

INTERREG V-A
ITALIJA - SLOVENIJA
2014-2020

CCI 2014TC16RFCB036

Revizija 3/2021

Potrjeno s strani Evropske komisije

Z Odločbo Št. C(2017)6247

14. septembra, 2017

CCI	2014TC16RFCB036
Naslov	INTERREG V-A ITALIJA - SLOVENIJA
Verzija	2
Prvo leto	2014
Zadnje leto	2020
Upravičen od	01-Jan-2014
Upravičen do	31-Dec-2023
Številka sklepa Komisije	9285
Datum sklepa Komisije	15-Dec-2015
Številka sklepa države članice o spremembi	
Datum sklepa države članice o spremembi	
Datum začetka veljavnosti sklepa države članice o spremembi	

**Regije na ravni SKTE, ki so
zajete v programu sodelovanja**

ITH35 Benetke
ITH41 Pordenone
ITH42 Videm
ITH43 Gorica
ITH44 Trst
SI038 Primorsko-notranjska
SI041 Osrednjeslovenska
SI042 Gorenjska
SI043 Goriška
SI044 Obalno-kraška

KAZALO

ODDELEK 1	STRATEGIJA ZA PRISPEVEK PROGRAMA SODELOVANJA K STRATEGIJI EVROPSKE UNIJE ZA PAMETNO, TRAJNOSTNO IN VKLJUČUJOČO RAST TER K URESNIČEVANJU EKONOMSKE, SOCIALNE IN TERITORIALNE KOHEZIJE	13
1.1	Strategija za prispevek programa sodelovanja k strategiji Evropske unije za pametno, trajnostno in vključujočo rast ter k uresničevanju ekonomske, socialne in teritorialne kohezije	13
1.1.1	Opis strategije programa sodelovanja za prispevek k izvajanju strategije Evropske unije za pametno, trajnostno in vključujočo rast in za uresničevanju ekonomske, socialne in teritorialne kohezije	13
1.1.1.1	Geografska pokritost	13
1.1.1.2	Pridobljene izkušnje	15
1.1.1.3	Analiza stanja na programskem območju	16
1.1.1.4	Strategija programa sodelovanja	29
1.1.2	Utemeljitev izbire tematskih ciljev in ustreznih prednostnih naložb, glede na skupni strateški okvir, ki temelji na analizi potreb znotraj celotnega programskega območja in strategiji, izbrani glede na te potrebe, naslavljajoč, kjer je to primerno, manjkajoče povezave v čezmejni infrastrukturi in upoštevajoč rezultate predhodnega vrednotenja.	34
1.2	Utemeljitev finančne dodelitve	38
ODDELEK 2	PREDNOSTNE OSI	42
Oddelek 2.A	Opis prednostnih osi, razen tehnične pomoči	42
2.A.1	Prednostna os 1	42
2.A.2	Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot en tematski cilj	42
2.A.3	Sklad in podlaga za izračun prispevka ESRR	42
2.A.4	Prednostna naložba 1. b	42
2.A.5	Specifični cilj 1.1, ki ustreza naložbeni prednostni nalogi in pričakovanim rezultatom	43
2.A.6	Ukrepi, ki jim je namenjena podpora v okviru prednostne naložbe (po prednostnih naložbah)	46
2.A.6.1	Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora in njihov pričakovan doprinos k specifičnim ciljem, vključujoč, kjer je primerno, določitev glavnih ciljnih skupin, specifičnih ciljnih območij in vrst upravičencev	46
2.A.6.2	Vodilna načela za izbiro operacij	47
2.A.6.3	Načrtovana uporaba finančnih instrumentov	47

2.A.6.4 Načrtovana uporaba velikih projektov.....	47
2.A.6.5 Kazalniki učinka (po prednostnih naložbah)	48
2.A.7 Okvir uspešnosti.....	49
2.A.8 Kategorije intervencij	50
2.A.9 Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči in, po potrebi, vključno z ukrepi za krepitev administrativne usposobljenosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzoru programov in upravičencev, in, po potrebi, ukrepi za krepitev administrativne usposobljenosti ustreznih partnerjev za sodelovanje pri izvajanju programov (če je ustrezno)	51
2.A.1 Prednostna os 2.....	52
2.A.2 Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot en tematski cilj (če je potrebno)	52
2.A.3 Sklad in podlaga za izračun prispevka podpore Unije	52
2.A.4 Prednostna naložba 4.e.....	52
2.A.5 Specifični cilj 2.1, ki ustreza naložbeni prednostni nalogi in pričakovanim rezultatom	53
2.A.6 Ukrepi, ki jim je namenjena podpora v okviru prednostne naložbe (po prednostnih naložbah)	56
2.A.6.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je podpora namenjena in njihov pričakovan doprinos k specifičnim ciljem, vključujoč, kjer je primerno, določitev glavnih ciljnih skupin, specifičnih ciljnih območij in vrst upravičencev	56
2.A.6.2 Vodilna načela za izbiro operacij.....	57
2.A.6.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov	57
2.A.6.4 Načrtovana uporaba velikih projektov.....	57
2.A.6.5 Kazalniki učinka	58
2.A.7 Okvir uspešnosti.....	59
2.A.8 Kategorije intervencij	60
2.A.9 Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči in, po potrebi, vključno z ukrepi za krepitev administrativne usposobljenosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzoru programov in upravičencev, in, po potrebi, ukrepi za krepitev administrativne usposobljenosti ustreznih partnerjev za sodelovanje pri izvajanju programov (če je ustrezno)	61
2.A.1 Prednostna os 3.....	62
2.A.2 Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot en tematski cilj	62
2.A.3 Sklad in podlaga za izračun podpore Unije	62
2.A.4 Prednostna naložba 6.c.....	62

2.A.5 Specifični cilj 3.1, ki ustreza prednostni naložbi in pričakovanim rezultatom	63
2.A.6 Ukrepi, ki jim je namenjena podpora v okviru prednostne naložbe (po prednostnih naložbah)	65
2.A.6.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora in njihov pričakovan doprinos k specifičnim ciljem, vključujoč, kjer je primerno, določitev glavnih ciljnih skupin, specifičnih ciljnih območij in vrst upravičencev	65
2.A.6.2 Vodilna načela za izbiro operacij.....	66
2.A.6.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov	67
2.A.6.4 Načrtovana uporaba velikih projektov.....	67
2.A.6.5 Kazalniki učinka (po prednostnih naložbah)	68
2.A.4 Prednostna naložba 6.d	69
2.A.5 Specifični cilj 3.2, ki ustreza prednostni naložbi in pričakovanim rezultatom	69
2.A.6 Ukrepi, ki jim je namenjena podpora v okviru prednostne naložbe (po prednostnih naložbah)	71
2.A.6.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora in njihov pričakovan doprinos k specifičnim ciljem, vključujoč, kjer je primerno, določitev glavnih ciljnih skupin, specifičnih ciljnih območij in vrst upravičencev	71
2.A.6.2 Vodilna načela za izbiro operacij.....	73
2.A.6.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov	73
2.A.6.4 Načrtovana uporaba velikih projektov.....	73
2.A.6.5 Kazalniki učinka (po prednostnih naložbah)	75
2.A.4 Prednostna naložba 6.f	76
2.A.5 Posebni cilj 3.3, ki ustreza prednostni naložbi in pričakovanim rezultatom	76
2.A.6 Ukrepi, ki jim je namenjena podpora v okviru prednostne naložbe (po prednostnih naložbah)	79
2.A.6.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora in njihov pričakovan doprinos k specifičnim ciljem, vključujoč, kjer je primerno, določitev glavnih ciljnih skupin, specifičnih ciljnih območij in vrst upravičencev	79
2.A.6.2 Vodilna načela za izbiro operacij.....	80
2.A.6.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov	80
2.A.6.4 Načrtovana uporaba velikih projektov.....	80
2.A.6.5 Kazalniki učinka (po prednostnih naložbah)	81
2.A.7 Okvir uspešnosti	82

2.A.8 Kategorije intervencij	83
2.A.9 Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči, vključno, po potrebi, z ukrepi za krepitev administrativne usposobljenosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzoru programov in upravičencev, in, po potrebi, ukrepi za krepitev administrativne usposobljenosti ustreznih partnerjev za sodelovanje pri izvajanju programov (če je ustrezno)	84
2.A.1 Prednostna os 4.....	86
2.A.2 Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot en tematski cilj.....	86
2.A.3 Sklad in podlaga za izračun podpore Unije	86
2.A.4 Prednostna naložba 11 ETS.....	86
2.A.5 Specifični cilj 4.1, ki ustreza prednostni naložbi in pričakovanim rezultatom	87
2.A.6 Ukrepi, ki jim je namenjena podpora v okviru prednostne naložbe (po prednostnih naložbah).....	90
2.A.6.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora in njihov pričakovan doprinos k specifičnim ciljem, vključujoč, kjer je primerno, določitev glavnih ciljnih skupin, specifičnih ciljnih območij in vrst upravičencev	90
2.A.6.2 Vodilna načela za izbiro operacij.....	91
2.A.6.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov	92
2.A.6.4 Načrtovana uporaba velikih projektov.....	92
2.A.6.5 Kazalniki učinka (po prednostnih naložbah)	93
2.A.7 Okvir uspešnosti.....	94
2.A.8 Kategorije intervencij	95
2.A.9 Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči, vključno, po potrebi, z ukrepi za krepitev administrativne usposobljenosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzoru programov in upravičencev, in, po potrebi, ukrepi za krepitev administrativne usposobljenosti ustreznih partnerjev za njihovo sodelovanje pri izvajanju programov (če je ustrezno).....	97
Oddelek 2.B Opis prednostnih osi za tehnično pomoč	98
2.B.1 Prednostna os 5.....	98
2.B.2 Sklad in podlaga za izračun podpore Unije	98
2.B.3 Specifični cilj in pričakovani rezultati.....	98
2.B.4 Kazalniki rezultatov	99
2.B.5 Ukrepi, ki jim je namenjena podpora, in njihov pričakovani prispevek k Specifičnim ciljem (po prednostni osi).....	99
2.B.5.1 Opis ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihov pričakovani prispevek k Specifični m ciljem	99

2.B.5.2 Kazalniki učinka, ki naj bi prispevali k rezultatom (po prednostni osi)	101
2.B.6 Kategorije intervencij	102
ODDELEK 3 - FINANČNI NAČRT	103
3.1 Odobrena finančna sredstva iz ESRR (v EUR)	103
3.2.A Skupna odobrena finančna sredstva iz ESRR in nacionalno sofinanciranje (v EUR)	104
3.2.B Razčlenitev po prednostnih oseh in tematskih ciljih	106
ODDELEK 4 CELOSTNI PRISTOP K TERITORIALNEMU RAZVOJU	108
4.1 Lokalni razvoj, ki ga vodi Skupnost (kjer primerno)	108
4.2 Celostni ukrepi za trajnostni urbani razvoj (kjer primerno).....	109
4.3 Celostne teritorialne naložbe (CTN) (kjer primerno).....	109
4.4 Prispevek načrtovanih posegov k makroregionalnim in strategijam za morske bazene, glede na potrebe programskega območja, kot je določeno s strani pomembnih držav članic, vključno, po potrebi, s strateško pomembnimi projekti, ki so določeni v teh strategijah (kjer primerno)	110
ODDELEK 5 IZVEDBENE DOLOČBE ZA PROGRAM SODELOVANJA	113
5.1 Ustrezni organi	113
5.2 Postopek ustanovitve skupnega sekretariata	114
5.3 Kratak opis ureditve upravljanja in nadzora	115
5.3.1 Programski organi in službe	115
5.3.1.a Organ upravljanja	115
5.3.1.b Organ za potrjevanje	115
Opz bo izvajal svoje naloge v skladu s 126. členom Uredbe (EU) št. 1303/2013.	115
5.3.1.c Revizijski organ	115
5.3.1.d Odbor za spremljanje.....	116
5.3.1.e Posredniški organ	116
5.3.1.f Skupni sekretariat	117
5.3.1.g Predstavniki DČ: nacionalne/regionalne oblasti	117
5.3.2 Projektni ciklus in postopki	117
5.3.2.a Priprava in vrste projektov	117
5.3.2.b Prijava projektov	118
5.3.2.c Izbira in ocenjevanje strateških in standardnih projektov	119
5.3.2.d Pogodba o sofinanciranju iz ESRR	120

5.3.2.e Reševanje pritožb	121
5.3.3 Finančni nadzor upravičencev, prvostopenjska kontrola.....	121
5.3.4 Postopek poročanja in povračila stroškov upravičencem.....	122
5.3.5 Letna in končna poročila o izvajanju.....	122
5.3.6 Vrednotenje programa	122
5.3.7 Elektronska izmenjava podatkov in spremljanje programa	122
5.3.8 Tehnična pomoč, ki jo financira DČ	123
5.3.9 Informiranje in obveščanje	123
5.3.10 Ukrepi za preprečevanje goljufij	123
5.4 Porazdelitev odgovornosti med sodelujoče države članice pri finančnih popravkih, ki jih naloži organ upravljanja ali Komisija.....	123
5.5 Raba evra (če je ustrezno).....	124
5.6 Vključitev partnerjev	124
ODDELEK 6 USKLAJEVANJE	126
6.1 Usklajevanje v Sloveniji	126
6.2 Usklajevanje v Italiji.....	126
6.3 Usklajevanje med izvajanjem programa.....	127
6.4 Usklajevanje z drugimi instrumenti EU	127
6.5 Usklajevanje z nacionalnimi in regionalnimi instrumenti financiranja	127
ODDELEK 7 ZMANJŠANJE ADMINISTRATIVNEGA BREMENA ZA UPRAVIČENCE	129
ODDELEK 8 HORIZONTALNA NAČELA	131
8.1 Trajnostni razvoj.....	131
8.2 Enake možnosti moških in žensk in nediskriminacija.....	132
8.3 Enakost moških in žensk	133
ODDELEK 9 LOČENI ELEMENTI	134
9.1 Veliki projekti, ki se bodo izvajali med programskim obdobjem	134
9.2 Okvir uspešnosti programa sodelovanja.....	134
9.3 Ustrezni partnerji, vključeni v pripravo programa sodelovanja.....	135
9.4 Veljavni pogoji izvajanja programov, ki urejajo finančno upravljanje, načrtovanje, spremljanje, vrednotenje in nadzor udeležbe tretjih držav prek prispevkov IPA ali EIS pri transnacionalnih in medregionalnih programih sodelovanja.....	135
PRILOGE	136

KAZALO SLIK IN PREGLEDNIC

Slika 1: Programsko območje.....	14
Preglednica 1: Pregled utemeljitve izbire tematskih ciljev in prednostnih naložb	34
Preglednica 2: Pregled naložbene strategije programa sodelovanja.....	40
Preglednica 3: Kazalniki rezultatov za posamezni program (po Specifičnih ciljih)	45
Preglednica 4: Skupni kazalniki učinka in kazalniki učinka za posamezni program (po prednostnih naložbah).....	48
Preglednica 5: Okvir uspešnosti prednostne osi.....	49
Preglednice 6-9: Kategorije intervencij	50

Seznam kratic

BDP	Bruto domači proizvod
CTN	Celostne teritorialne naložbe
ČMS	Čezmejno sodelovanje
DČ	Država članica
EIB	Evropska investicijska banka
EIS	Evropski instrument sosedstva
EK	Evropska komisija
EKSRP	Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
ESCO	<i>Energy Service Company</i> (podjetja za energetske storitve)
ESI	Evropski strukturni in investicijski skladi
ESPR	Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo
ESRR	Evropski sklad za regionalni razvoj
ETS	Evropsko teritorialno sodelovanje
EU	Evropska unija
EUSAIR	<i>Eropean Union Strategy for the Adriatic and Ionian Region</i> (jadransko-jonska strategija)
EUSALP	<i>European Union Strategy for the Alpine Region</i> (alpska strategija)
EUSDR	<i>European Union Strategy for the Danube Region</i> (podonavska strategija)
EZTS	Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje
FET	<i>Future and Emerging Technologies</i> (prihodnje in nastajajoče tehnologije)
HIT	<i>Harmonized Programme Implementation Tools</i> (orodja za usklajeno izvajanje programa)
IFTS	<i>Istruzione di formazione tecnica superiore</i> (višje strokovno izobraževanje)
IKT	Informacijsko-komunikacijska tehnologija
IPA	<i>Instrument for Pre-Accession Assistance</i> (instrument za predpristopno pomoč)
ITS	Sistem za prenos informacij
• IUCN	International Union for the Conservation of Nature and Natural Resources
KET	<i>Key Enabling Technologies</i> (ključne omogočitvene tehnologije)
LIFE	<i>Financial Instrument for the Environment</i> (program na področju okolja)
MFM	• Menarodni finančni mehanizmi
MSP	Mala in srednje velika podjetja
MIUR	Italijanskim Ministrstvom za šolstvo, univerze in raziskave
NEET	<i>Not in Education, Employment or Training</i> (niso zaposleni in niso vključeni v izobraževanje ali usposabljanje)

NTMM	<ul style="list-style-type: none"> • Načrtov trajnostne mobilnosti v mestih
NVO	Nevladne organizacije
OS	Odbor za spremljanje
OSUN	Opis sistema upravljanja in nadzora
OU	Organ upravljanja
OVE	Obnovljivi viri energije
OzP	Organ za potrjevanje
PN	Prednostna naložba
PO	Prednostna os
PVO	Presoja vplivov na okolje
R&I	Raziskave in inovacije
R&R	Raziskave in razvoj
RO	Revizijski organ
SKTE	Standardna klasifikacija teritorialnih enot
SP	Specifični cilj
SPO	Služba posredniškega organa
SPS	Strategija pametne specializacije
SR	Skupina revizorjev
SS	Skupni sekretariat
SVRK	Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko
SWOT	<i>Strengths, weaknesses, opportunities and threats analysis</i> (analiza prednosti, pomanjkljivosti, priložnosti in nevarnosti)
TC	Tematski cilj
TEN-T	<i>Trans-European Transport Networks</i> (vseevropska prometna omrežja)
TF	<ul style="list-style-type: none"> • Task Force
TGP	Toplogredni plini
TP	Tehnična pomoč
ZPSJ	Združenja pristanisc severnega Jadrana

Seznam kratic vključuje kratice, uporabljene v besedilu programa sodelovanja v slovenskem jeziku. in se razlikuje od seznama v angleški različici programa sodelovanja, ki ga je odobrila Evropska komisija s sklepom C(2015) 9285.

ODDELEK 1 STRATEGIJA ZA PRISPEVEK PROGRAMA SODELOVANJA K STRATEGIJI EVROPSKE UNIJE ZA PAMETNO, TRAJNOSTNO IN VKLJUČUJOČO RAST TER K URESNIČEVANJU EKONOMSKE, SOCIALNE IN TERITORIALNE KOHEZIJE

(sklic: 27. člen Uredbe (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ter točka (a) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013 Evropskega parlamenta in Sveta)

1.1 Strategija za prispevek programa sodelovanja k strategiji Evropske unije za pametno, trajnostno in vključujočo rast ter k uresničevanju ekonomske, socialne in teritorialne kohezije

1.1.1 Opis strategije programa sodelovanja za prispevek k izvajanju strategije Evropske unije za pametno, trajnostno in vključujočo rast in za uresničevanju ekonomske, socialne in teritorialne kohezije

1.1.1.1 Geografska pokritost

Programsko območje se razteza na skupni površini 19,841 km² in ima približno 3 milijone prebivalcev. Celotno programsko območje vključuje 5 italijanskih statističnih regij na ravni SKTE 3 (pokrajine Benetke, Videm, Pordenone, Gorica in Trst) in 5 slovenskih statističnih območij (statistične regije Primorsko-notranjska, Osrednjeslovenska, Gorenjska, Obalno-kraška in Goriška). Na italijanski strani sta vključeni 2 statistični regiji na ravni SKTE 2, in sicer Veneto ter Furlanija-Julijska krajina, medtem ko sta na slovenski strani vključeni regiji Vzhodna in Zahodna Slovenije.

Celotno programsko območje, ki zajema zgoraj navedene statistične regije na ravni SKTE 3, je v nadaljevanju poimenovano »čezmejno območje«¹.

V okviru programa sodelovanja so vsa območja izven urbanih naselij upoštevana kot podeželska oziroma obrobna območja.

Programsko območje zajema več mestnih območij, kot so Trst, Videm, Gorica, Ljubljana, Pordenone, Benetke, somestje Koper-Izola-Piran, Nova Gorica, Kranj in Postojna. Prav tako zajema več mestnih središč, ki so med seboj relativno blizu. Mesti Gorica in Nova Gorica sta namreč med seboj oddaljeni manj kot 2 km, obmorski mesti Trst in Koper pa manj kot 15 km. Z evropskega vidika programsko območje zajema predvsem vmesne regije in podeželska območja, hkrati pa vključuje tudi nadpovprečno število mejnih prehodov na 100 km meja. Ta značilnost potencialno prispeva k razvoju policentričnih čezmejnih območij². Na meji med Italijo in Slovenijo je funkcionalno urbano območje Gorice, Nove Gorice in Šempetra, kjer je bilo leta 2011 na podlagi izkušenj, pridobljenih s številnimi čezmejnimi evropskimi projekti, vzpostavljeno Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje (EZTS). EZTS, ki velja za eno najnaprednejših oblik ČMS, si je za skupni cilj programa zastavilo skupno upravljanje in modernizacijo zdravstvenega, okoljevarstvenega in infrastrukturnega sektorja, mestnega prometa, logistike, energetike in pobude za gospodarski razvoj.

232 km dolga meja med Slovenijo in Italijo se razteza od severa in tromeje med Avstrijo, Italijo in Slovenijo do juga in Trsta oziroma zadnje italijanske vasi ob Jadranskem morju³.

Programsko območje zajema več kot 320 km jadranske obale, ki pomeni bistveno bogastvo tako z okoljskega vidika kakor tudi z gospodarskega vidika. Vsi vodotoki programskega območja se iztekajo v Jadransko morje.

¹ 3.1 člen Uredbe ETS in Izvedbeni sklep Komisije št. 2014/388/EU.

² Vir: projekt ESPON TERREVI, november 2012.

³ Vir: <http://www.espaces-transfrontaliers.org/en/bdd-borders/frontiers/frontier/show/italie-slovenie/>

Slika 1: Zemljevid programskega območja

V fazi načrtovanja programa sta se obe DČ, Slovenija in Italija, strinjali, da je bila neuravnotežena konfiguracija geografskega območja eden od kritičnih dejavnikov, ki so otežili izvajanje programa v obdobju 2007-2013.

Stališče je bilo izraženo na srečanjih delovne skupine za pripravo programa sodelovanja (task force) in uradno predstavljeno EK v fazi pogajanj z DČ glede določitve in sprejetja Izvedbene uredbe Komisije št. 2014/388/EU z dne 16. junija 2014. Slednja določa seznam regij in območij, upravičenih do financiranja iz sredstev ESRR v okviru čezmejnih in transnacionalnih delov cilja ETS za obdobje 2014-2020.

Zaradi opisanega je bilo območje na italijanski strani omejeno na regije SKTE 3, ki vključujejo Benetke, Trst, Gorico, Videm in Pordenone ter izključujejo predhodno upravičena območja Padove, Rovigo, Ferrare in Ravene. Na slovenski strani upravičena območja SKTE 3 vključujejo Gorenjsko, Goriško, Obalno-kraško in Osrednjeslovensko in Primorsko-notranjsko regijo.

S krčenjem programskega območja se je izvajanje programa omejilo na geografsko konfiguracijo, ki je veljala v okviru programov INTERREG II in INTERREG III.

Nova teritorialna porazdelitev lahko prispeva k povišanju **stopnje kohezije programskega območja** in k večji osredotočenosti strateških pristopov in ukrepov na tri stebre: osredotočenost, teritorialna kohezija in upravno sodelovanje.

Poleg tega potreba po prispevku k novo oblikovani makroregionalni strategiji EUSAIR zahteva posebno pozornost pri usklajevanju in razmejitvi aktivnosti med vsemi programi ETS, ki se izvajajo na posameznem območju. Programsko območje je vključeno v dve makroregionalni strategiji EUSAIR in EUSALP, hkrati je programsko območje na slovenski strani zajeto tudi v EUSDR. Kako program prispeva k navedenim strategijam, je opisano v oddelku 4.

1.1.1.2 Pridobljene izkušnje

V poročilu vmesnega sprotnega vrednotenja, ki vsebuje oceno teritorialnega sodelovanja v obdobju 2007-2013, so bile poudarjene pretekle izkušnje, ki so lahko v pomoč pri oblikovanju strategije za programsko obdobje 2014-2020.

Program čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013 (v nadaljevanju program 2007-2013) je sofinanciral aktivnosti, katerih cilj je bil povečati privlačnost in konkurenčnost programskega območja. Za doseganje tega cilja so bili v okviru programa določeni štiri specifični cilji⁴, ki so se uresničevali znotraj štirih prednostnih osi⁵.

Kljub svetovni finančni in gospodarski krizi je program 2007-2013 ob spopadanju s težavami na območju sodelovanja pri preprečevanju tega trenda potrdil veljavnost strateških odločitev, ukrepov in sofinanciranih projektov, ki so dokazali skladnost, ob upoštevanju razpoložljivosti finančnih sredstev, tako s prejšnjim delovnim okvirom kakor tudi z novejšimi smernicami. Pravzaprav je gospodarska kriza še dodatno okrepila nekatera tveganja, ki so bila ugotovljena v okviru analize SWOT za obdobje 2007-2013, še posebej tista, ki se nanašajo na področje R&R in okolja, dveh najpomembnejših tem, na katere se je osredotočala večina sofinanciranih projektov in finančnih sredstev. V programskem obdobju 2007-2013 se je 87 projektov osredotočalo na specifične osi/prednostne naloge in s tem že nakazalo nekatere osrednje teme strategije Evropa 2020 in potrdilo strateške odločitve za obdobje 2014-2020 kot odgovor upravičenega območja na javno financiranje. V celoti je program 2007-2013 dodelil 136 milijonov javnih sredstev, v njegovo izvajanje pa je bilo vključenih 914 partnerjev: v okviru programa 2007-2013 so se oblikovala obsežna partnerstva (večina projektov je imela od 5 do 14 partnerjev), posledično pa so posamezni upravičenci upravljali nižje deleže sofinanciranih sredstev (srednjavrednost 80.000 evrov).

V okviru programa 2007-2013 sta se izvajali dve tipologiji projektov oziroma standardni in strateški projekti. Vključevanje celotnega programskega območja v bolj ambiciozne projekte, ki so kapitalizirali tudi predhodne izkušnje, je pristop, ki ga je smiselno upoštevati tudi v novem programskem obdobju, upoštevajoč sposobnost osredotočanja sredstev na teme bistvenega pomena. Tudi pretekle izkušnje dokazujejo, da strateške projekte ne zaznamuje le obseg finančnih sredstev. Čeprav so finančna sredstva pri slednjih višja v primerjavi s standardnimi projekti, je potrebna drugačna metodologija izbire s pristopom od zgoraj navzdol, in sicer z namenom, da se zagotovi učinkovito izvajanje pobud na širšem območju. Poleg tega je redni pristop od spodaj navzgor primernejši za spodbujanje predložitve spontanij idej z območja.

Nadzorovanje projektov 2007-2013 je pokazalo, da je fizični napredek presegel zastavljene cilje, in sicer so bile dosežene vrednosti visoke predvsem pri splošnih kazalnikih sodelovanja: več kot 70 % projektov je spodbujalo skupno uporabo infrastrukture, vzpostavilo sodelovanje na področju javnih storitev, spodbujalo ter izboljšalo varstvo okolja in skupno upravljanje. Skoraj 50 % projektov je imelo za cilj zmanjšanje izoliranosti z zagotavljanjem boljšega dostopa do sistema prevoza ter mreže in storitev IKT.

V zvezi s kazalniki se je na podlagi izkušnje iz obdobja 2007-2013 pokazala potreba po večji pozornosti glede ustreznosti ciljev in sprejetju metodologij za zaznavanje za novo programsko obdobje. Hkrati bi bilo primerno vzpostaviti sistem za spremljanje učinkov financiranih projektov na področju enakih možnosti in nediskriminacije ter na področju okolja. Koristno bi lahko bilo tudi obvezno preverjanje zahtevanih učinkov v okviru določenih vrednosti, ki so smiselno količinsko opredeljene.

Na izvajanje programa 2007-2013 so vplivale določene problematike, ki so zaznamovale začetno fazo (težave pri izvajanju rednih sej nadzornega odbora zaradi pravila soglasnega sprejemanja

---

⁴ Zagotavljanje trajnostne teritorialne integracije; povečanje konkurenčnosti in razvoja na znanju temelječe družbe; izboljšanje sistemov komuniciranja ter socialno in kulturno sodelovanje, tudi z namenom, da bi odpravili obstoječe ovire; izboljšanje uspešnosti in učinkovitosti programa.

⁵ Okolje, promet in trajnostna teritorialna integracija; konkurenčnost in na znanju temelječa družba; socialna vključenost; tehnična pomoč.

odločitev, pri oblikovanju in prevajanju dokumentacije zaradi pozne vzpostavitve skupnega tehničnega sekretariata) in izvedbeno fazo, ko so se postopki za izbiro projektov pogosto izkazali za prepočasne (trajali so od 7 mesecev do več kot leto) ter pozna plačila, kar je privedlo do samodejnega prenehanja prevzetih obveznosti v letu 2014. Našteti vidiki kažejo na splošno potrebo, tudi za programsko obdobje 2014-2020, za racionalizacijo in poenostavitev postopkov sprejemanja odločitev, ki bi zagotavljali dobro vodenje programa in pospešili izvedbo ter posledično tudi poročanje o izdatkih in izplačevanje sredstev. Treba bo:

- ustanoviti in vzpostaviti delovanje SS v začetni fazi programskega obdobja;
- uvesti poenostavljena pravila za izbiro projektnih predlogov (vsebovati mora številne zunanje strokovnjake in vzpostaviti mehanizem, ki omogoča boljše primerjavo med njimi);
- spodbujanje sodelovanja članov OS brez glasovalne pravice, še posebej sodelovanja okoljevarstvenih organov;
- imeti ustrezno število zaposlenih, v skladu s potrebami in nalogami organa upravljanja.

Ne nazadnje je v zvezi z aktivnostmi širjenja rezultatov programa 2007-2013 nastalo veliko zanimanje za dogodke kapitalizacije rezultatov programa, ki so z primerjavomed projektnimi partnerji omogočili določitev razvojnih priložnosti za posamezna tematska področja (turizem, čezmejno zdravstvo, raziskave, razvoj in inovacije).

1.1.1.3 Analiza stanja na programskem območju

Programsko območje zaznamujejo številni med seboj povezani pomembni vidiki, obravnavani v okviru naslednjih glavnih tem.

Naravni in kulturni viri

Z morfološkega vidika geografsko pokritost programskega območja zaznamuje predvsem notranja raznolikost, saj vključuje obalna območja, gorske verige in ravnine. Raznolika morfologija območja nakazuje na potrebe in različne zanimivosti. Orografija in morfološke značilnosti območja so po eni strani zelo privlačne z okoljskega in prirodoslovnega vidika, kar pomeni možnost izvajanja pomembnih aktivnosti za razvoj turizma. Na drugi strani pa so prav zaradi navedenega na tem območju velika naravna tveganja, kot so hidrogeološke nevarnosti, nevarnost potresov, pa tudi nevarnost pogrezanja tal in obalne erozije, slednje predvsem na italijanski strani.

Posamezno naravno okolje zaznamujejo različne vrste pokrajine, ki jih lahko razdelimo na:

1. alpska pokrajina,
2. predalpska pokrajina,
3. hribovita pokrajina,
4. visoke in nižje planote,
5. porečja,
6. lagune,
7. obalna pokrajina,
8. kraška pokrajina.

Območje je kot mozaik biološke raznolikosti in je še posebej bogato z živalskimi in rastlinskimi vrstami ter habitatnimi tipi, vključno z Jadranskim morjem. Številna zaščiteni območja so klasificirana v skladu z mednarodno klasifikacijo zaščitenih območij (IUCN) in so razdeljena na narodne parke, regionalne parke, zaščiteni morska območja, naravne rezervate (državne in regionalne), kot na primer deželni naravni rezervat Bosco Nordio (113,54 ha) v Beneški pokrajini ali narodni rezervat Cucco in Rio Bianco v Videmski pokrajini.

Glede priložnosti za zaščito in turistični pomen velja omeniti Triglavski narodni park v Gorenjski in Goriški statistični regiji, ki zajema velik del Julijskih Alp na meji med Avstrijo in Italijo. Triglavski narodni park je eden izmed najbolj ohranjenih parkov v Evropi; na območju uspevajo sredozemska, alpska in celinska flora, iz katerih izstopajo redke rastlinske vrste, kot so beli mak, rumeni svišč, Zoisova zvončica. Zelo pomembni in vredni omembe sta zaščiteni morski območji v Tržaškem zalivu, in sicer naravna morska rezervata Miramare in Strunjan, ter šest regijskih parkov

na programskem območju, in sicer Dolomiti v Furlaniji, Julijske Predalpe (Furlanija-Julijska krajina) in reka Sile (Beneška pokrajina) na italijanski strani ter Krajinski park Sečoveljske soline, Park Škocjanske jame in Notranjski regijski park na slovenski strani, ki ga zaznamuje slovenska kraška pokrajina in velja za otok biološke raznolikosti. Območje matičnega Krasa, ki je mednarodnega pomena je zelo bogato z naravnimi, večinoma kraškimi pojavi, in kulturno dediščino.

Kot je navedeno zgoraj, mora biti na italijanski strani omenjen naravni park reke Sile, ta pokriva površino 4152 hektarov (16 kvadratnih milj) in zajema 11 občin v pokrajinah Padova, Treviso in Benetke. Regijski park Dolomitov v Furlaniji je del zahodnega gorovja, ki dominira nad visoko Furlansko ravnino med rekama Tilment in Piave.

Enako pomemben glede biološke raznolikosti je Regijski park Julijske Predalpe, ki zajema gorsko verigo z značilnimi strmimi južnimi pobočji.

Matični kras je prav tako sestavni del Dinarskega krasa, ki je eno najbolj slavni kraških območij na svetu. Države, ki jih to območje zaznamuje (Albanija, Bosna in Hercegovina, Hrvaška, Črna gora, Italija, Slovenija in Srbija) zato pripravljajo transnacionalno kandidaturu za vpis Dinarskega krasa na seznam svetovne dediščine UNESCO. Škocjanske jame, ki so vpisane na seznam svetovne dediščine UNESCO in zaščitene z Ramsarsko konvencijo o mokriščih mednarodnega pomena, so eden največjih podzemnih prehodov na svetu; z Ramsarsko konvencijo so zaščiteni tudi: Krajinski park Sečoveljske soline, ki so najbolj severne soline v Sredozemlju; Lipica, ki ima kot plemenska kobilarna dolgo tradicijo vzreje lipicancev; Štanjel, ki je slikovita srednjeveška vasica z gradom, umetniško galerijo in drugimi pomembnimi zanimivostmi. Na italijanski strani je treba omeniti še naravni rezervat Forra del Cellina (304,00 hektare) v pokrajini Pordenone. Naravni rezervat zajema najbolj značilno območje doline, ki jo je v pokrajini Pordenone v kredastem apnencu pogorja med krajema Barcis in Montereale Valcellina v kredni dobi izoblikoval potok Cellina. Med kraji svetovne dediščine UNESCO v Sloveniji je od leta 2012 tudi Idrija v Goriški statistični regiji. Tudi predzgodovinska koliščarska naselbina na Ljubljanskem barju je del svetovne kulturne dediščine, skupaj s Palù di Livenza, ki je eno najstarejših najdišč v severni Italiji iz obdobja paleolitika, oba pa sta vpisana na seznam »Predzgodovinskih koliščarskih naselbin v Alpah«, ki se raztezajo od Francije do Slovenije, prek Švice, Nemčije, Avstrije in Italije. Na seznamu svetovne dediščine UNESCO na italijanski strani je poleg Ogleja in Dolomitov (na tem seznamu od leta 2011) tudi nov kraj v Furlaniji-Julijski krajini svetovnega pomena: Čedad (eden najbolj reprezentativnih simbolov vladavine Langobardov v Italiji), mesto številnih umetniških zakladov, ki se razprostira po očarljivih dolinah, bogatih s starodavnimi običaji.

Pomembna je tudi Beneška laguna (na seznamu UNESCO od leta 1987), zaliv v Jadranskem morju, ki je proti odprtemu morju zaprt in v katerem so nastale Benetke. Benetke so nastale v 5. stoletju in se razprostirajo na več kot 118 manjših otokih, v 10. stoletju pa so postale pomembna pomorska sila. Celotno mesto je izjemna arhitekturna mojstrovina, kjer so celo v najmanjših zgradbah dela največjih svetovnih umetnikov.

Celotno območje povezujejo tudi reke, med njimi Soča, ki izvira v Triglavskem narodnem parku v Sloveniji in teče čez Posočje in prek mestnega območja EZTS GO v Italijo do naravnega rezervata izliva reke Soče, ki pa pogosto povzroča težave skupnega upravljanja voda in hkrati priložnost za izboljšanje porečij. Podzemni tok reke Reke je v jugozahodnem delu Slovenije. Petdeset kilometrov dolga reka Reka ima kraške značilnosti, glavna značilnost pa je 30-kilometrski podzemni tok, ki je najdaljši podzemni tok v Sloveniji. Na površje ponovno priteče v Italiji z imenom Timav, in sicer v bližini Devina, med Trstom in Tržičem, ter se izliva v Tržaški zaliv.

V zvezi z upravljanjem voda je treba omeniti trajno slovensko-italijansko Komisijo za upravljanje voda in skupne načrte za upravljanje povodja reke Soče: v povezavi z okvirno direktivo o vodah velja omeniti, da potekajo čezmejne usklajevalne aktivnosti glede obeh načrtov za upravljanje povodja in načrtovanje skupnih čezmejnih projektov sodelovanja na področju upravljanja voda; v povezavi z direktivo o poplavih poteka koordinacija in usklajevanje zemljevidov, ki označujejo poplavna tveganja, in načrtov za zmanjševanje poplavnih tveganj ter načrtovanje sodelovanja ob

poplavah. Pripravlja se tudi izmenjava podatkov in metodologij za oblikovanje skupnega načrta za zmanjšanje poplavnih tveganj.

Geomorfološka in podnebna raznolikost programskega območja ter stičišče sredozemskega biološko-geografskega območja, alpskega območja in ilirsko-balkanskega območja so privedle do enega največjih rastlinskih in živalskih biotsko raznovrstnih območij v Evropi. Na tem območju so tudi obsežna gozdna območja, zlasti na slovenski strani.

Na celotnem programskem območju je 30,9 % krajev vključenih v območje Natura 2000.

Socialno-demografski vidiki

S 3.098.865 prebivalcev ima programsko območje gostoto prebivalstva, ki znaša 161 prebivalca/km², njegove različne pokrajine in regije pa so zelo neenotne. Prebivalstvo je med letoma 2003 in 2012 naraslo za 3,8 %, kar je v skladu z evropskim trendom. Štiri od desetih pokrajin/regij programskega območja vključuje več kakor 70 % prebivalstva. Staranje prebivalstva postaja pomemben faktor in ima pomembne družbene in gospodarske posledice. Izrazitejše je na italijanski strani. Preseljevanje, ki uravnava staranje prebivalstva, je neenakomerno na različnih območjih in v obeh DČ.

Med italijanskimi pokrajinami ima pokrajina Trst najvišjo gostoto prebivalstva (1.116 prebivalcev/km² v letu 2011), čeprav je ta številka nižja kot leta 2005. Najnižje število prebivalcev na italijanski strani je bilo zabeleženo v Vidmu leta 2011, približno 110 prebivalcev/km², kar je pozitivno glede na številke iz leta 2005, ki kažejo 1.85 %. Gostota prebivalstva je v goriški statistični regiji ostala skoraj nespremenjena (-0,4 %) med letoma 2005 in 2011, enako kot v drugih statističnih regijah na programskem območju (razlike od 2,4 % do 2,6 %), z izjemo osrednjeslovenske statistične regije (+7,36 %), ki je najgosteje poseljeno območje v Sloveniji.

Starostna struktura italijanskih dežel, ki sodelujejo v programu, kaže sestavo populacije s starostjo od nič do 14 let enako državnemu povprečju 14 %; tudi v Sloveniji je podatek za to starostno skupino podoben (14,2 %). Odstotek aktivnega prebivalstva od 15 do 64 let se giblje med 64 % v Furlaniji-Juljski krajini in 65,9 % v Benečiji, medtem ko je italijansko povprečje 65,7 %. Za isto starostno skupino je v Sloveniji povprečje precej višje, saj dosega 69,3 %. Podatek za starostno skupino nad 65 let se giblje med 19,9 % v Benečiji do 23,4 % v Furlaniji-Juljski krajini; povprečje v Italiji je 20,3 % in je višje od slovenskega povprečja, tj. 16,5 %. Iz analize starostne strukture prebivalstva v slovenskih statističnih regijah programskega območja izhaja, da je trend podoben v celotni Sloveniji. V slovenskih regijah, vključenih v program sodelovanja, je število aktivnega prebivalstva v starostni skupini 15-64 let nekoliko nižje kot v celotni Sloveniji (-0,4 %).

V slovenskih regijah, vključenih v program, se je v obdobju med 2008 in 2014 število prebivalcev v starostni skupini od 15 do 64 let postopno znižalo, povečali pa sta se drugi dve skupini (najmlajša starostna skupina je dosegla +1 %, najstarejša pa +0,8 %). Med italijanskimi območji ima je imel Trst leta 2011 najvišji nacionalni indeks starosti (243), čeprav so bili podatki boljši v primerjavi z letom 2005, ko je indeks dosegel vrednost 251,5. Italijanska pokrajina z najnižjim starostnim indeksom je Pordenone, z vrednostjo indeksa 146,9.

V slovenskih regijah je stanje enotnejše. Podatki se gibljejo med najnižjo vrednostjo, tj. 105,8 v Osrednjeslovenski regiji do najvišje vrednosti 134,3 v obalno-kraški regiji. To pomeni, da ima slovensko prebivalstvo višje število mlajših ljudi od 15 let v primerjavi s skupino nad 65 let starosti. Na programskem območju beležimo med 2006 in 2010 znižanje preseljevanja (od 4,87 do 2,71 na 1000 prebivalcev), čeprav se je v letih 2007 in 2008 ta vrednost podvojila.

Odstotek prebivalstva, za katerega obstaja tveganje revščine ali socialne izključenosti, je na programskem območju občutno nižji od evropskega povprečja za območja s tveganjem revščine in socialne izključenosti, vendar pa je v zadnjih nekaj letih na tem območju zaznati povečanje te težave.

Ne nazadnje so za programsko območje značilna določena neravnovesja med različnimi območji, še posebej glede storitev, povezanih s socialno vključenostjo in sistemi socialne varnosti. Proces staranja populacije, ki zajema celotno območje, čeprav neenakomerno, je dejavnik, ki bo v srednjeročnem obdobju pomembno vplival na zdravstveno politiko in socialno vključenost. Na to

negativno vplivajo tudi posledice gospodarske krize, predvsem višja stopnja brezposelnosti tudi med starejšimi delavci. Posebni pričakovani rezultat je krepitev institucionalne in upravne zmogljivosti za izvajanje storitev, ki pokrivajo socialne in zdravstvene potrebe, in lahko zaradi aktivnega staranja delujejo kohezivno na socialnem področju in spodbujajo povečanje konkurenčnosti na gospodarskem področju.

Kulturne in jezikovne manjšine

Programsko območje je stičišče romanske, slovanske in germanske kulture ter jezikovne identitete; v slovenski Obalno-kraški regiji živi italijanska narodna skupnost, ob državni meji na italijanski strani pa slovenska narodna skupnost.

V zvezi z italijanskim programskim območjem je treba opozoriti, da je Furlanija-Juljska krajina prostor s kompleksno jezikovno podobo. Današnje stanje je posledica zgodovinskega priseljevanja in sobivanja Rimljanov, Germanov in Slovanov. V deželi Furlaniji-Juljski krajini se uporabljajo štiri uradni jeziki: poleg italijanščine tudi slovenščina, furlanščina in nemščina (nemško govoreče skupnosti živijo v alpskih predelih Furlanije). V preteklih desetletjih so bili na državni in deželni ravni izdani zakoni za zaščito jezikov manjšin, predvsem na obmejnem območju. Furlanščina, ki ima približno 600.000 govorcev, je jezik ene od narodnih skupnosti, ki so zgodovinsko prisotne na tem območju in priznane z italijanskim zakonom št. 482/1999. Omenjena narodna skupnost je posebno številna in strnjena v Videmski pokrajini ter goratih in gričevnatih predelih pokrajin Pordenone in Gorica. Avtohtone skupnosti ob vzhodni italijanski meji govorijo pretežno slovensko. Slovenska narodna skupnost je avtohtona in je od nekdaj prisotna na obmejnem ozemlju, kjer ji je bila zagotovljena uradna zaščita z Londonskim memorandumom (1954) in Osimskim sporazumom (1975). Je ena od narodnih skupnosti, za katero veljajo italijanski zakon št. 482/1999, Zakon o zaščiti slovenske jezikovne manjšine (zakon št. 38/2001), poleg tega pa je zaščiten tudi z deželno zakonodajo (deželni zakon FJK št. 205/2007). Slovenska narodna skupnost živi v pokrajinah Trst, Gorica in Videm.

Narodne manjšine so sestavni del EU in so pomemben dejavnik pri doseganju ciljev kohezijske politike, ki je ena temeljnih evropskih strategij. Sodelovanje med Slovenijo in Italijo je naravna posledica prizadevanj obeh držav, ki sta jih ti udeležili že z ratifikacijo Okvirne konvencije za varstvo narodnih manjšin in Evropske listine o regionalnih ali manjšinskih jezikih. Slovenska narodna skupnost v Furlaniji-Juljski krajini in italijanska narodna skupnost v Sloveniji sta zgled pozitivnega sodelovanja. Z njihovim sodelovanjem sta bili obe narodni skupnosti pomemben akter pri oblikovanju kohezijske politike in socialne vključenosti na čezmejnem in širšem programskem območju. V novem programskem obdobju zato pričakujemo dodatno izboljšanje sistemske in uspešne povezave med večinskim prebivalstvom in jezikovnimi manjšinami tega območja.

Trg dela in ekonomsko-gospodarske razmere

Razmere na trgu dela v regijah, vključenih v program sodelovanja, je v zadnjem času zaznamoval močan vpliv krize in še zlasti njena trdovratnost, kar je podatke o brezposelnosti poslabšalo, čeprav so bili do leta 2007/2008 zelo pozitivni. Stopnja zaposlenosti je nekoliko slabša v primerjavi z EU in trend se še slabša, zlasti na italijanski strani. Stanje je težavno predvsem za najbolj ranljive skupine, to so zlasti nizko kvalificirani delavci, mladi in ženske. Makroekonomska analiza območja poudarja izrazite razlike v BDP na prebivalca. Na splošno je povprečni BDP na prebivalca za celotno območje v letu 2011 znašal 23.082 EUR, 29.900 EUR v italijanskih pokrajinah in 17.360 EUR v Sloveniji. Leta 2010 so bile omenjene vrednosti nekoliko nižje, tako za celotno območje kakor tudi posamezno slovensko in italijansko območje. Proizvodnjo na programskem območju zaznamujejo šibki strukturni pogoji in podjetja srednje do manjše velikosti, obenem pa tudi pomanjkanje kapitala in težji dostop do posojil.

Turizem

V skladu s podatki Svetovne turistične organizacije Združenih narodov o prihodnjih trendih v turistični industriji bo med 2010 in 2030 število mednarodnih turističnih prihodov v Evropo naraščalo s povprečno letno stopnjo 3,3 %. To pomeni vsako leto 43 milijonov prihodov več oziroma leta 2030 1,8 milijarde turistov z vsega sveta. Najpomembnejša destinacija na svetovni ravni je še vedno Evropa, vendar se bo njen tržni delež postopoma zmanjševal v korist območjem z najvišjo rastjo, in sicer Daljnemu vzhodu in Aziji-Pacifiku.

Leta 2013 je Slovenijo obiskalo 414.192 italijanskih turistov s skupno 929.327 nočitvami. Zaradi svojih naravnih danosti je Slovenija že več desetletij priljubljen kraj za atletske priprave in treninge vrhunskih ekip. V zadnjem času so najbolj priljubljeni pohodništvo, planinarjenje, ogledi, kolesarstvo. Kar zadeva italijanske dežele, ki se raztezajo na programskem območju, je bilo leta 2013 v Furlaniji Julijski krajini zabeleženih 2.060.824 obiskovalcev (1.027.545 tujih in 1.033.279 domačih), v Benečiji pa 15.984.972 obiskovalcev (10.471.034 tujih in 5.513.938 domačih). Največje število obiskovalcev v Benečiji je bilo zabeleženo v Benetkah (8.240.596 turistov), v Furlaniji Julijski krajini pa v Trstu (383.696).

Pomanjkanje direktnih javnih povezav med Italijo in Slovenijo, tako železniških kot letalskih, oškoduje centralne in južne italijanske regije. Dejstvo je, da manjka železniška povezava med letališčem Ronchi dei Legionari, Benetkami in Ljubljano, ki bi potekala preko območja EZTS GO in povezovala mestna središča.

Slovenski turisti v Italiji na splošno raje izberejo letovanje v hotelih in penzionih kot v stanovanjih ali kampih. Za krajša letovanja v Italiji večinoma raje zberejo kulturne prestolnice in nakupovalna središča. Večina slovenskih turistov v Italijo potuje z lastnim prevozom, le četrtnina s potovalnimi agencijami ali prek turističnih operaterjev, ki organizirajo potovanja, predvsem za izlete v manjše kraje v osrednji in južni Italiji, kjer so najbolj priljubljene oblike rekreativne počitnice in sprostitev ter ogledi.

Programsko območje zaznamuje visok turistični potencial zaradi naravne in kulturne dediščine. Obstoječo turistično ponudbo (gastronomsko, aktivne počitnice, kulturni in zgodovinski ogledi, zabava itd.) je treba nadgraditi v skladu s standardi kakovosti in trajnosti, vključno s trajnostno mobilnostjo.

Podnebne spremembe in energija

Programsko območje je hkrati pod vplivom celinskega, alpskega in sredozemskega podnebja. Povprečne zimske temperature so nizke v gorskem območju, medtem ko se temperatura ob obali le redko spusti pod ničlo, zlasti zaradi blagih morskih vetrov. Kljub navedenemu podnebne spremembe vplivajo na čezmejna območja, ki se bodo morala spopasti z višjimi povprečnimi temperaturami in naraščajočim tveganjem za naravne nesreče, predvsem poplave.

Prilagajanje podnebnim spremembam in zmanjševanje posledic globalnega segrevanja ozračja dolgoročno zahteva vlaganje v številne podsisteme, kot so energetika, promet, upravljanje voda, izraba tal, upravljanje gozda in preprečevanje naravnih nesreč. EU je na izziv podnebnih sprememb odgovorila s postavitvijo ambicioznih ciljev omilitvenih ukrepov (zmanjšanje TGP/proizvodnja energije iz obnovljivih virov/energetski izkoristek). Tako Italija kakor Slovenija nista uspeli doseči zadane vrednosti znižanja emisij v letih 2008-2012 po Kjotskem sporazumu, emisije leta 2020 pa bodo višje od ciljnih vrednosti za leto 2020⁶. Posledično so potrebni dodatni ukrepi za zmanjševanje emisij TGP.

Zaradi slabega izkoristka pri končni uporabi energije, predvsem v prometu (tako zasebnem kot javnem) ter v stanovanjskih in javnih zgradbah, so potrebna večja vlaganja v strukturno prekvalifikacijo s ciljem energetskega varčevanja. Povečanje porabe energije, proizvedene iz obnovljivih virov, z namenom doseganja ciljev, ki jih je zastavila EU za leto 2020 in prek Energy

⁶ Evropska agencija za okolje

Roadmap 2050 za leto 2050, zahteva tudi naložbe v sistem povezav in lokalni sistem distribucijskega omrežja električne energije, ki bi preprečili destabilizacijske učinke na omrežja zaradi nepredvidljivosti pri proizvodnji električne energije iz omenjenih virov. Italija v povprečju porabi manj energije kot druge DČ EU-27, vendar pa zaostaja za Slovenijo pri porabi električne energije iz OVE. V Italiji je bruto proizvodnja električne energije 50.3 GWh na 10.000 prebivalcev, z zelo rahlim nihanjem v primerjavi z letom 2011 (51.0), kar je pod povprečjem drugih DČ EU-27 (65.3).

Raziskave in razvoj

Raziskave in razvoj (R&R) so ključni za konkurenčnost območja; vzpostavljanje sodelovanja med podjetji, raziskovalnimi in razvojnimi središči ter visokim šolstvom je ključnega pomena za doseganje večine ciljev strategije Evropa 2020.

Na evropski ravni EK vsako leto objavi letni pregled o uspešnosti »Unije inovacij«, ki primerja rezultate, ki jih na področju R&I dosežejo DČ, s čimer poudarja prednosti in pomanjkljivosti njihovih sistemov za R&I. Slovenija je na 13. mestu v skupini »inovativnih držav«, medtem ko Italija beleži rahel padec v primerjavi s prejšnjim letom (in evropskim povprečjem), saj je na 16. mestu v skupini »zmernih inovatorjev«.

Slovenski inovacijski sistem vključuje številne institucije, ki tesno sodelujejo med seboj in z evropskimi in mednarodnimi partnerji, tudi zaradi dejavnikov, kot so: majhna velikost države, kakovost izobraževalnega sistema in mednarodna kultura. Vloga različnih organizacij v inovacijskem sistemu ter kakovost in intenzivnost odnosov vključenih organizacij sta bistvenega pomena za gospodarsko rast. Interakcije z Italijo so številne, predvsem z organizacijami inovacijskega sistema v Furlaniji Julijski krajini in Benečiji, zlasti zaradi dostopnosti do programov EU ČMS.

Treba je tudi poudariti pomen znanstveno-tehnoloških parkov in središč, namenjenih tehnološkemu in znanstvenemu raziskovanju, ki delujejo z namenom zadostiti zahtevam konkurenčnosti gospodarskega in proizvodnega sistema in se hkrati zavzemajo za vzpostavitev in krepitev mrež odličnosti med vsemi akterji na industrijskem in raziskovalnem področju na programskem območju.

Na slovenskem ozemlju deluje več regionalnih agencij za R&R in veliko izvajalcev svetovalnih storitev za lokalna MSP. Glede ravni javnih raziskav je med glavnimi akterji 5 univerz, nekaj samostojnih visokošolskih inštitutov in 47 vladnih raziskovalnih inštitutov (med temi je 15 javnih raziskovalnih organizacij).

V deželi Furlaniji Julijski krajini imajo 2 univerzi in 4 raziskovalna središča ter nekaj visoko specializiranih tehnoloških središč.

V Beneški pokrajini (SKTE 3) sta 2 univerzi in mednarodna univerza v Benetkah, mednarodno središče za visoko šolstvo in raziskave, ki vključuje 16 institucij iz različnih držav. Poleg tega je v Beneški pokrajini prisotnih nekaj drugih raziskovalnih inštitutov in fundacij, ki izvajajo aktivnosti na različnih področjih.

Ključno vlogo pri razvoju programskega območja imajo regionalne strategije pametne specializacije (SPS). Strategije so bile razvite z namenom, da se določijo prednostne naloge, ki temeljijo na regionalni konkurenčni prednosti. Regionalne SPS so ključne za načrtovanje naložb v okviru TC 1 »Krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij«.

Promet in logistika

Oba dokumenta o stališčih službe Generalnega direktorata za regionalno in mestno politiko (DG Regio) EK kažeta na potrebo Italije in Slovenije po okrepljeni omrežja železniške infrastrukture ter za naložbe v trajnostne oblike prevoza. Po podatkih Evropske agencije za okolje je do zmanjšanja emisij onesnaževalcev leta 2012 deloma privedlo zmanjšanje gospodarske aktivnosti, medtem ko se emisije, vezane na prevozna sredstva, še naprej povečujejo.

Izziv je torej učinkovito zmanjšanje emisij vozil in spodbujanje varčevanja z energijo s spodbujanjem prehoda od cestnega prometa k železniškemu in pomorskemu ter sočasno izboljšanje javnega prometnega omrežja.

Železniška infrastruktura

Gostota železniškega omrežja se tako v Sloveniji, ki ima 6 km železniških prog na sto km², kakor v Italiji, ki jih ima 5,6 km, uvršča v evropsko povprečje (5,0 km, 2011). Glede potniškega prometa je italijansko omrežje omogočilo prevoz 45.944 milijonov potnikov na kilometer v letu 2011, kar kaže na pomembno povečanje v primerjavi s podatki iz prejšnjega leta (43.349), medtem ko Slovenija s 689 milijoni potnikov še vedno beleži padajoči trend (729 leta 2010, 689 leta 2011 in 659 leta 2012). Prav nasprotno velja za železniški tovorni promet, pri čemer Slovenija beleži znatno povečanje tovarnega pretoka v tonah na kilometer. Na voljo je velik potencial, treba pa je razviti okolju prijazne in nizkoogljične prevozne sisteme in spodbujati trajnostno mestno mobilnost.

Cestno omrežje

Italijanski regiji na ravni SKTE 2 kažeta zelo različen obseg cestnega omrežja, pri čemer beleži Benečija trikrat večjo vrednost (9.612 km) v primerjavi s Furlanijo Julijsko krajino (3.929 km). Slovensko cestno omrežje šteje 38.985 km (2012), njeno avtocestno omrežje pa je enakomerno porazdeljeno med obema kohezijskima regijama, medtem ko ima vzhodna Slovenija 10.000 km cest drugega tipa več v primerjavi z zahodno Slovenijo. Slovenija ima avtocestno omrežje v dolžini 769 km, ki se je v letih 2008-2012 povečalo za približno 10 %. Poleg tega beleži Slovenija najvišjo gostoto v Evropi (7,20 km na 10.000 motornih vozil; glavni razlog je tranzitni promet) v primerjavi s povprečjem v EU (2,89 km) in z Italijo (1,8 km). Na italijanski strani je gostota avtocestnega omrežja v Benečiji enaka kot na nacionalni ravni, v Furlaniji Julijski krajini pa je višja (2,7 km). Na obeh straneh je cestni tovorni promet bolj priljubljen v primerjavi z železniškim in pomorskim prevozom, kar vpliva na intenzivnost prometa na cestah. Treba je najti učinkovite alternativne možnosti, kot je na primer uporaba kombiniranega cestno-železniškega prevoza.

Pristanišča

Pomorska pristanišča bodo morala postati glavna stičišča kopenskega prometnega omrežja, zlasti železniškega prometa, in sicer z izboljšanjem intermodalnih povezav ter postati točke komercialnega trgovanja z velikim potencialom trgovinske zmogljivosti. Programsko območje vključuje tri pristaniška središča, to so ključna pristanišča v mreži TEN-T: Benetke, Trst in Koper kot najbolj vzhodno pristanišče na območju severnega Jadrana. Treba je v celoti podpreti učinkovito povezavo omenjenih pristanišč in združitvev z multimodalnimi koridorji TEN-T. Na italijanski strani programskega območja obsegata pristanišči Benetke (2.000.000 m²) in Trst (1.725.000 m²) največ površine, ki je namenjena skladiščenju tovora. Poleg tega je prišlo do bistvenega povečanja prometa turističnih križark, še posebej to velja za pristanišče v Benetkah, kar lahko nedvomno spodbudi turistične dejavnosti v posameznih pristaniščih.

Luka Koper je eno najpomembnejših logističnih distribucijskih središč in ima vodilno vlogo z najvišjim tržnim deležem v severnem Jadranu od leta 2010.

Leta 2013 je bilo v pristanišču pretovorjenih rekordnih 18 milijonov ton in 600.000 TEU kontejnerjev (kar pomeni 75 % povečanje v primerjavi z letom 2009). Poleg tega Luka Koper zaseda drugo mesto po številu pretovorjenih avtomobilov v Sredozemlju, takoj za Barcelono.

Logistika

Poleg infrastrukturnih težav so prisotne še druge pomanjkljivosti, ki so posledica administrativnih ovir, pomanjkanja tehnološkega povezovanja med transportnimi sistemi in pomanjkljive logistične

storitve. DČ imata velik potencial za razvoj storitev transportne logistike: na italijanski strani logistična železniška vozlišča (Mestre in Trst), avtocesta (A4) in pristanišči (Trst, Tržič), razkladalnice (Cervignano) in letališče Ronchi dei Legionari ter njegovo intermodalno vozlišče; v Sloveniji primorska avtocesta, pristanišče Luka Koper in njena logistična infrastruktura, mednarodno letališče v Ljubljani in celotna cestna/železniška/pomorska mreža.

Programsko območje je tudi stična točka dveh od devetih European Core Network Corridors, tj. osrednjih evropskih koridorjev, baltsko-jadranskega in sredozemskega.

Infrastrukturne naložbe na obeh straneh morajo temeljiti na prometni politiki, ki bo zmožna zajeti pretok in preoblikovati negativne učinke (onesnaževanje, promet, izraba tal) v pozitivna sredstva za rast. V tem okviru je pomembno s kapitalizacijo rezultatov projektov, sofinanciranih v programskem obdobju 2007-2013 (npr. projekti ADRIA A, TIP in z EZTS GO), izboljšati čezmejne povezave in vzpostaviti čezmejno logistično platformo Gorica - Nova Gorica. Pomembno vlogo bi lahko prevzela potencialna čezmejna intermodalna vozlišča znotraj programskega območja, na primer s preoblikovanjem obstoječih organov upravljanja storitev zaradi prostih meja (na primer potencialno železniško križišče med Gorico in Novo Gorico-Vrtojbo-Sežano). Dober primer logističnega sodelovanja na pomorski meji je ustanovitev Združenja pristanišč severnega Jadrana (ZPSJ), ki vključuje Trst, Benetke, Koper in Reko.

Izobraževanje

Izobraževalni sistemi DČ dajejo različne rezultate. Podatki, ki izhajajo iz OECD-PISA 2012, kažejo na kvalitativno dober šolski sistem na obeh straneh programskega območja, kvantitativni podatki pa so skladni glede na zadevne starostne skupine.

Z vidika srednješolskega izobraževanja so bile v smislu trajanja šolskih ciklusov ugotovljene določene razlike glede na starostne skupine, kar ima velik vpliv na statistične podatke, kljub temu pa sta različna ciklusa vsekakor primerljiva glede poučevanja in izobraževanja.

V različnih sistemih srednješolskega izobraževanja se izobražuje 115.401 dijakov, od tega 33,15 % v Sloveniji in 66,85 % v Italiji. V primerjavi s številom prebivalstva na območjih na ravni SKTE 3, statistična regija Gorenjska beleži najvišje število dijakov, ki so vpisani v srednješolski izobraževalni cikel, medtem ko je Trst pokrajina z najnižjim številom vpisanih dijakov.

V zvezi z vplivom izobraževalnega sistema raziskave OECD-PISA 2012 kažejo, da dijaki v Sloveniji dosegajo povprečni rezultat 481 pri branju, 501 pri matematiki in 514 pri naravoslovju. Podatki za Italijo kažejo, da dijaki dosegajo povprečni rezultat 490 pri branju, 485 pri matematiki in 494 pri naravoslovju. Slovenski dijaki presegajo povprečje OECD pri matematiki in naravoslovju. Rezultati italijanskih dijakov so pod povprečjem OECD pri vseh treh parametrih. Šibkost višjega strokovnega izobraževalnega sistema (IFTS/ITS) v Italiji je v zadnjih letih omejila vpliv terciarnega izobraževanja, tudi v regijah, ki sodelujejo v programu.

Analiza SWOT

Analiza SWOT obravnava notranje prednosti in pomanjkljivosti ter zunanje priložnosti in nevarnosti na območju za posamezne cilje strategije Evropa 2020 in posamezne TC. Analiza za celotno območje, ki upošteva 11 TC, je temelj za ugotavljanje potreb in izzivov, na katere se bo osredotočal program. Analiza združuje analizo stanja programskega območja z analizo strateških dokumentov na evropski, nacionalni in regionalni ravni (tj. programska dokumentacija in smernice).

Pametna rast

TC 1	
Prednosti	Pomanjkljivosti

<p>Grozdi odličnosti na področju akademskega in industrijskega raziskovanja ter virtualne mreže med raziskovalnimi institucijami in strokovnimi središči</p> <p>Naravne in kulturne dobrine kot dobra podlaga za razvoj inovativnih aktivnosti in projektov</p> <p>Kvalificirani človeški viri</p>	<p>Nizka raven R&R v več (podeželskih) regijah/nezadosten prenos tehnologij in prejšnje težave pri sledenju raziskovalnim in inovacijskim prednostnim nalogam</p> <p>Koncentracija storitvenih dejavnosti v glavnih mestnih območjih</p> <p>Treba je okrepiti kapitalizacijo rezultatov raziskav in razširjenost znanja</p>
Priložnosti	Nevarnosti
<p>Čezmejne povezave lahko dodatno prispevajo h krepitvi zmogljivosti in znanja na področju inovativnih storitev in proizvodov ter spodbudijo povezave med visokotehnološkimi podjetji in raziskovalnimi institucijami</p> <p>Izboljšanje zmogljivosti MSP pri uporabi rezultatov R&I, nastalih v središčih za R&I</p> <p>Specializacija R&R v biosektorju (biomedicina, biotehnologija), v kmetijsko-živilskem sektorju, v ekoloških gradnjah, gradbeništvu in energetiki</p>	<p>Nezmožnost pretvorbe proizvodnega sistema v inovativne sektorje zaradi nezadostne povezanosti platform za prenos tehnologij</p> <p>Prisotnost marginaliziranih območij in beg možganov</p> <p>Nižji donosi naložb v R&R</p>
TC 2	
Prednosti	Pomanjkljivosti
Dobra raven uporabe IKT	Nižja raven širokopasovne pokritosti v primerjavi z drugimi razvitimi regijami
Priložnosti	Nevarnosti
Širjenje e-storitev, predvsem na področju turizma, kulture, socialne vključenosti in e-zdravja	<p>Zmanjšanje konkurenčnosti nedigitaliziranih MSP</p> <p>Nižja razvitost digitalnih storitev na odročnejših območjih</p>
TC 3	
Prednosti	Pomanjkljivosti
<p>Terciarni sektor zagotavlja zaposlovanje večine delovnega prebivalstva</p> <p>Prisotnost vodilnih podjetij na območju, tudi zaradi politik, ki podpirajo podjetja</p>	<p>Nesimetrična konkurenčna sposobnost in neenak dostop do finančnih virov na območju</p> <p>Neuravnoteženi model regionalnega razvoja</p>
Priložnosti	Nevarnosti
<p>Politična podpora gospodarskim aktivnostim sodelovanja in razvoja grozdov ter mrež</p> <p>Razvoj novih poslovnih modelov trženja na področju trajnostnega turizma in v inovacijskih sektorjih</p>	<p>Nezmožnost pretvorbe proizvodnega sistema v inovativne sektorje</p> <p>Zgoščenost podjetij in kompetenc v manjše število mestnih središč</p>

Trajnostna rast

TC 4

Prednosti	Pomanjkljivosti
Večji dostop do OVE (biomasa, vetrna energija, sončna energija, hidroenergija in geotermalna energija) Veliko število načrtov urbane trajnostne mobilnosti	Slab energetske izkoristek Potreba po naložbah v pametna omrežja zaradi boljšega izkoriščanja potencialov OVE
Priložnosti	Nevarnosti
Priložnosti, ki jih prinaša celovito načrtovanje trajnostne mobilnosti Razvojne in zaposlitvene možnosti, ki jih zagotavlja zelena rast Akcijski načrt za trajnostno rabo energije Uporaba alternativnih OVE in novih tehnologij v sektorju skladiščenja energije	Nezmožnost doseganja ciljev EU 2020 Negativna energetska bilanca in večja energetska odvisnost od zunanjega trga Manj naložb v OVE zaradi gospodarske krize
TC 5	
Prednosti	Pomanjkljivosti
Visoka stopnja vlaganj na tem področju v programskem obdobju 2007-2013	Geofizikalne lastnosti ozemlja, občutljivost na naravna hidro-geološka tveganja
Priložnosti	Nevarnosti
Izboljšanje sistemov za opozarjanje in spremljanje ter spodbujanje odpornosti na naravne nesreče	Povečanje hidrogeološke nestabilnosti Povečanje povprečne temperature zaradi podnebnih sprememb, ki lahko ogrozi biotsko raznolikost
TC 6	
Prednosti	Pomanjkljivosti
Obstoj privlačnih naravnih, zgodovinskih in kulturnih znamenitosti Velik potencial naravne in kulturne dediščine kot gonilo razvoja Izjemna premična dediščina	Porast onesnaženih območij in slabo stanje vodnih virov Pomanjkljivo usklajevanje in pomanjkanje systemskega pristopa med posameznimi območji Potreba po večji integraciji aktivnosti promocije in vrednotenja na ravni ČMS
Priložnosti	Pomanjkljivosti
Povečanje povpraševanja po trajnostni in prirodoslovni turistični ponudbi, ki omogoča ČMS in ekološko upravljanje Izkoriščanje zelenih tehnologij za spodbujanje gospodarske rasti in upravljanja okolja Vrednotenje premične dediščine kot pomembne sestavine kulturne dediščine	Večja onesnaženost in netrajnostna raba naravnih virov Degradacija stanja ohranjenosti habitatov in zavarovanih območij Nižje javne naložbe na področju okoljevarstva ter zaščite in obnove kulturne dediščine
TC 7	
Prednosti	Pomanjkljivosti
Dobra raven prometne infrastrukture, zlasti cestne	Nezadostna razvitost čezmejnih povezav, zlasti v železniški infrastrukturi, in potreba po

Ključna pristanišča (Trst, Benetke in Koper) v TEN-T in Združenje pristanišč severnega Jadrana (ZPSJ) Izboljšanje električnega železniškega omrežja	dodatni podpori razvoju policentričnih čezmejnih območij Slaba dostopnost do obrobni in oddaljenih ter gorskih območij ter nesorazmerna porazdelitev železniške infrastrukture in storitev
Priložnosti	Nevarnosti
Vključevanje prednostnih projektov, ki zajemajo območje osrednjega omrežja TEN-T jadransko-baltskega in sredozemskega koridorja v obdobju 2014-2020 z namenom izboljšanja aktivnosti sodelovanja Boljša oskrba inovativnih storitev v pomorskem in javnem prevozu	Tveganje zamud pri projektih TEN-T Tveganje marginalizacije območja glede prevoza tovora

Vključujoča rast

TC 8	
Prednosti	Pomanjkljivosti
Visoka raven usposobljenosti in izobrazbe človeških virov	Nizka raven produktivnosti, tudi za ženske Različna stopnja brezposelnosti na programskem območju
Priložnosti	Nevarnosti
Prednostne naloge na ravni politik EU glede zaposlovanja mladih (pobuda za zaposlovanje mladih), aktivnega staranja in socialne vključenosti	Večanje stopnje brezposelnosti, še posebej nizko kvalificiranih delavcev Postopno staranje prebivalstva
TC 9	
Prednosti	Pomanjkljivosti
Migracije so v skladu z demografskimi podatki	Starejši so zelo izpostavljeni tveganju revščine
Priložnosti	Nevarnosti
Čezmejne izboljšave glede modernizacije sistemov socialnega in zdravstvenega varstva Povezovanje mest in podeželja z namenom zmanjšanja izoliranosti nekaterih območij	Negativni trend kazalnika prebivalstva, ki ga ogroža revščina ali socialna izključenost Postopno nižanje stopnje zdravstvenega varstva
TC 10	
Prednosti	Pomanjkljivosti
Visoka stopnja udeležbe v izobraževalnem sistemu	Šibka povezava med izobraževanjem na visokošolski ravni in trgom dela ter večanje števila brezposelnih in ne vključenih v izobraževanje in usposabljanje (NEET)
Priložnosti	Nevarnosti

Priložnosti, ki jih prinašata boljša povezanost s sistemom proizvodnje in čezmejna mobilnost delovne sile Boljša povezava s sistemom vseživljenjskega učenja	Zmanjšanje učinkovitosti izobraževalnega procesa
TC 11	
Prednosti	Pomanjkljivosti
Visoka stopnja udeležbe v programih ETS na obeh straneh območja	Potreba po boljši učinkovitosti in inovativnosti javne uprave, še posebej z zmanjšanjem administrativnih bremen za državljane in podjetja, ter spodbujanje čezmejnih projektov za krepitev zmogljivosti
Priložnosti	Nevarnosti
Snovanje in izvedba skupnih rešitev in storitev v ključnih sektorjih, kot sta upravljanje s tveganji in zdravstveni sektor Povečanje preglednosti javne uprave in dostopnosti do podatkov Povečanje večnivojskega upravljanja na čezmejnem območju Izboljšanje sodelovanja med deležniki v ključnih sektorjih, kot sta izobraževanje in energetika	Težave pri sodelovanju in ukrepih zaradi neenotne zakonodaje (na nacionalni in regionalni ravni) ter pomanjkanje izboljšanja kompetenc javne uprave

Izzivi in potrebe

Na podlagi rezultatov analize stanja programskega območja in analize SWOT je bilo opredeljenih veliko izzivov in potreb, ki pomembno prispevajo k strategiji EU 2020 in jih je mogoče učinkovito izvajati v okviru strategije sodelovanja. Ti so temelj za izbiro TC in PN ter opredelitev Specifičnih ciljev programa in vrst ukrepov v skladu z načelom tematske osredotočenosti programa.

Strategija EU 2020	IZZIVI	POTREBE
Pametna rast	<ul style="list-style-type: none"> - Boljši izkoristek inovacij in kompetenc v ključnih in najbolj konkurenčnih sektorjih - Prenos tehnologij rezultatov raziskav v proizvodni sektor in izboljšanje investicij na področju uporabnih raziskav - Zmožnost delovanja kot kolektivni sistem za razvoj in širjenje novih tehnologij ter ustvarjanje in rast podjetij z visoko dodano vrednostjo in usmerjenostjo na svetovni trg 	<ul style="list-style-type: none"> - Več naložb R&R v skupne prednostne naloge pametne specializacije - Izboljšanje sodelovanja med raziskovalnimi središči in univerzami, javno upravo in zasebnim sektorjem v skladu s pristopom četverne vijačnice - Spodbujanje povezovanja med raziskovalnimi središči - Izboljšanje kapitalizacije rezultatov raziskav in širjenje znanja

Strategija EU 2020	IZZIVI	POTREBE
	<ul style="list-style-type: none"> - Boljša zmogljivost MSP glede izkoristka rezultatov in inovacij, ki so plod središč za R&I 	<ul style="list-style-type: none"> - Razvoj čezmejne institucionalne platforme za izmenjavo znanja in dobrih praks
<p>Trajnostna rast</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zmanjšanje uporabe avtomobilov in izboljšanje dostopnosti, kakovosti in inovativnosti javnega prevoza - Preprečitev marginalizacije manj dostopnih območij od glavnih mestnih območij in funkcionalnih storitev - Večja multimodalnost, ki izkorišča bližino različnih prevoznih sistemov - Zmanjšanje cestnega prometa in prometnih zamaškov, onesnaženosti zraka in porabe energije - Znižanje emisij CO₂, ki so posledica prometa - Revitalizacija pristanišč kot pomembnih vozlišč mobilnosti potnikov in tovora - Kapitalizacija pridobljenih izkušenj in preteklih pobud na področju porabe energije in načrtovanja mobilnosti - Uporaba geotermalne energije in energije morja - Preverjanje možnosti uporabe alternativnih OVE 	<ul style="list-style-type: none"> - Izboljšanje kakovosti zraka in spodbujanje povezanih nizkoogljičnih strategij - Razvoj čezmejnega povezanega načrtovanja prometnih sistemov med državama v skladu s koridorji TEN-T in celostnim/centralnim omrežjem - Okrepitev trajnostnih sistemov mobilnosti v urbanih in lokalnih območjih, ki prispevajo k izboljšanju kakovosti življenja, zraka in zdravja - Spodbujanje prehoda s cestnega prevoza na železniški ali pomorski promet, tudi z naložbami v multimodalnost in inteligentni prometni sistem - Izboljšanje povezav med obalnimi območji in zaledjem - Izboljšanje mreženja in sodelovanja med tremi osrednjimi pristanišči na programskem območju (Trst, Benetke, Koper) - Preverjanje možnosti uporabe alternativnih virov energije - Akcijski načrt za trajnostno energijo na čezmejnem območju
	<ul style="list-style-type: none"> - Zmanjšanje pritiska in nasprotovanj pri izkoriščanju, ki vplivajo na okolje ter naravno in kulturno dediščino - Izkoriščanje notranjih naravnih in kulturnih možnosti kot pomembni dejavnik za razvoj zelenega gospodarstva in zelenih delovnih mest - Preprečevanje tveganja fragmentacije, zmanjšanja in izgube biotske raznovrstnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - Opredelitev čezmejnih rešitev, ki bodo pripomogle k boljšemu upravljanju naravnih in kulturnih virov in kljubovanju negativnim posledicam (onesnaženje, naravna tveganja, izguba biotske raznolikosti itd.) ter spodbujanje njihovih razvojnih možnosti - Razvoj znanja, dostopnosti in privlačnosti naravne in kulturne dediščine s spodbujanjem ohranjanja in skupnih teritorialnih in turističnih tržnih strategij

Strategija EU 2020	IZZIVI	POTREBE
	<ul style="list-style-type: none"> - Boj proti degradaciji in onesnaževanju naravnih in kulturnih znamenitosti zaradi človeškega vpliva - Bolj povezana in usklajena promocija naravnih in kulturnih znamenitosti območja - Ponudba novih storitev in izdelkov, z razvojem zelenih tehnologij, da bodo le ti lahko zadostili povpraševanju na trgu, ki izhaja iz novih potreb - Spodbujanje gospodarskih dejavnosti v okviru trajnostnega razvoja - Zmanjšanje ogroženosti zaradi podnebnih sprememb 	<ul style="list-style-type: none"> - Izboljšanje stanja najbolj prizadetih zaščiteneh območij in zagotovitev njihovega varovanja s skupnimi ukrepi - Spodbujanje okolju prijaznega vedenja državljanov in turistov - Izboljšanje izmenjave znanja o ekosistemih in izboljšanje možnosti njihovega upravljanja in varovanja - Spodbujanje razširjenosti orodij IKT ter inovativnih pristopov in veščin - Skupno upravljanje voda, porečij in/ali obale
Vključujoča rast	<ul style="list-style-type: none"> - Ustrezeni odgovor na rastoče povpraševanje državljanov in podjetij po poenostavitvi in digitalizaciji - Razvoj novih modelov, mrež in instrumentov s povečanjem usklajevanja in sodelovanja z namenom uravnoteženja razvojnih razlik in neravnovesij ter izboljšanja teritorialne kohezije območja - Zmanjšanje odstotka prebivalstva, ki je izpostavljeno tveganju revščine ali socialne izključenosti 	<ul style="list-style-type: none"> - Nudenje učinkovitih in inovativnih javnih storitev, izboljšanje e-upravljanja in e-demokracije - Spodbujanje ČMS na različnih ravneh (institucionalni, politični in administrativni ravni) z namenom usmerjanja pozornosti organov, odgovornih za odločanje, na skupne problematike - Izboljšanje e-zdravja in kakovosti socialnih storitev za ranljivejše skupine prebivalstva - Promocija novih možnosti za delo za skupine, ki jih je še posebej prizadela gospodarska kriza (starejši, mladi)

1.1.1.4 Strategija programa sodelovanja

Vsi programi, ki se izvajajo v okviru kohezijske politike, morajo prispevati k strategiji EU za pametno, trajnostno in vključujočo rast ter k doseganju gospodarske, socialne in teritorialne kohezije.

Celotni sklop politik in instrumentov EU (vključno z ESRR) je treba za doseganje teh ciljev uporabljati bolj učinkovito. Zakonodajni paket za kohezijsko politiko je zato okrepil strateške povezave med politikami EU, in sicer s :

- sprejetjem skupnega strateškega okvira (priloga k Uredbi (EU) št. 1303/2013), ki opredeljuje usmeritvena načela za vse ESI;

- opredelitvijo 11 TC, ki so neposredno povezani s prednostnimi nalogami strategije Evropa 2020.

Za posamezni program je treba izbrati ustrezne TC in PN, in sicer iz tematskega sklopa, ki ga navaja 9. člen Uredbe in na podlagi posebnih določil za sklad (za PN). PN programov sodelovanja se izberejo iz sklopa, ki ga navaja 5. člen Uredbe o ESRR (št. 1301/2013) in dopolnjuje 6. člen Uredbe o ETS (št. 1299/2013).

Izbira in na njej temelječa nadaljnja dodelitev sredstev morata biti v skladu z zahtevami glede tematske osredotočenosti (4. člen Uredbe o ETS (EU) št. 1299/2013). Na ta način se programi jasno navezujejo na strategijo Evropa 2020 in omogočajo izvedbo ocene prispevka ESI k ciljem strategije, ki so bili potrjeni na evropski ravni.

V okviru strategije programa INTERREG V-A Italija-Slovenija so bili izbrani naslednji 4 TC in je bilo določenih 6 PN:

Strategija Evropa 2020	Tematski cilji	Prednostne naložbe ESRR (5. člen Uredbe št. 1301/2013)
Pametna rast	<i>(1) krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij</i>	(b) spodbujanje naložb podjetij v R&I ter vzpostavljanje povezav in sodelovanja med podjetji, centri za R&R ter visokošolskim izobraževalnim sektorjem, zlasti spodbujanje naložb na področju razvoja izdelkov in storitev, prenosa tehnologij, socialnih in ekoloških inovacij, programov javnih storitev, večanja povpraševanja, mreženja, grozdov in odprtih inovacij prek pametne specializacije ter podpiranje tehnoloških in uporabnih raziskav, pilotnih linij, ukrepov za zgodnje ovrednotenje izdelkov, naprednih proizvodnih zmogljivosti in prve proizvodnje, zlasti na področju KET, ter razširjanje tehnologij za splošno rabo
Trajnostna rast	<i>(4) podpora prehodu na gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika v vseh sektorjih</i>	(e) spodbujanje nizkoogljičnih strategij za vse vrste območij, zlasti za urbana območja, vključno s spodbujanjem trajnostne multimodalne urbane mobilnosti in ustreznimi omilitvenimi prilagoditvenimi ukrepi
	<i>(6) ohranjanje in varstvo okolja in spodbujanje učinkovite rabe virov</i>	c) ohranjanje, varstvo, promocija in razvoj naravne in kulturne dediščine (d) varovanje in obnavljanje biotske raznovrstnosti in tal ter spodbujanje ekosistemskih storitev, vključno z omrežjem Natura 2000 in zelenimi infrastrukturami f) spodbujanje inovativnih tehnologij za izboljšanje varstva okolja in učinkovitejšo rabo virov v sektorju odpadkov, vodnem sektorju ter v povezavi s tlemi ali za zmanjšanje onesnaženosti zraka.
Prednostne naložbe ETS (7. člen Uredbe 1299/2013)		
Vključujoča rast	<i>(11) izboljšanje institucionalnih zmogljivosti javnih organov in zainteresiranih strani ter prispevanje k učinkoviti javni upravi</i>	(iv) krepitev institucionalne zmogljivosti javnih organov in zainteresiranih strani ter učinkovita javna uprava s spodbujanjem pravnega in upravnega sodelovanja ter sodelovanja med državljani in institucijami

Strateške odločitve programa in določitev intervencijske logike temeljijo na:

- analizi konteksta območja sodelovanja ter teritorialno ugotovljenih potreb in izzivov;
- skladnosti z evropskimi, nacionalnimi in regionalnimi prednostnimi nalogami;
- izkušnjah iz prejšnjega programskega obdobja in rezultatih vmesnega vrednotenja;
- rezultatih posvetovalnih postopkov.

Splošni cilj programa je:

»Spodbujanje inovativnosti, trajnosti in čezmejnega upravljanja za oblikovanje bolj konkurenčnega in povezanega življenjskega okolja«

Spodnje 4 PO so odgovor na obstoječe potrebe in izzive.

Prednostna os 1: Spodbujanje inovacijskih zmogljivosti za povečanje konkurenčnosti območja	TC 1
	PN 1.b

Celotna strategija PO 1 je namenjena spodbujanju bolj učinkovitega vlaganja v R&I in izobraževanje. Cilj je krepitev obstoječih inovacijskih zmogljivosti v vseh sektorjih, ki privlači tuje naložbe in pretok denarja, z boljšim sodelovanjem med javnimi in zasebnimi akterji v sistemu R&R. Aktivnosti, ki so določene v okviru PO 1, so konkretni odgovor na potrebe in izzive programskega območja, izvajale pa se bodo na območju, za katerega je značilen visok potencial R&R in inovacij in ga zaznamujejo slabše povezave med raziskovalnimi središči, poslovnimi in institucionalnimi akterji. Kot izhaja iz analize SWOT, ima programsko območje močno podlago na področju R&R ter vključuje javne in zasebne akterje, ki se ukvarjajo z raziskovanjem in inovacijami. Poleg tega so za omenjene akterje značilni šibke povezave in kratkoročno sodelovanje s poslovnim sektorjem, katerega vloga je bistvenega pomena za konkurenčnost in rast proizvodnega sistema ter vzpostavitev inovativnega okolja. S tem namenom bo program oblikoval in izvajal strategije in aktivnosti, ki bodo prispevale k večji konkurenčnosti na mednarodnem trgu in ustvarile skupno primerjalno prednost MSP, ki delujejo na programskem območju. Program se bo izvajal v skladu z usmeritvami iz dokumentov o pametni specializaciji treh sodelujočih območij in bo spodbujal in povečal poslovne priložnosti v okviru »regionalnih območij specializacije«, predvsem na prekrivajočih se področjih - trajnostno bivalno in delovno okolje, pametni in povezani pristop k naravnim virom in tradicionalnim vrstam proizvodnje (npr. pametne kmetijsko prehranske dejavnosti, čezmejne krožne verige) ter pametne tovarne. Izbrane operacije bodo prav tako omogočale izpolnjevanje potreb po izmenjavi kompetenc in znanja ter prispevale k razvoju in povečanju inovacijskih zmožnosti vseh vključenih akterjev. Kapitalizacija projektov in aktivnosti, ki so že bili izvedeni na tem področju, bo prispevala k povečanju zmogljivosti lokalnih akterjev in omogočila uvedbo inovativnih rešitev in pristopov. Program se bo izvajal v skladu z usmeritvami iz dokumentov o pametni specializaciji in bo spodbujal in povečal poslovne priložnosti »regionalnih območij specializacije«.

Prednostna os 2: Sodelovanje za nizkoogljične strategije in akcijski načrti.	TC 4
	PN 4.e

Nizkoogljična družba je mogoča predvsem s spodbujanjem zmanjševanja emisij, s povezanim pristopom v vseh zadevnih sektorjih in spremembo življenjskih navad. Program se bo s temi izzivi in potrebami soočil prek razvoja in uvajanja lokalnih strategij za nizkoogljično energijo in

mobilnost, ki bodo omogočile zmanjševanje emisij TGP in bodo prispevale k doseganju energetskih ciljev EU.

S kapitalizacijo projektov in preteklih izkušenj, bo mogoče izboljšati zmogljivosti lokalnih akterjev, predvsem javnih, za uvajanje uveljavljenih rešitev (npr. za energetsko učinkovitost v javnih zgradbah); hkrati bo mogoče uvesti inovativne rešitve za varčevanje z energijo, učinkovito rabo virov, boljšo izkoriščenost lokalnih virov pri proizvodnji energije iz obnovljivih virov, pametna omrežja itd. Pomembno je najti nove strateške modele in pristope, ki bodo lahko pomanjkljivosti (energetsko odvisnost, onesnaženje, emisije toplogrednih plinov, porast stroškov energije itd.) spremenile v nove priložnosti za rast, investicije v zelena delovna mesta, zeleno ekonomijo, ekotehnologije in nove proizvodne metode. Promet je eden izmed glavnih povzročiteljev emisij. Opredeljene in preizkušene bodo nove rešitve pametne urbane mobilnosti, pri čemer bodo v ospredju njihova trajnost, boljša kakovost, dostopnost in inovativnost.

Prednostna os 3: Varstvo in spodbujanje naravnih in kulturnih virov	TC 6
	PN 6. c
	PN 6. d
	PN 6. f

PO 3 je odgovor na potrebo po boljšem varstvu naravne in kulturne dediščine ter naravnih in kulturnih virov, tudi s spodbujanjem njihove trajnostne rabe kot razvojnega potenciala območja. Vrednotenje in promocija naravnih in kulturnih znamenitosti kot privlačnih turističnih destinacij je cilj, za katerega si bo prizadeval program. Obenem se bo v okviru programa spodbujalo širjenje orodij IKT, novih veščin in znanj, teritorialnega trženja, komunikacijskih strategij in blagovnih znamk ter družbenih omrežij. Spodbujanje turizma kot dejavnika razvoja bo vključevalo tudi namenjanje velike pozornosti okoljski trajnosti, kar pomeni tudi povečanje raznolikosti turistične ponudbe, usmerjene v naravne in ekološke aktivnosti, šport, zgodovino, lokalne izdelke, navade, hrano, običaje, edinstveno identiteto itd. Hkrati je pomembno tudi širjenje odgovornega turizma, okolju prijaznega vedenja in zmanjševanja negativnih posledic turističnih tokov na naravno in kulturno dediščino. Možnosti promocije znamenitosti, ki so vpisane na seznam svetovne dediščine UNESCO, so velike.

Poleg opisanega je mogoče ustvariti nova delovna mesta in spodbujati rast z uporabo zelenih tehnologij, ki ustrezajo povpraševanju po trajnostnih izdelkih in storitvah ter hkrati z inovativnimi orodji vplivajo na višjo kakovost okolja.

Vzpostavljene bodo trajnostne, okolju prijazne in učinkovite povezave glede uporabe virov med naravno dediščino, za upravljanje katere je zadolženih več parkov, kulturno dediščino in turizmom.

Obstoj in izboljšave naravne in kulturne dediščine imajo velik pomen, ki ni nujno vezan na izkoriščanje turističnega potenciala. Cilji projektov, ki se bodo izvajali v okviru te PO, bodo naslavljali tudi ohranjanje, varstvo, privlačnost in vrednotenje kulturne dediščine, tako materialne kot nematerialne.

Program upošteva pomembnost ohranjanja biotske raznolikosti ter iskanja skupnih pristopov, vizij in instrumentov za zaščito habitatov. Vsi ukrepi v okviru te PO se bodo izvajali v skladu s skupnim okvirom za zagotavljanje zaščite naravne dediščine in instrumentov za doseganje ciljev EU na področju biotske raznovrstnosti, tudi ob upoštevanju velikega števila območij Natura 2000 na programskem območju.

Ravnanje z odpadki in vodnimi viri je prav tako izziv in priložnost za celotno programsko območje. Razvoj in testiranje novih inovativnih zelenih tehnologij na tem področju bosta vključena v aktivnosti programa.

Prednostna os 4: Izboljšanje krepitve zmogljivosti in čezmejnega upravljanja	TC 11
	PN 11 ETS

PO 4 bo povečala modernizacijo in kakovost javne uprave in njene storitve, ki bo temeljile na izmenjavi izkušenj, skupnem znanju ter usklajenih in koordiniranih praksah na obeh straneh meje. Aktivnosti se bodo osredotočale na operacije:

- a) namenjene izboljšanju krepitve institucionalne in operativne zmogljivosti v povezavi z nekaterimi ključnimi temami (npr. naravne nesreče, energija, onesnaževanje);
- b) ki se osredotočajo na človeške vire in s tem povezane potrebe (npr. izobraževanje, zaposlovanje, javno zdravstvo, socialni in zdravstveni sektor, kulturne razlike).

Program bo spodbujal tudi sodelovanje med javnim in zasebnim sektorjem v povezavi z že omenjenimi ključnimi temami (npr. poklicno usposabljanje, energija, tehnologije v zdravstvu itd.).

Javne uprave bi morale združiti vire, tudi nematerialne (kompetence, znanje, javne podatke, tehnično pomoč itd.), za doseganje kritične mase ter skupnih rezultatov in ciljev.

Namen PO je tudi združevanje in vključevanje prebivalstva, javnih ustanov, NVO, narodnih skupnosti, podjetij in vseh drugih subjektov, v katerikoli kombinaciji, z namenom krepitve sodelovanja.

Cilj je opredeliti skupni okvir in strategije, spletna orodja, ki bodo zajemala tiste vidike, ki so še posebej dovzetni za boljše sodelovanje in povezovanje na obeh straneh meje.

Horizontalne teme

Poleg tematske osredotočenosti na izbrane TC so bile določene druge medsektorske dopolnjujoče teme, ki bodo obravnavane na prečni način v okviru specifičnih ukrepov posameznih prednostnih osi:

IKT: so glavno orodje za razvoj inovacij, izmenjavo znanja in doseganje konkurenčnosti v različnih sektorjih, vključenih v strategijo programa.

MSP: upoštevajoč proizvodni sistem na območju sodelovanja, so MSP posebna ciljna skupina, njihova produktivnost in vedenje pa bistveno vplivajo na strategije sodelovanja. Zato je treba oblikovati posebne aktivnosti, ki bodo namenjene MSP in poslovnemu sektorju. V okviru prednostnih osi, ki previdevajo aktivnosti, povezane z IKT, imajo MSP, kadar je to ustrezno, možnost uporabe inovacijskih vavčerjev v skladu s smernicami EK o shemah inovacijskih vavčerjev na področju IKT.

Izobraževanje: vidnih sprememb ni mogoče doseči, ne da bi vplivali na razvoj veščin in kompetenc človeških virov. Aktivnosti na tem področju so dopolnjujoče in potrebne za doseganje pričakovanih rezultatov.

Socialna vključenost: v okviru programa se bodo uveljavljala načela enakih možnosti in nediskriminacije. Program bo prispeval k razvoju vključujoče rasti in povezanosti z izvajanjem aktivnosti, ki bodo usmerjene v potrebe zapostavljenih skupin, ki jim bodo omogočale boljšo vključenost v družbo.

Zaposlovanje: brezposelnost, predvsem, a ne le brezposelnost mladih, je resna in skupna težava programskega območja. Dodana vrednost projektov bo njihova sposobnost prispevanja k vključujoči rasti s promocijo večih in boljših delovnih mest.

1.1.2 Utemeljitev izbire tematskih ciljev in ustreznih prednostnih naložb, glede na skupni strateški okvir, ki temelji na analizi potreb znotraj celotnega programskega območja in strategiji, izbrani glede na te potrebe, naslavljač, kjer je to primerno, manjkajoče povezave v čezmejni infrastrukturi in upoštevajoč rezultate predhodnega vrednotenja.

Preglednica 1: Pregled utemeljitve izbire tematskih ciljev in prednostnih naložb

<p>TC1</p> <p>Krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij</p>	<p>1.b</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Potreba po spodbujanju uvajanja inovativnih pristopov in tehnologij v MSP na programskem območju - Visok potencial za vzpostavitev povezovanja med podjetji in raziskovalnimi centri ter naložbami v inovacije izdelkov in procesov - Potreba po podpiranju cilja "pametne rasti" v okviru Evrope 2020 in krepitev regionalnega vpliva SPS - Potreba po večji konkurenčnosti in internacionalizaciji MSP, ki se soočajo s svetovno konkurenco - Potreba po boljšem sodelovanju med akterji sistema R&R ter spodbujanju mreženja, grozdov in odprtih inovacij - Dejavnost R&R je neenakomerno porazdeljena po programskem območju - Neizkoriščeni potencial čezmejnih in regionalnih grozdov - Specializacija R&R na področju kmetijstva in prehrane, ekološke gradnje, gradbeništva in energije - Potreba po promociji inovativnih skupnostnih grozdov v akademskih in industrijskih raziskavah
<p>TC4</p> <p>Podpora prehodu na gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika v vseh sektorjih</p>	<p>4.e</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Povečanje toplogrednih izpustov zaradi prometa - Potreba po spodbujanju zmožnosti lokalnih akterjev za energetska načrtovanja, ki se osredotoča na varčevanje z energijo, zmanjšanje emisij in rabo lokalnih OVE - Trajnostna mestna in lokalna mobilnost ter nižja odvisnost od zunanjih energetskih trgov - Še vedno neprimerne čezmejne povezave za promet potnikov (še posebej turistov) in tovora - Okolju prijazni načini prometa imajo pozitivne posledice na življenje v mestnih območjih, prispevajo k boljši kakovosti zraka in varovanju zdravja ljudi

		<ul style="list-style-type: none"> - Otežen dostop do storitev in infrastrukture v gorskih in odmaknjenih območjih - Prekomerna delež blaga, ki se prevaža po cesti, in prometni zastoji - 40 % emisij, ki jih proizvajajo stavbe - Izkoriščanje zmogljivosti pristaniške infrastrukture, boljše mreženje, inovativne storitve in povezave med obalo in zaledjem - Izkoriščanje potenciala OVE
<p>TC6</p> <p>Ohranjanje in varstvo okolja ter spodbujanje učinkovite rabe virov</p>	<p>6.c</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Visoka vrednost naravne in kulturne dediščine - Pomembni viri, ki jih je treba zaščititi in vrednotiti - Razvojne načrte in skupne usmeritve čezmejne ponudbe na področju turizma, prostega časa in kulture je treba boljše uskladiti - Potreba po večji trajnostni rabi naravnih in kulturnih virov z namenom ohranjanja njihove celovitosti - Večji pritisk na naravno in kulturno dediščino zaradi človeške dejavnosti in podnebnih sprememb - Kapitalizacija preteklih izkušenj in izboljšanih kompetenc za varstvo okolja in vrednotenje kulturne dediščine - Več javno-zasebnih partnerstev pri upravljanju naravnih in kulturnih znamenitosti - Nove priložnosti, ki izhajajo iz vpeljevanja IKT v upravljanje naravnih in kulturnih virov, tudi za namene turizma - Zmanjšanje javnih naložb v ta sektor
	<p>6.d</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Potreba po oblikovanju ukrepov za zaščito okolja in po optimizaciji rezultatov iz preteklega programskega obdobja; <ul style="list-style-type: none"> • V območjih znotraj mreže Natura 2000 bo podpora namenjena gradnji zelene infrastrukture z namenom ohranjanja in obnove ekosistemov, ki zagotavljajo ključne ekosistemske storitve - Potreba po razvoju povezanega upravljanja morskih in rečnih ekosistemov ter varstvo biotske raznovrstnosti pred onesnaženjem, izrabo tal in naravnimi tveganji - Pomembne okoljske vire na čezmejnem območju ogroža človeška dejavnost

		<ul style="list-style-type: none"> - Ključna vloga okolja pri privlačnosti in gospodarskem razvoju celotnega območja - Območje zajema parke, varstvena območja Natura 2000, dragocene krajine in biotsko raznolikost, ki prispevajo h kakovosti življenja in globalni privlačnosti; ti naravni viri so primerna podlaga za tesno povezovanje lokalnih akterjev, ki jih tema zadeva, ter za mehanizme sodelovanja in usklajevanja
	6.f	<ul style="list-style-type: none"> - Potreba po povečanju konkurenčnosti območja z razvojem zelenega gospodarstva - Povečanje sodelovanja med javnim in zasebnim sektorjem pri oblikovanju modelov in naložb v inovativne, okolju prijazne tehnologije za upravljanje z odpadki in vodami, ter vzpostavitev skupnega sistema za spremljanje naravnih virov in okoljskih tveganj - Tesnejše sodelovanje med obema državama za opredelitev modelov za učinkovito in inovativno upravljanje voda in odpadov - Zagotavljanje učinkovitega upravljanja vodnih virov, izboljšanje kakovosti vode - Povečanje hidrogeološke varnosti območja sodelovanja in zmanjšanje poplavnega tveganja - Povečanje konkurenčnosti podjetij, ki delujejo na področju upravljanja naravnih virov, in sicer z uvedbo inovacij
<p>11. izboljšanje institucionalne zmogljivosti javnih organov in zainteresiranih strani ter prispevanje k učinkoviti javni upravi</p>	11b ETS	<ul style="list-style-type: none"> - Potreba po tesnejšem sodelovanju med različnimi institucijami, ki so vključene v program - Negovati sodelovanja med deležniki pri upravljanju skupnih problematik programskega območja (npr. energetika, izobraževanje) - Izboljšati učinkovitost vključenih javnih uprav z inovativnimi modeli delovanja - Soočanje z vplivom staranja populacije na socialni, zdravstveni in institucionalni sistem - Povečanje zmogljivosti javne uprave, da se sooči z izzivi podnebnih sprememb in potrebo po energiji - Omogočanje javni upravi, da aktivno sodeluje pri reševanju socialne izključenosti - Omogočanje skupne politike obeh držav za spremljanje in upravljanje nevarnostnih tveganj - Izboljšanje človeškega potenciala s promocijo kulturne raznolikosti in jezika sosednjih držav

		Krepitev kakovosti izobraževalnih storitev v tesni povezavi z gospodarskim sistemom za izboljšanje človeškega kapitala
--	--	--

1.2 Utemeljitev finančne dodelitve

Celotni proračun programa znaša **92.588.182,00 EUR**, od tega **77.929.954,00 EUR (85 %)** iz ESRR in **14.658.227,00 EUR** nacionalnega sofinanciranja, kot je določeno v 3. oddelku.

Dodelitev sredstev temelji na odločitvah, na podlagi katerih je bila določena strategija programa. Finančna dodelitev zato upošteva pomembnost posameznih strateških možnosti, in sicer na podlagi naslednjih dejavnikov:

- socialna in gospodarska analiza, na podlagi katere so bili opredeljeni izzivi in potrebe programskega območja;
- ocenjena finančna vrednost projektov predvidenih za vsako prednostno os na podlagi izkušenj iz obdobja 2007-2013;
- mnenja, ki so bila pridobljena v času posvetovanj z deležniki;
- število in doslednost opredeljenih PN in finančna zmožnost za predvidene aktivnosti.

Sredstva, ki so namenjena PO 1, 2, 3 in 4 (ki ustrezajo TC 1, 4, 6 in 11 ETS), obsegajo 94 % celotnih programskih sredstev; preostalih 6 % je namenjenih tehnični pomoči. Program tako upošteva zahtevo po tematski osredotočenosti (6. člen Uredbe (EU) št. 1299/2013), ki predvideva, da je 80 % programskih sredstev namenjenih za do 4 TC.

Največ sredstev bo namenjenih financiranju aktivnosti v okviru PO 3 "**Varstvo in spodbujanje naravnih in kulturnih virov**", in sicer 35 % vseh dodeljenih sredstev iz ESRR, preostanek pa bo porazdeljen med druge PO na naslednji način:

- PO 1: spodbujanje inovacijskih zmogljivosti za povečanje konkurenčnosti območja - 24 % iz ESRR;
- PO 2: sodelovanje za nizkoogljične strategije - 15 % iz ESRR;
- PO 3: varstvo in spodbujanje naravnih in kulturnih virov - 35 % iz ESRR;
- PO 4: izboljšanje krepitve zmogljivosti in čezmejnega upravljanja - 20 % iz ESRR;
- PO 5: tehnična pomoč - 6 % iz ESRR.

Odločitev, da se 24 % sredstev iz ESRR, tj. 18.671.150,00 EUR, nameni aktivnostim v okviru **PO 1** (PN 1b), izhaja iz potrebe, da se zadostna sredstva namenijo naložbam za revitalizacijo lokalnega gospodarstva, boljšemu dostopu MSE do rezultatov raziskav in boljšemu prenosu inovacij v gospodarstvo in na področju sociale. Postopki internacionalizacije, grozdenja in oblikovanja dolgih verig so povezani s kvalifikacijo in inovacijo izdelkov, procesov in konteksta. Inovacije so dejavnik, ki omogoča vključevanje lokalnega gospodarstva v mednarodno konkurenčnost. Zato smo mnenja, da je za krepitev sodelovanja med ključnimi akterji in za promocijo prenosa znanja in inovacijskih aktivnosti omenjenim aktivnostim nujno treba nameniti približno četrtno razpoložljivih sredstev. Kot je bilo poudarjeno v analizi stanja, so podnebne spremembe eden najpomembnejših izzivov, s katerimi se je treba soočiti. Ta izziv zahteva usklajen pristop različnih delov čezmejnega območja in večjo podporo pri zmanjšanju okoljskih sledi zaradi človeškega vpliva na tem območju. Kot je opredeljeno v 8. oddelku, je to horizontalni element, prisoten v celotnem programu, neposredno pa je povezan z 2. in 3. osjo.

Glede **PO 2**, ki je povezana s PN 4e, velja poudariti, da je za spodbujanje nizkoogljičnih strategij in volje do aktivne udeležbe pri doseganju ciljev zmanjšanja onesnaževalnih emisij, ki si jih je za cilj zastavila EU za leti 2020 in 2050, ustrezno nameniti 15 % finančnih sredstev programa, tj. **11.662.447,00 EUR**. V okviru te PO je predvideni obseg sredstev, namenjen podnebnim spremembam, v višini 4.675.797,20 EUR, kar znaša 6 % skupno razpoložljivih sredstev.

PO 3, ki ji je namenjenih 35 % razpoložljivih sredstev, tj. **27.690.158,00 EUR**, bo prejela največ programskih sredstev. Strategija za varstvo in spodbujanje naravnih in kulturnih virov je razdeljena na več Specifičnih ciljev: ohranjanje, varstvo, obnavljanje in razvoj naravne in kulturne dediščine, krepitev celostnega upravljanja ekosistemov za trajnostni razvoj območja in razvoj in preizkušanje inovativnih okolju prijaznih tehnologij za izboljšanje upravljanja voda in

ravnanja z odpadki. Taka opredelitev ciljev (ki ustreza TC 6, PN 6c, 6d in 6f) je temelj za večje naložbe in preprečevanje razpršitve naložb in sredstev.

Z ugotovljenimi izzivi se mora najprej spoprijeti javna uprava. V zelo težkem obdobju za vse pomembne socialne akterje (podjetja, ponudnike finančnih storitev, delavce in njihove zastopnike, državljanje), predvsem zaradi gospodarske krize, lahko javna uprava olajša izvedbo in pomaga pri postopkih, ki zajemajo kompleksne gospodarske in socialne dejavnike na obeh straneh meje. Vodilna vloga javnega sektorja je lahko bolj učinkovita, če deluje na temelju izmenjave in dialoga med institucijami obeh držav. Postopkom pametnega in vključujočega razvoja ter okoljski trajnosti lahko koristi dodana vrednost združevanja in prizadevanja vlad in javnih uprav. S tem namenom je PO 4 namenjenih **15.230.402,00 EUR**, kar je 20 % skupnih finančnih sredstev programa. Cilj PO je krepitev institucionalne zmogljivosti, in sicer s sodelovanjem javnih uprav in ključnih akterjev na programskem območju pri načrtovanju skupnih rešitev za skupne izzive v skladu s TC 11.

Da bi zagotovili popolno učinkovitost in uspešnost upravljanja programa in povečanje njegovega vpliva na lokalni ravni, je 6 % programskih sredstev iz ESRR, tj. **4.675.797,00 EUR**, namenjenih tehnični pomoči.

Preglednica 2: Pregled naložbene strategije programa sodelovanja

Prednostna os	Sredstva ESRR (EUR)	Delež (%) vseh evropskih sredstev za program sodelovanja (po skladih)			Tematski cilj	Prednostne naložbe	Specifični cilji, ki ustrezajo prednostnim naložbam	Kazalniki rezultatov, ki ustrezajo posebnemu cilju
		ESRR	EIS (kadar je ustrezno)	IPP (kadar je ustrezno)				
1	18.671.150,00	24 %	0 %	0 %	TC1	1b	1.1 Okrepiti sodelovanje med ključnimi akterji za spodbujanje prenosa znanja in inovativnih dejavnosti v ključnih sektorjih območja	Stopnja ČMS med ključnimi akterji programskega območja
2	11.662.447,00	15 %	0 %	0 %	TC4	4e	2.1 Spodbujanje izvajanja strategij in akcijskih načrtov za spodbujanje energetske učinkovitosti in okrepitev ozemeljskih zmogljivosti za skupno načrtovanje nizkoogljične mobilnosti	Raven zmogljivosti občin pri zmanjševanju porabe energije
3	27.690.158,00	35 %	0 %	0 %	TC6	6c	3.1 Ohranjanje, varstvo, obnavljanje in razvoj naravne in kulturne dediščine	Stopnja ČMS na področju trajnostnega vrednotenja kulturne in naravne dediščine
						6d	3.2 Okrepiti celostno upravljanje ekosistemov za trajnostni razvoj območja	Raven stanja ohranjenosti habitatov Raven stanja ohranjenosti vrst
						6f	3.3 Razvoj in preizkušanje inovativnih, okolju prijaznih tehnologij za izboljšanje upravljanja voda in ravnanja z odpadki	Stopnja čezmejne uporabe zelenih tehnologij ali postopkov

Prednostna os	Sredstva ESRR (EUR)	Delež (%) vseh evropskih sredstev za program sodelovanja (po skladih)			Tematski cilj	Prednostne naložbe	Specifični cilji, ki ustrezajo prednostnim naložbam	Kazalniki rezultatov, ki ustrezajo posebnemu cilju
		ESRR	EIS (kadar je ustrezno)	IPP (kadar je ustrezno)				
4	15.230.402,00	20 %	0 %	0 %	TC11	11 ETS	4.1 Okrepiti zmogljivosti institucionalnega sodelovanja s spodbujanjem javnih organov in ključnih akterjev programskega območja k oblikovanju skupnih rešitev za skupne izzive	Okrepljena zmogljivost javnih organov in zainteresiranih strani na področju ČMS in upravljanja
5 TP	4.675.797,00	6 %	0 %	0 %	/	/	5.1 Zagotavljanje učinkovitega upravljanja in izvajanja programa	

ODDELEK 2 PREDNOSTNE OSI

(sklic: točki (b) in (c) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Oddelek 2.A Opis prednostnih osi, razen tehnične pomoči

(sklic: točka (b) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

2.A.1 Prednostna os 1

ID	<i>Prednostna os 1</i>
Naslov	<i>Spodbujanje inovacijskih zmogljivosti za povečanje konkurenčnosti območja</i>

☐ Prednostna os se bo v celoti izvajala izključno s finančnimi instrumenti	
☐ Prednostna os se bo v celoti izvajala izključno s finančnimi instrumenti, vzpostavljenimi na ravni Unije	
☐ Prednostna os se bo v celoti izvajala z ukrepi lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost	

2.A.2 Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot en tematski cilj

(sklic: 8.(1) člen Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Ni potrebno.

2.A.3 Sklad in podlaga za izračun prispevka ESRR

Skład	<i>ESRR</i>
Podlaga za izračun (skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)	18.671.150,00 Skupni upravičeni izdatki

2.A.4 Prednostna naložba 1. b

(sklic: točka (b)(i) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Prednostna naložba	<i>1. b spodbujanje naložb podjetij v R&I ter vzpostavljanje povezav in sodelovanja med podjetji, centri za R&R ter visokošolskim izobraževalnim sektorjem, zlasti s spodbujanje naložb na področju razvoja izdelkov in storitev, prenosa tehnologij, socialnih in ekoloških inovacij, programov javnih storitev, spodbujanje povpraševanja, mreženja, grozdov in</i>
---------------------------	---

	<i>odprtih inovacij prek pametne specializacije ter podpiranje tehnoloških in uporabnih raziskav, pilotnih linij, ukrepov za zgodnje ovrednotenje izdelkov, naprednih proizvodnih zmogljivosti in prve proizvodnje, zlasti na področju KET, ter razširjanje tehnologij za splošno rabo</i>
--	--

2.A.5 Specifični cilj 1.1, ki ustreza naložbeni prednostni nalogi in pričakovanim rezultatom

(sklic: točki (b)(i) in (ii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

ID	1.1
Specifični cilj	<i>Okrepiti sodelovanje med ključnimi akterji za spodbujanje prenosa znanja in inovativnih dejavnosti v ključnih sektorjih območja</i>
Rezultati, ki naj bi jih države članice dosegle z pomočjo Unije	<p>Razvoj inovacij in tehnološki razvoj sta posledica celovitih odnosov med akterji v inovacijskem sistemu. Za izboljšanje splošne inovacijske zmogljivosti območja so zato potrebne močnejše povezave z ozemljem in kritična masa inovativnih akterjev. S tem namenom bo PC 1.1 namenjen pospeševanju sodelovanja, usmerjenega k rezultatom, med akterji inovacijskega sistema, še posebej med zasebnimi in javnimi raziskovalnimi ter inovacijskimi subjekti, in bo tako omogočil boljše okvirne pogoje za deležnike, boljši dostop MSP do rezultatov raziskav ter prispeval k prenosu inovacij na gospodarskem in socialnem področju.</p> <p>Spodbujanje poslovnih naložb v R&I in vzpostavljanje povezav med podjetji, raziskovalnimi središči in visokošolsko izobraževalnim sektorjem sta ključnega pomena za doseganje večine ciljev strategije Evropa 2020. R&I sta ključna dejavnika konkurenčnosti območja, prav tako pa sta bistvenega pomena za okrepitev zmogljivosti lokalnih MSP pri spopadanju z izzivi, ki so posledica svetovne konkurence. Program ČMS se v glavnem osredotoča na področje R&I in spodbujanje razvoja skupnih pristopov pametne specializacije in partnerstva med različnimi akterji. Dodana vrednost ČMS je dati poudarek na izmenjavi dobrih praks, tako v zvezi s prenosom tehnologij kakor tudi v zvezi z inovacijskimi metodologijami (odprte inovacije, živi laboratoriji, predkomercialno javno naročanje itd.).</p> <p>Vsi ti izzivi so še močnejši zaradi vztrajanja finančne in gospodarske krize, ki zahteva bistvene in strukturne spremembe. Gospodarska kriza je pravzaprav okrepila potrebo po razvoju novih organizacijskih postopkov in po konkurenčnosti, ki temelji na znanju, kakor tudi potrebo po spodbujanju grozdov med inovatorji in oblikovanju inovativnih poslovnih modelov v celotni vrednostni verigi razvoja konkretnih izdelkov in/ali storitev. Razširjenost podjetniških mrež in kultura, ki temelji na ustvarjalnosti, odprtih inovacijah, prilagodljivosti in znanju, sta predvideni kot pomembno gonilo razvoja.</p> <p>Glavna sprememba, h kateri bo prispeval PC 1.1, je izboljšanje inovacijskega sistema na upravičenem območju in krepitev inovacijskega profila grozdov in mrež na področju pametne in zelene rasti, še zlasti glede ČMS. Posebna pozornost bo namenjena promociji ekološkim inovacijskim storitvam, ki spodbujajo trajnostne razvojne modele, pa tudi vzpostavitvi učinkovitih evropskih standardov. Glavni sektorji, ki bodo deležni podpore,</p>

ID	1.1
Specifični cilj	<i>Okrepiti sodelovanje med ključnimi akterji za spodbujanje prenosa znanja in inovativnih dejavnosti v ključnih sektorjih območja</i>
	<p>zajemajo prednostna področja, opredeljena v regionalnih SPS (tradicionalni sektorji in KET). Vsi projekti morajo biti v skladu in povezani z ESRR regionalnimi in nacionalnimi programi in/ali z drugimi ustreznimi regionalnimi/lokalnimi finančnimi instrumenti.</p> <p>Pričakovani rezultati <i>Okrepljeno sodelovanje med ključnimi akterji na področju inovacij, povečanje števila inovacijskih grozdov in trajnih mrež v ključnih sektorjih upravičenega območja, ki se odraža v oprijemljivih rezultatih (skupni razvoj izdelkov in/ali storitev).</i></p>

Preglednica 3: Kazalniki rezultatov za posamezni program (po Specifičnih ciljih)

(sklic: točka (b)(ii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

ID	Kazalnik rezultatov	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (za leto 2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
1.1	Stopnja čezmejnega sodelovanja med ključnimi akterji programskega območja	Bruto dodana vrednost osnovnim cenam v milijonih EUR	6.519,11	2011	7.758,86	Eurostat	2018-2020-2023

2.A.6 Ukrepi, ki jim je namenjena podpora v okviru prednostne naložbe (po prednostnih naložbah)

2.A.6.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora in njihov pričakovan doprinos k specifičnim ciljem, vključujoč, kjer je primerno, določitev glavnih ciljnih skupin, specifičnih ciljnih območij in vrst upravičencev

(sklic: točka (b)(iii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Prednostna naložba	1.b
<p>V skladu s PC 1.1 v okviru PN 1(b) bodo sredstva namenjena izvajanju spodaj navedenih vrst in primerov ukrepov.</p>	
<p><u>Vrste ukrepov</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ozaveščanje, prenos znanja in kapitalizacijske aktivnosti, razvoj orodij in storitev (analitična orodja, strategije, orodja za upravljanje, krepitev zmogljivosti itd.) v zvezi s skupno razvitimi izdelki in/ali storitvami 2. Izvajanje inovativnih aktivnosti in naložb na v ključnih sektorjih programskega območja, upoštevajoč KET, FET in prekrivajoče se regionalne SPS 	
<p><u>Primeri ukrepov</u></p>	
<p><u>V nadaljevanju navedeni seznam ukrepov ni dokončen.</u> Mogoče ga je dopolniti z dodatnimi ukrepi, ki prispevajo k doseganju izbranih ciljev in rezultatov.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prenos znanja, sodelovanje in izmenjava znanja med raziskovalnimi središči, univerzami in visokošolskimi izobraževalnimi ustanovami, inkubatorji, grozdi in MSP s ciljem spodbujati ozaveščenost o poslovnih priložnostih na programskem območju in izboljšati tržne in inovativne veščine upravljanja • Spodbujanje sodelovanja med podjetji in zasebnimi ter javnimi organizacijami R&R za razvoj skupnih storitev in inovativnih praks za podporo zagona podjetij, krepitev in boljša izkoriščenost inovativnih in ustvarjalnih novih podjetij ter komercializacija skupnih izdelkov/storitev; tudi v tradicionalnih sektorjih • Podpora vzpostavitvi in razvoju tehnoloških platform v skladu s SPS in evropskih platform v okviru prednostnih področij • Spodbujanje inovativnih okoljskih tehnologij in skupnih standardov učinkovite rabe virov, predvsem na področju OVE, z namenom krepitev varstva okolja in učinkovite rabe virov v skladu s SPS • Podpora investicijam v R&R, tudi v tehnologije za OVE • Spodbujanje skupnih aplikativnih raziskovalnih projektov in pilotnih projektov, namenjenih podpiranju okoljske trajnostne rasti in socialnih inovacij na programskem območju v sektorjih v skladu z regionalnimi SPS • Spodbujanje organizacijskih inovacij v MSP • Podpora širjenju in prenosu rezultatov R&R iz raziskovalnih organizacij v poslovni sektor s ciljem razvoja inovativnih postopkov, storitev in izdelkov • Skupni čezmejni univerzitetni programi, pobude za izmenjave študentov, raziskovalcev in predavateljev z namenom spodbujanja prenosa znanja 	
<p><u>Ciljne skupine</u></p> <p>Poleg subjektov, ki so bili že opredeljeni kot upravičenci, so glavne ciljne skupine javne in zasebne organizacije, ki se ukvarjajo s socialnimi in gospodarskimi inovacijami. Med ciljne skupine se tako uvrščajo podjetja (predvsem MSP), njihovi zaposleni, raziskovalci, študenti, start-up/spin-off podjetja, prav tako pa tudi vsi posamezniki in/ali skupine prebivalcev, ki jih zadeva opisana tematika.</p>	

Prednostna naložba	1.b
<p><u>Upravičenci</u> Seznam v nadaljevanju vsebuje primere možnih upravičencev in ni dokončen. Mogoče je sodelovanje tudi drugih akterjev, katerih aktivnosti so v skladu z zadevnim ciljem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - univerze, raziskovalne in razvojne institucije; - nacionalne, regionalne in lokalne oblasti; - javne in zasebne organizacije, ki se ukvarjajo s trajnostno rastjo in socialnimi inovacijami; - podporne poslovne organizacije (tj. gospodarske zbornice, regionalne razvojne agencije, poslovna informacijska središča); - grozdi, posredni udeleženci (agencije, inovacijske mreže, inkubatorji itd.); - EZTS; - podjetja, posredni udeleženci (tj. inovacijske agencije, inovacijske mreže, tehnološki in inovacijski parki), tehnološke razvojne organizacije, tehniške šole; - zasebne in javne ustanove; - podjetja, vključujoč MSP; - neprofitni akterji. 	

2.A.6.2 Vodilna načela za izbiro operacij

(sklic: točka (b)(iii) 8. (2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Prednostna naložba	1.b
<p>Splošne usmeritve za izbiro operacij, ki so skupne vsem PN, so opisane v 5. oddelku.</p> <p>V okviru pričujoče PN je mogoče izvajati strateške in standardne projekte v skladu s sredstvi, navedenimi v poglavju 5.3.g.</p> <p>Posebne usmeritve za izbiro projektov v okviru pričujoče PN lahko zajemajo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrjeno usmerjenost k razvoju učinkov in rezultatov, ki izhajajo iz kapitalizacije uspešnih izkušenj iz obdobja 2007-2013; • sposobnost vzpostavitve novih trajnih mrež sodelovanja oziroma krepitev razširitve obstoječih; • osredotočenost na praktično udejanjanje in na pripravljenost uporabe prenesenega znanja; • sodelovanje s SPS; • možnost prenosa učinkov na celotno programsko območje; • prednost bodo imeli projekti, ki obravnavajo teme prekrivajočih se S3. 	

2.A.6.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

(če je ustrezno)

(Sklic: točka (b)(iii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Prednostna naložba	1.b
<p>Možnost priprave in izvajanja finančnih instrumentov bo obravnavana med izvajanjem programa sodelovanja.</p>	

2.A.6.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

(če je ustrezno)

(sklic: točka (b)(iii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Ni predvideno.

2.A.6.5 Kazalniki učinka (po prednostnih naložbah)

(sklic: točka (b)(iv) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Preglednica 4: Skupni kazalniki učinka in kazalniki učinka za posamezni program

ID	Kazalnik učinka	Merska enota	Ciljna vrednost (za leto 2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
CO26	Število podjetij, ki sodelujejo z raziskovalnimi institucijami (skupni kazalnik)	Podjetja	38	Spremljanje programa	Letno
CO42	Število raziskovalnih institucij, ki sodelujejo v čezmejnih, transnacionalnih in medregionalnih raziskovalnih projektih (skupni kazalnik)	Organizacije	27	Spremljanje programa	Letno
1.1.1	Število inovativnih storitev, izdelkov in orodij, prenesenih na podjetja	Število	10	Spremljanje programa	Letno

2.A.7 Okvir uspešnosti

(sklic: točka (b)(v) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013 in priloga II k Uredbi (EU) št. 1303/2013)

Preglednica 5: Okvir uspešnosti prednostne osi

Prednostna os	Vrsta kazalnika	ID	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, če je ustrezno	Mejnik za leto 2018	Končni cilj(2023)	Vir podatkov	Razlaga ustreznosti kazalnika, če je ustrezno
PO 1	Finančni		Certificirani izdatki, vključeni v zahtevek za plačilo, predložen EK (PO 1)	EUR	€2.594.680,41	€ 22.003.752	Spremljanje programa	Ne ustreza
PO 1	Učinka	CO42	Število raziskovalnih institucij, ki sodelujejo v čezmejnih, transnacionalnih in medregionalnih raziskovalnih projektih	Organizacije	5	27	Spremljanje programa	Ne ustreza

Dodatne kvalitativne informacije o vzpostavitvi okvira uspešnosti

2.A.8 Kategorije intervencij

(sklic: točka (b) (vii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Ustrezne kategorije intervencij glede na vsebino PO po nomenklaturi, ki jo sprejme Komisija, in okvirna razčlenitev prispevka ESRR.

Preglednice 6-9: Kategorije intervencij

Preglednica 6: Razsežnost 1 - področje intervencije

Prednostna os	Koda	Znesek (v EUR)
1	056 Naložbe v infrastrukturo, zmogljivosti in opremo MSP v neposredni povezavi z raziskavami in inovacijskimi dejavnostmi	903.120,45
1	057 Naložbe v infrastrukturo, zmogljivosti in opremo velikih družb v neposredni povezavi z raziskavami in inovacijskimi dejavnostmi	935.159,45
1	060 Raziskave in inovacijske dejavnosti v javnih raziskovalnih središčih in kompetenčnih središčih, vključno z mreženjem	935.159,45
1	061 Raziskave in inovacijske dejavnosti v zasebnih raziskovalnih središčih, vključno z mreženjem	935.159,45
1	062 Prenos tehnologije ter sodelovanje med univerzami in podjetji, predvsem v korist MSP	1.309.223,23
1	063 Podpora grozdom in poslovne mreže, predvsem v korist MSP	935.159,45
1	064 Raziskave in inovacijski procesi v MSP (vključno s sistemom bonov ter procesnimi, oblikovalskimi, storitvenimi in socialnimi inovacijami)	2.805.478,35
1	065 Raziskave in inovacijska infrastruktura, procesi, prenos tehnologije ter sodelovanje v podjetjih s poudarkom na nizkoogljičnem gospodarstvu in odpornosti na podnebne spremembe	374.063,78
1	066 Napredne pomožne storitve za MSP in skupine MSP (vključno z upravljavskimi, trženjskimi in oblikovalskimi storitvami)	935.159,45
1	067 Razvoj MSP, podpora podjetništvu in inkubatorjem (vključno s podporo podjetjem „spin off“ in „spin out“)	935.159,45
1	080 e-vključenost, e-dostopnost, storitve in programi za e-učenje in	1.870.318,90

Prednostna os	Koda	Znesek (v EUR)
	e-izobraževanje, digitalna pismenost	
1	081 Rešitve IKT za zdravo in aktivno staranje ter storitve in programi za e-zdravje (vključno z e-oskrbo in sosedsko pomočjo za samostojno življenje)	2.805.478,35
1	082 Storitve in programi IKT za MSP (vključno z e-trgovanjem, e-poslovanjem in z omrežjem povezanimi poslovnimi procesi), živi laboratoriji, spletna podjetja in zagonska podjetja na področju IKT)	1.870.318,90
1	104 Samozaposlovanje, podjetništvo in ustanavljanje podjetij, vključno z inovativnimi mikro, malimi in srednjimi podjetji	1.122.191,34

Preglednica 7: Razsežnost 2 - oblika financiranja

Prednostna os	Koda	Znesek (v EUR)
1	01 - Nepovratna sredstva	18.671.150,00

Preglednica 8: Razsežnost 3 - Vrsta ozemlja

Prednostna os	Koda	Znesek (v EUR)
1	07 - Ni potrebno	18.671.150,00

Preglednica 9: Razsežnost 6 - Teritorialni mehanizmi izvajanja

Prednostna os	Koda	Znesek (v EUR)
1	07- Ni potrebno	18.671.150,00

2.A.9 Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči in, po potrebi, vključno z ukrepi za krepitev administrativne usposobljenosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzoru programov in upravičencev, in, po potrebi, ukrepi za krepitev administrativne usposobljenosti ustreznih partnerjev za sodelovanje pri izvajanju programov (če je ustrezno)

(sklic: točka (b)(vi) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Prednostna os	1
Ni ustrezno.	

2.A.1 Prednostna os 2

ID	<i>Prednostna os 2</i>
Naslov	Sodelovanje za izvedbo nizkoogljičnih strategij in akcijskih načrtov

☐ Prednostna os se bo v celoti izvajala izključno s finančnimi instrumenti	
☐ Prednostna os se bo v celoti izvajala izključno s finančnimi instrumenti, vzpostavljenimi na ravni Unije	
☐ Prednostna os se bo v celoti izvajala z ukrepi lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost	

2.A.2 Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot en tematski cilj (če je potrebno)

(sklic: 8.(1) člen Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Ni potrebno.

2.A.3 Sklad in podlaga za izračun prispevka podpore Unije

Sklad	ESRR
Podlaga za izračun (skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)	11.662.447,00 EUR Skupni upravičeni izdatki

2.A.4 Prednostna naložba 4.e

(sklic: točka (b)(i) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Prednostna naložba	<i>4.e spodbujanje nizkoogljičnih strategij za vse vrste območij, zlasti za urbana območja, vključno s spodbujanjem trajnostne multimodalne urbane mobilnosti in ustreznimi omilitvenimi prilagoditvenimi ukrepi</i>
---------------------------	--

2.A.5 Specifični cilj 2.1, ki ustreza naložbeni prednostni nalogi in pričakovanim rezultatom

(sklic: točki (b)(i) in (ii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

ID	2.1
Specifični cilj	<p><i>Spodbujanje izvajanja strategij in akcijskih načrtov za spodbujanje energetske učinkovitosti in krepitev ozemeljskih zmogljivosti za skupno načrtovanje nizkoogljične mobilnosti</i></p>
Rezultati, ki naj bi jih države članice dosegle s sredstvi ESRR	<p>Povečanje emisij CO₂ in uporaba prevoznih sredstev, ki znatno vplivajo na okolje, prispevata k slabšanju kakovosti zraka, še posebej v urbanih območjih, in bistveno vplivata na podnebne spremembe. Izziv je uspešno zmanjšanje emisij prevoznih sredstev in podpiranje energetskega varčevanja in vzpostavitve pogojev za večjo uporabo energije proizvedene iz virov obnovljive energije, z namenom doseganja ciljev, ki jih je EU zastavila za leto 2020 in (skupaj z Energy Roadmap 50) za leto 2050.</p> <p>Za soočanje z zadevno problematiko je potreben večji napor lokalnih akterjev razvoja in izvajanja nizkoogljičnih strategij in akcijskih načrtov. Omenjene strategije bi morale vključevati politike in ukrepe, namenjene varovanju podnebnega sistema in omejevanju sprememb, ki nastanejo zaradi človeškega vpliva, ter cilje, ki bodo prispevali k zmanjševanju TGP in prilagoditvi podnebnim spremembam, in tudi omilitvene ukrepe. Strategije lokalnih in regionalnih oblasti bi morale postati novi referenčni modeli za načrtovanje teritorialnega razvoja. Namen je tudi kapitalizacija vsega, kar je bilo narejeno doslej na lokalni ravni prek pobude EU »konvencija županov«, ki podpira lokalne in regionalne oblasti pri doseganju podnebnih in energetskih ciljev strategije Evropa 2020, ter izvajanje načrtov trajnostne mobilnosti v mestih (NTMM) na programskem območju.</p> <p>Na eni strani je potrebno boljše krajevno energetsko načrtovanje za optimizacijo porabe virov, koriščenje lokalnih možnosti obnovljivih virov, spodbujanje zasebnih naložb, vzpostavljanje energetske nevtralnih skupnosti.</p> <p>ČMS bo spodbujalo izmenjavo znanj in izkušenj na področju načrtovanja, financiranja in izvajanja konkretnih aktivnosti za izvedbo ukrepov trajnostne energije in zmanjšanje emisij CO₂.</p> <p>Na drugi strani pa je obstoječi model mobilnosti zelo neuravnotežen in se nagiba k cestnemu prevozu in postopnem povečanju zasebne mobilnosti na škodo uporabe javnih prevoznih sredstev, zaradi česar nastajajo prometni zamaški.</p> <p>Razširjenost trajnostnih prevoznih sistemov bi lahko bistveno prispevala k zmanjšanju negativnih posledic prevoza na okolje, k boljši kakovosti življenja, zdravja, varnosti na cestah, dostopnosti do notranjih območij in turistično zanimivost z intenzivnim ozelenenjem.</p> <p>Treba je vpeljati nove povezane, trajnostne in dostopne zasnove mestne mobilnosti, ki si prizadevajo za okolju prijazen prevoz, vzpostaviti multimodalnost in pametne storitve za prevoz potnikov in tovora, spodbujanje uporabe javnih prevoznih sredstev, kolesarjenja in hoje.</p> <p>Program bo tako prispeval k večji zmogljivosti načrtovanja javnega sektorja in vključenih akterjev, in sicer na področjih nizkoogljične energije in mobilnosti. Na ta način bosta omogočena razvoj in izvajanje povezanih pristopov, usklajenih upravljaljskih struktur in inovativnih tehnologij.</p>

ID	2.1
Specifični cilj	<i>Spodbujanje izvajanja strategij in akcijskih načrtov za spodbujanje energetske učinkovitosti in krepitev ozemeljskih zmogljivosti za skupno načrtovanje nizkoogljične mobilnosti</i>
	Pričakovani rezultati <i>Sprejetje in izvajanje nizkoogljičnih strategij, ki spodbujajo varčevanje z energijo in uporabo alternativnih prevoznih sistemov ter alternativnih virov energije.</i>

Preglednica 3: Kazalniki rezultatov za posamezni program (po Specifičnih ciljeh)

(sklic: točka (b)(ii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

ID	Kazalniki rezultatov	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (za leto 2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
2.1	Raven zmogljivosti občin pri zmanjšanju porabe energije	Občine v trajnostnih energetskega akcijskih načrtih	43	2014	47	Trajnostni energetskega akcijskega načrta (SEAP)	2018-2020-2023

2.A.6 Ukrepi, ki jim je namenjena podpora v okviru prednostne naložbe (po prednostnih naložbah)

2.A.6.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je podpora namenjena in njihov pričakovan doprinos k specifičnim ciljem, vključujoč, kjer je primerno, določitev glavnih ciljnih skupin, specifičnih ciljnih območij in vrst upravičencev

(sklic: točka (b)(iii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Prednostna naložba	4.e
<p>V skladu s PC 2.1 v okviru PN 4(e) bodo sredstva namenjena izvajanju naslednjih vrst in primerov ukrepov.</p>	
<p><u>Vrste ukrepov</u></p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. spodbujanje zmanjšanja porabe energije tudi s spodbujanjem razvoja strategij in akcijskih načrtov za varčevanje z energijo 2. zmanjšanje ravni emisij, tudi s poskusno uporabo alternativnih prevoznih sredstev in splošno uporabo alternativnih virov energije (le obnovljivih virov energije) 	
<p><u>Primeri ukrepov</u></p>	
<p><u>V nadaljevanju navedeni seznam ukrepov ni dokončen.</u> Mogoče ga je dopolniti z dodatnimi ukrepi, ki prispevajo k doseganju ciljev in rezultatov.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Razvoj skupnih lokalnih nizkoogljičnih strategij in pilotnih projektov za zmanjšanje emisij CO₂ in optimalno rabo virov (javna razsvetljava, toplotne črpalke in sončni paneli, pametne mreže itd.) • Spodbujanje čezmejnih mrež energetske nevtralne skupnosti za izmenjavo rešitev in alternativnih pristopov z vzpostavitvijo skupnih strožjih standardov energetske učinkovitosti in s pilotnimi investicijami • Razvoj rešitev, ki bodo omogočale boljšo dostopnost do turističnih ciljev na okolju prijazen način (tj.: multimodalne povezave med letališči, kolesarskimi stezami, ribiškimi pristanišči in marinami itd.) • Razvoj skupnih rešitev za mestne storitve pametne mobilnosti in spodbujanje celostnih nizkoogljičnih rešitev za vzpostavitev boljših povezav med podeželjem in mesti (sistem parkiraj & se pelji, kolesarske/peš poti, pametne vozovnice, potniški vlaki na obstoječi infrastrukturi, poskusne pomorske storitve itd.) • Analiza možnosti uporabe OVE, npr. geotermalne energije, morske energije za ogrevanje in hlajenje, ter raziskovanje možnosti za geotermalne električne centrale • Naložbe v energetske učinkovitost na področju prometa in na drugih področjih, ki jih zajema program, in naložbe, usmerjene v zmanjševanje emisij TGP z uporabo alternativnih virov energije (le obnovljivih virov energije) • Izmenjava dobrih praks na področju učinkovite rabe virov 	
<p><u>Ciljne skupine</u></p>	
<p>Poleg že opredeljenih upravičencev, se med ciljne skupine uvrščajo še:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - končni uporabniki javnega prevoza; - turisti; - državljani, ki sodelujejo pri ukrepih za nizkoogljično mobilnost ali pri ukrepih za energetske varčevanje; - osebe z omejeno mobilnostjo; - ljudje, ki živijo na manj dostopnih/podeželskih območjih; - MSP. 	
<p><u>Upravičenci</u></p>	

Prednostna naložba	4.e
<p>Seznam v nadaljevanju vsebuje primere možnih upravičencev in ni dokončen. Mogoče je sodelovanje tudi drugih akterjev, katerih aktivnosti so v skladu z zadevnim ciljem.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Državne, regionalne in lokalne oblasti - Proizvajalci energije, institucije, ki upravljajo z energijo, podjetja za energetske storitve (ESCO) - Ponudniki javnega prevoza; agencije in ustanove za mobilnost - javni in zasebni organi, ki se ukvarjajo z energijo in podnebnimi spremembami, okoljem, naravnimi viri - Regionalne in lokalne razvojne agencije - Združenja in ustanove, specializirani za ozaveščanje državljanov in komunikacijo - Nevladne organizacije in druga strokovna ter civilna združenja, ki se ukvarjajo z energijo, podnebnimi spremembami, okoljem, naravnimi viri - Gospodarske zbornice, poslovne organizacije in združenja, zasebna podjetja in grozdi - Podjetja, MSP - Univerze, znanstveni in tehnološki parki, inovacijski inkubatorji in ustanove, specializirane za raziskovanje, izobraževanje, usposabljanje in razvoj zmogljivosti 	

2.A.6.2 Vodilna načela za izbiro operacij

(sklic: točka (b)(iii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Prednostna naložba	4.e
<p>Splošne usmeritve za izbiro operacij, ki so skupne vsem PN, so opisane v 5. oddelku.</p> <p>V okviru pričujoče PN je mogoče izvajati strateške in standardne projekte v skladu s sredstvi, navedenimi v poglavju 5.3.g.</p> <p>Posebne usmeritve za izbiro projektov v okviru pričujoče PN lahko zajemajo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prispevek k najmanj eni od naslednjih treh sprememb: zamenjava ne-trajnostnih s trajnostnimi tokovi; bolj učinkovita raba materialov in energije ter razvoj zaokroženih verig. 	

2.A.6.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

(če je ustrezno)

(sklic: točka (b)(iii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Prednostna naložba	4.e
<p>Možnost priprave in izvajanja finančnih instrumentov bo obravnavana med izvajanjem programa sodelovanja.</p>	

2.A.6.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

(če je ustrezno)

(sklic: točka (b)(iii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Ni predvideno.

2.A.6.5 Kazalniki učinka

(sklic: točka (b)(iv) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Preglednica 4: Skupni kazalniki učinka in kazalniki učinka za posamezni program

ID	Kazalnik učinka	Merska enota	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
2.1.1	Število izvedenih ukrepov za zmanjšanje letne primarne porabe energije v obstoječih javnih stavbah	Število	25	Spremljanje programa	Letno
2.1.2	Poskusno izvajanje inovativnih storitev za pametno nizkoogljično mobilnost	Število	5	Spremljanje programa	Letno

2.A.7 Okvir uspešnosti

(sklic: točka (b)(v) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013 in priloga II k Uredbi (EU) št. 1303/2013)

Preglednica 5: Okvir uspešnosti prednostne osi

Prednostna os	Vrsta kazalnika	ID	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, če je ustrezno	Mejnik za leto 2018	Končna ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Razlaga ustreznosti kazalnika, če je ustrezno
PO 2	Finančni			EUR	€ 1.356.969,35	€ 13.752.345,00	Spremljanje programa	Ne ustreza
PO 2	Učinka	2.1.1	Število izvedenih ukrepov za zmanjšanje primarne letne porabe energije v obstoječih javnih stavbah	Število	4	25	Spremljanje programa	Ne ustreza

Dodatne kvalitativne informacije o vzpostavitvi okvira uspešnosti

2.A.8 Kategorije intervencij

(sklic: točka (b) (vii) 8.(2) člen Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Ustrezne kategorije intervencij glede na vsebino PO po nomenklaturi, ki jo sprejme Komisija, in okvirna razčlenitev podpore Unije.

Preglednice 6 - 9: Kategorije intervencij

Preglednica 6: Razsežnost 1 - področje intervencije		
Prednostna os	Koda	Znesek (v EUR)
2	009 Energija iz obnovljivih virov: vetrna energija	1.166.903,30
2	010 Energija iz obnovljivih virov: sončna energija	1.193.949,30
2	011 Energija iz obnovljivih virov: biomasa	1.193.949,30
2	012 Energija iz drugih obnovljivih virov (vključno s hidroelektrično in geotermalno energijo ter energijo morij) ter povezovanje obnovljivih virov energije (vključno z infrastrukturo za shranjevanje, pretvorbo električne energije v plin in obnovljivi ogljik)	1.544.634,09
2	013 Prenova javne infrastrukture za večjo energetske učinkovitost, predstavitveni projekti in podporni ukrepi	1.193.949,30
2	014 Prenova obstoječega stanovanjskega fonda za večjo energetske učinkovitost, predstavitveni projekti in podporni ukrepi	1.193.949,30
2	015 Inteligentni sistemi za distribucijo energije pri srednjih in visokih napetostih (vključno z inteligentnimi energetskimi omrežji in sistemi IKT)	1.193.949,30
2	043 Infrastruktura za okolju prijazen mestni promet in njegovo spodbujanje (vključno z opremo in voznim parkom)	1.068.949,30
2	044 Inteligentni prometni sistemi (vključno z uvedbo upravljanja povpraševanja, cestninskimi sistemi ter informacijskimi sistemi za spremljanje, nadzor in informacije)	1.653.423,95
2	090 Kolesarske steze in poti za pešce	258.789,86

Preglednica 7: Razsežnost 2 - oblika financiranja

Prednostna os	Koda	Znesek (v EUR)
2	01 - Nepovratna sredstva	11.689.493,00

Preglednica 8: Razsežnost 3 - Vrsta ozemlja

Prednostna os	Koda	Znesek (v EUR)
2	07- Ni potrebno	11.662.447,00

Preglednica 9: Razsežnost 6 - Teritorialni mehanizmi izvajanja

Prednostna os	Koda	Znesek (v EUR)
2	07- Ni potrebno	11.662.447,00

2.A.9 Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči in, po potrebi, vključno z ukrepi za krepitev administrativne usposobljenosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzoru programov in upravičencev, in, po potrebi, ukrepi za krepitev administrativne usposobljenosti ustreznih partnerjev za sodelovanje pri izvajanju programov (če je ustrezno)

(sklic: točka (b)(vi) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Prednostna os	2
Ni ustrezno.	

2.A.1 Prednostna os 3

ID	<i>Prednostna os 3</i>
Naslov	Varstvo in spodbujanje naravnih in kulturnih virov

☐ Prednostna os se bo v celoti izvajala izključno s finančnimi instrumenti	
☐ Prednostna os se bo v celoti izvajala izključno s finančnimi instrumenti, vzpostavljenimi na ravni Unije	
☐ Prednostna os se bo v celoti izvajala z ukrepi lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost	

2.A.2 Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot en tematski cilj

(sklic: 8.(1) člen Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Ni potrebno.

2.A.3 Sklad in podlaga za izračun podpore Unije

Sklad	ESRR
Podlaga za izračun (skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)	27.690.158,00 Skupni upravičeni izdatki

2.A.4 Prednostna naložba 6.c

(sklic: točka (b)(i) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Prednostna naložba	<i>6.c Ohranjanje, varstvo, spodbujanje in razvoj naravne in kulturne dediščine</i>
---------------------------	---

2.A.5 Specifični cilj 3.1, ki ustreza prednostni naložbi in pričakovanim rezultatom

(sklic: točki (b)(i) in (ii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

ID	3.1
Specifični cilj	<i>Ohranjanje, varstvo, obnavljanje in razvoj naravne in kulturne dediščine</i>
<p>Rezultati, ki naj bi jih države članice dosegle s podporo Unije</p>	<p>Programsko območje Interreg V-A Italija-Slovenija zaznamujejo bogata kulturna dediščina ter številna zavarovana in naravna območja, kar pomeni pomemben dejavnik privlačnosti območja, hkrati pa tudi pomembno gonilo razvoja.</p> <p>Poglavitna sprememba, ki bi jo bilo treba uvesti, vključuje večjo trajnostno povečevanje raznovrstnosti in vrednotenje številnih kulturnih in naravnih območij. Rezultat, ga program želi doseči, je združitev varstva okolja in okolju prijaznega gospodarskega razvoja v okviru trajnostnega turizma.</p> <p>Pri tem posebnem cilju je treba vlagati tako v ohranjanje celovitosti naravne in kulturne dediščine, katere obstoj je zaradi gospodarskih in družbenih dejavnosti (zlasti turizma) stalno ogrožen, kakor tudi v promocijo njihove trajnostne rabe za zagotovitev gospodarskega razvoja ter povečanje zaposlitvenih možnosti in blaginje.</p> <p>Za programsko območje Slovenije in Italije je tovrstno sodelovanje zelo pomembno. Naj omenimo upravljanje vodnih virov ter morskih in obalnih območij, kjer sta skupni pristop in skupna strategija temeljnega pomena za doseganje ciljev obeh partnerjev.</p> <p>Glede smernic na področju vrednotenja je učinkovitejši sistemski pristop na čezmejni ravni, kjer pri sprejemanju strategij in ukrepov glede kulturne in krajinske identitete območja sodelujejo vsi zasebni in javni subjekti.</p> <p>Program namerava prispevati h kapitalizaciji izkušenj, pridobljenih v preteklem programskem obdobju, in povečati izmenjavo dobrih praks v zvezi z zadevnimi temami. V prihodnje bi bilo treba še povečati prizadevanja za celovitejši pristop ter boljšo usklajenost in sodelovanje med deležniki.</p> <p>To bo spodbudilo tudi inovativne pobude (IKT, premično kulturno dediščino, kreativno industrijo, pametna orodja, storitve za ljudi s posebnimi potrebami itd.), ki bodo trajnostnemu upravljanju naravne in kulturne dediščine na celotnem ozemlju zagotovile dodano vrednost.</p> <p>Pričakovani rezultati <i>Vrednotenje in promocija naravnega in kulturnega bogastva v območju sodelovanja, da bi pritegnili trajnostno turistično povpraševanje.</i></p>

Preglednica 3: Kazalniki rezultatov za posamezni program (po Specifičnih ciljih)

(sklic: točka (b)(ii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost ⁷ (2023)	Vir podatkov	Pogostnost poročanja
3.1	Stopnja ČMS na področju trajnostnega vrednotenja naravne in kulturne dediščine	Število obiskovalcev	4.012.237	2014	5.793.754	Nacionalna/ regionalna statistika	2018-2020-2023

⁷ Ciljne vrednosti so lahko kvalitativne ali kvantitativne

2.A.6 Ukrepi, ki jim je namenjena podpora v okviru prednostne naložbe (po prednostnih naložbah)

2.A.6.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora in njihov pričakovan doprinos k specifičnim ciljem, vključujoč, kjer je primerno, določitev glavnih ciljnih skupin, specifičnih ciljnih območij in vrst upravičencev

(sklic: točka (b)(iii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Prednostna naložba	6.c
<p>V skladu s PC 3.1 v okviru PN 6(c) bodo sredstva namenjena izvajanju naslednjih vrst in primerov ukrepov.</p>	
<p><u>Vrste ukrepov</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Oblikovanje skupnih strategij, načrtov in orodij za ohranjanje in varstvo naravnih virov 2. Oblikovanje in praktično izvajanje skupnih strategij, načrtov in orodij za ohranjanje, varstvo, privlačnost in vrednotenje materialne in nematerialne kulturne dediščine 3. Izvajanje manjših naložb in usposabljanj 	
<p><u>Primeri ukrepov</u></p>	
<p><u>V nadaljevanju navedeni seznam ukrepov ni dokončen.</u> Mogoče ga je dopolniti z dodatnimi ukrepi za doseganje ciljev in rezultatov.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ukrepi, namenjeni zmanjšanju in preprečevanju vseh morebitnih oblik onesnaževanja (ob upoštevanju Direktive 2008/50/ES o načrtu za kakovost zraka in drugih razpoložljivih instrumentov/načrtov), ki je posledica prometa, pristaniških dejavnosti, evtrofikacije itd. • Manjši infrastrukturni posegi za izboljšano/usmerjeno dostopnost z namenom zagotavljanja pozitivnih učinkov na območju Natura 2000 in druge pomembne vrste in habitate na čezmejnem območju • Usmerjanje turistov in rekreativcev (prometnih tokov in obiskovalcev) z namenom ohranjanja naravnih in kulturno zaščitenih območij (priprava in izvedba upravljalvskega načrta obiskov, spremljanje in usmerjanje obiskovalcev) • Izvajanje aktivnosti ohranjanja in oglaševanja naravne dediščine • Vlaganja manjšega obsegav infrastrukturo za obiskovalce in opremo za izboljšanje obiskovalčeve izkušnje • Raziskave in pilotne investicije z namenom ohranjanja in obnove kulturne dediščine programskega območja, vključno s skupno premično kulturno dediščino • Pobudevrednotenja in oglaševanja kulturne dediščine programskega območja • Spodbujanje mreženja, vzpostavljanja platform znanja in izmenjave inovativnih izkušenj pri upravljanju kulturne dediščine • Oblikovanje skupnih inovativnih pristopov, vzorcev in orodij za izboljšanje oglaševanja krajev naravne in kulturne dediščine (naravni rezervati, narodni in regijski parki, kraji z UNESCO-vega seznama svetovne dediščine, geoparki ipd.) s skupnim mrežnim pristopom • Vrednotenje endogenega potenciala območja v vseh subregionalnih vrstah od Alp do morja in podeželja za pospeševanje razvoja trajnostnega turizma • Usklajevanje uporabe zemljišč in spodbujanje pomorskega prostorskega načrtovanja z namenom zmanjšanja nasprotij med ohranjanjem narave in turizmom • Pobude in investicije za dostopnost naravne in kulturne dediščine ter razvoj turistične privlačnosti na funkcionalnih čezmejnih območjih in oglaševanje kakovostnih lokalnih 	

Prednostna naložba	6.c
<p>produktov, kot so muzejska omrežja, skupne znamke, zelene - naravne oznake, tematske in turistične poti, kolesarske steze; oglaševanje lokalno značilnih izdelkov, dogodkov, skupnih festivalov</p> <p><u>Ciljne skupine</u> Poleg upravičencev, ki so večinoma javni in zasebni subjekti, ki se ukvarjajo z upravljanjem in vrednotenjem naravne in kulturne dediščine na programskem območju, se med ciljne skupine uvrščajo tudi potencialni obiskovalci (državljeni, turisti, študenti), turistični nastanitveni in storitveni objekti, MSP in kreativna industrija.</p> <p><u>Upravičenci</u> Seznam v nadaljevanju vsebuje primere možnih upravičencev in ni dokončen. Mogoče je sodelovanje tudi drugih akterjev, katerih aktivnosti so v skladu z zadevnim ciljem.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nacionalni, regionalni in lokalni organi - Javni in zasebni organi, ki se ukvarjajo z okoljem ter naravno in kulturno dediščino - Razvojne agencije, agencije za teritorialno trženje in turistične agencije - Zaščitena območja, organizacije, ki upravljajo naravno in kulturno dediščino - Nevladne organizacije, neprofitne organizacije ter druga strokovna in civilna združenja, ki se ukvarjajo z okoljem, naravnimi viri ter družbenimi in kulturnimi vprašanji - Gospodarske zbornice, kolektivne poslovne organizacije in združenja, podjetja - Podjetja in MSP - Univerze in institucije, specializirane za raziskave, vzgojo, izobraževanje in usposabljanje ter razvoj zmogljivosti 	

2.A.6.2 Vodilna načela za izbiro operacij

(sklic: točka (b)(iii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Prednostna naložba	6.c
<p>Splošne usmeritve za izbiro operacij, ki so skupne vsem PN, so opisane v 5. oddelku.</p> <p>V okviru pričujoče PN je mogoče izvajati strateške in standardne projekte v skladu s sredstvi, navedenimi v poglavju 5.3.g.</p> <p>Posebne usmeritve za izbiro projektov v okviru pričujoče PN lahko zajemajo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • usmerjenost v inovativne in trajnostne rešitve kapitalizacije naravne in kulturne dediščine; • zagotovitev zmogljivosti za rast manj izkoriščenih krajev; • zmogljivost kompenzacije gospodarskega vrednotenja naravnih in kulturnih virov z ohranjanjem, varovanjem in njihovo obnovo za prihodnje generacije in z jasno opredelitvijo predvidenih protiukrepov za preprečevanje prekomernega pritiska turizma na naravne in kulturne vire ter preprečevanje emisij TGP; • zagotavljati ohranjanje in obnovo skupne kulturne in naravne dediščine ne glede na nezmožnost zagotavljanja takojšnjega ekonomskega učinka; • za katerokoli zanimivost ali manjši investicijski ukrep, ki pridobi sofinanciranje programa, je treba zagotavljati javno dostopnost. 	

2.A.6.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

(če je ustrezno)

(sklic: točka (b)(iii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Prednostna naložba	6.c
Možnosti za pripravo in izvajanje finančnih instrumentov bodo obravnavane med izvajanjem programa sodelovanja.	

2.A.6.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

(če je ustrezno)

(sklic: točka (b)(iii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Ni predvideno.

2.A.6.5 Kazalniki učinka (po prednostnih naložbah)
(sklic: točka (b)(iv) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Preglednica 4: Skupni kazalniki učinka in kazalniki učinka za posamezni program

ID	Kazalnik učinka	Merska enota	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostnost poročanja
CO09	Povečanje pričakovanega števila obiskovalcev podprtih lokacij kulturne in naravne dediščine ter znamenitosti	Obiskov/leto	20.000	Spremljanje programa	Letno
3.1.1	Število izvedenih naložb ali oblikovanih storitev/izdelkov za ohranjanje/obnovo naravne in kulturne dediščine	Število	30	Spremljanje programa	Letno
3.1.2	Km dokončanih kolesarskih poti/stez	Km	12	Spremljanje programa	Letno

2.A.4 Prednostna naložba 6.d

(sklic: točka (b)(i) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Prednostna naložba	<i>6.d Varovanje in obnavljanje biotske raznovrstnosti in tal ter spodbujanje ekosistemskih storitev, vključno z omrežjem Natura 2000 in zeleno infrastrukturo</i>
---------------------------	--

2.A.5 Specifični cilj 3.2, ki ustreza prednostni naložbi in pričakovanim rezultatom

(sklic: točki (b)(i) in (ii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

ID	3.2
Specifični cilj	<i>Okrepiti celostno upravljanje ekosistemov za trajnostni razvoj območja</i>
Rezultati, ki naj bi jih države članice dosegle z podporo Unije	<p>Na območju ČMS so ekosistemi, naravni viri in biotska raznovrstnost ključni dejavniki kakovosti življenja in privlačnosti prostora in hkrati pomembno gonilo trajnostnega gospodarskega razvoja. Pa vendar prihaja pri njihovem koriščenju do močnih pritiskov zaradi procesov urbanizacije in drugih človeških dejavnosti.</p> <p>Izkušnje kažejo, da je mogoče z ustreznim, ekosistemsko usmerjenim upravljanjem prispevati k doseganju številnih koristi za okolje (od ohranjanja biotske raznovrstnosti do blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja nanje ter zaščite skupnih vodnih virov pred onesnaževanjem). Tak pristop posredno pozitivno vpliva tudi na energetske varčevanje in uporabo OVE. Cilj projektov PN 6d bodo zmanjšanje nevarnosti, ki ogroža dragocena zaščitena območja ter rečne/morske ekosisteme z dinamičnim varstvom in upravljanjem tveganj (varstvo, ohranjanje in povezanost ekosistemov) ter trajnostna raba in preprečevanje tveganj (vključevanje ekosistemskih storitev). Ukrepi naj bi se osredotočali na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - območja NATURA 2000, skupne čezmejne aktivnosti; <ul style="list-style-type: none"> - zelene pasove tudi zunaj mreže Natura 2000 z aktivnostmi preprečevanja in spremljanja: ugotavljanjem, načrtovanjem in izvedbo; - prizadeta območja, kjer je treba zaščititi in obnoviti habitate in vrste; - zaščitena območja, kjer so potrebni zaščitni ukrepi za boljšo ohranitev; - celostno upravljanje vodnih virov in spodbujanje na ekosistemih temelječih pristopov; - zelene infrastrukture, namenjene povezovanju habitatov; - čezmejne pristope za ekosistemske storitve. <p>Ukrepi bodo lahko prispevali k izvajanju strategije EU za biotsko raznovrstnost in k doseganju ciljev biotske raznovrstnosti za leto 2020.</p> <p>Iz izkušenj iz predhodnega programskega obdobja izhaja, da sta ključna dejavnika spodbujanje ozaveščenosti in sodelovanje med deležniki, ki sta horizontalno povezana s PN 6d.</p> <p>Učinkovito izvajanje ukrepov, opredeljenih v okviru PC 3.2, je odvisno od polne podpore deležnikov na lokalni ravni ter izobraževanja, ozaveščanja in usposabljanja, vse z namenom povečanja ozaveščenosti o okolju in povezanih izzivih, za razvoj</p>

ID	3.2
Specifični cilj	Okrepiti celostno upravljanje ekosistemov za trajnostni razvoj območja
	<p>potrebne strokovnega znanja, spodbujanja premišljenih odločitev in odgovornega ravnanja ter pozitivnih vedenjskih sprememb v velikem delu ciljne javnosti. Ozaveščanje je pomembno tudi v akademskem sektorju, ki je pristojen za izobraževanje in raziskovanje na področjih, povezanih z zadevno PN.</p> <p>Odgovorno ravnanje in čezmejne kampanje spodbujanja ozaveščanja so potrebni tako v strokovnem sektorju kot pri splošni javnosti. Oglaševalske akcije morajo širiti podatke o neposrednih in posrednih vplivih trajnostnega turizma s preprečevanjem negativnih vplivov na biotsko raznovrstnost in kulturno dediščino.</p> <p>Glavni izziv PC 3.2 je krepitev upravljanja ekosistemov in sodelovanje med zavarovanimi območji s povečanjem pozitivnih učinkov na okolje in zagotovitvijo gospodarskih priložnosti ter možnosti za zaposlovanje.</p> <p>Program ČMS bo podpiral sodelovanje med različnimi lokalnimi deležniki in upravljavci zavarovanih območij ter se osredotočal na porečja, obalna in morska območja ter mokrišča. ČMS je treba izboljšati glede izmenjave znanja in vzpostavitve povezovanja.</p> <p>Projekti morajo zagotavljati povezovanje in usklajenost z ESRR/ESKRP, regionalnimi in nacionalnimi programi ter/ali drugimi ustreznimi regionalnimi/lokalnimi načrti.</p> <p>Pričakovani rezultati <i>Okrepljeno upravljanje ekosistemov in spodbujana obnova biotske raznovrstnosti prek zelenih infrastruktur in ekosistemskih storitev.</i></p>

Preglednica 3: Kazalniki rezultatov za posamezni program (po Specifičnih ciljih)

(sklic: točka (b)(ii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostnost poročanja
3.2.A	Raven stanja ohranjenosti habitatov	Stanje ohranjenosti (habitatov)	1.986	2014	1.999	Nacionalni in regionalni organi upravljanja Natura 2000 (glej PRILOGO 9 - Pojasnilo o metodologiji izbire kazalnikov rezultatov in učinkov)	2018-2020-2023
3.2.B	Raven stanja ohranjenosti vrst	Stanje ohranjenosti (vrste)	1.851	2014	1.869	Nacionalni in regionalni organi upravljanja Natura 2000 (glej PRILOGO 9 - Pojasnilo o metodologiji izbire kazalnikov rezultatov in učinkov)	2018-2020-2023

2.A.6 Ukrepi, ki jim je namenjena podpora v okviru prednostne naložbe (po prednostnih naložbah)

2.A.6.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora in njihov pričakovan doprinos k specifičnim ciljem, vključujoč, kjer je primerno, določitev glavnih ciljnih skupin, specifičnih ciljnih območij in vrst upravičencev

(sklic: točka (b)(iii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Prednostna naložba	6.d
<p><u>Specifični cilj 3.2</u></p> <p>V skladu s PC 3.2 v okviru PN 6(d) bodo sredstva namenjena izvajanju naslednjih vrst in primerov ukrepov.</p> <p><u>Vrste ukrepov</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opredelitev skupnih orodij, protokolov in načrtov v zvezi z varovanjem in obnavljanjem biotske raznovrstnosti in ekosistemov 2. Testiranje in izvajanje celovitih strategij, orodij in zelene infrastrukture, ki se nanašajo na zaščitena in za okolje zelo dragocena območja, vključno z območji NATURA 2000 3. Spodbujanje trajnostnega in odgovornega zavedanja in vedenja, zlasti znotraj zavarovanih območij in območij naravnih vrednot <p><u>Primeri ukrepov</u></p> <p><u>V nadaljevanju navedeni seznam ukrepov ni dokončen.</u> Mogoče ga je dopolniti z dodatnimi ukrepi, ki prispevajo k doseganju ciljev in rezultatov.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zmanjševanje in preprečevanje tveganja za okolje zaradi vnašanja tujih vrst in aktivnosti za njihovo zatiranje oziroma nadzorovanje • Ohranjanje in obnova biotske raznovrstnosti in habitatov • Upravljanje in izboljšanje upravljanja območij Nature 2000 • Razvoj celostnega upravljanja morskega ekosistema severnega Jadrana in analiza možnosti vzpostavitve novih skupnih zaščitene območij • Spodbujanje ukrepov proti standardizaciji poljščin in izdelkov • Podpora za izboljšanje ukrepov iz prednostnega akcijskega okvira in načrtov upravljanja mreže Natura 2000, ki spodbujajo usklajene pristope in izpolnjujejo zahteve direktiv o habitatih in pticah, tudi z namenom boljšega usklajevanja ukrepov na čezmejnih funkcionalnih območjih • Spodbujanje zelene infrastrukture (t. i. naravno zadrževanje vode) in vzpostavitev ekoloških pasov z namenom povezovanja razpršenih območij habitatov Nature 2000 • Prepoznavanje, kartiranje, vrednotenje in spodbujanje (mnogokratnih) ekosistemskih storitev • Skupni pristopi in orodja za zagotavljanje dobrega okoljskega stanja morskih voda v skladu z okvirno direktivo o morski strategiji in za zagotavljanje dobrega stanja ohranjenosti vrst in habitatov evropskega pomena (območja posebnega pomena za EU in posebna zaščitena območja) na programskem območju z namenom zmanjšanja nasprotij med urbanizacijo, prometom in okoljem; • Povečevanje spoštovanja okolja in okolju prijaznega ravnanja s strani turistov, obiskovalcev, študentov, delavcev in lokalnega prebivalstva • Iniciative ozaveščanja in izobraževanja o okolju s posebnim poudarkom na zavedanju vrzeli znanja na programskem območju o pomenu biotske raznovrstnosti, ekosistemov in območij Natura 2000 ter potrebi po trajnostnem upravljanju z naravnimi viri • Spodbujanje družbenega sodelovanja pri oblikovanju strategij, politik in načrtov za okolje, naravne vire, pokrajine, biotsko raznovrstnost, ekosistemске storitve in sodelovanje pri razreševanju nasprotnih in različnih interesov deležnikov na območju <p><u>Ciljne skupine</u></p> <p>Poleg že opredeljenih upravičencev se med ciljne skupine uvrščajo še:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odločevalci, službe za okolje, službe za gospodarski razvoj pri lokalnih, regionalnih in državnih organih; - okoljske agencije; 	

Prednostna naložba	6.d
<ul style="list-style-type: none"> - organizacije, ki so zadolžene za upravljanje zaščitenih območij; - lastniki in uporabniki zemljišč; - gospodarski subjekti; - državljani in potrošniki. <p><u>Upravičenci</u> Seznam v nadaljevanju vsebuje primere možnih upravičencev in ni dokončen. Mogoče je sodelovanje tudi drugih akterjev, katerih aktivnosti so v skladu z zadevnim ciljem.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Državni, regionalni in lokalni organi - Javni in zasebni organi, ki se ukvarjajo z okoljem, biotsko raznovrstnostjo, upravljanjem z odpadki in vodami ter naravnimi viri - Zaščitena območja, organizacije, ki upravljajo naravno in kulturno dediščino - Društva in ustanove, specializirani za ozaveščanje državljanov in komunikacijo - Nevladne organizacije, neprofitne organizacije in druga strokovna in civilna združenja, ki se ukvarjajo z okoljem, naravnimi viri, družbenimi in kulturnimi vprašanji - Gospodarske zbornice, poslovne kolektivne organizacije in združenja, zasebna podjetja in grozdi - Podjetja, MSP - Univerze in institucije, specializirane za raziskovanje, izobraževanje, usposabljanje in razvoj zmogljivosti 	

2.A.6.2 Vodilna načela za izbiro operacij

(sklic: točka (b)(iii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Prednostna naložba	6.d
<p>Splošne usmeritve za izbiro operacij, ki so skupne vsem PN, so opisane v 5. oddelku.</p> <p>V okviru pričujoče PN je mogoče izvajati strateške in standardne projekte v skladu s sredstvi, navedenimi v poglavju 5.3.g.</p> <p>Specifične usmeritve za izbiro projektov v okviru pričujoče PN lahko zajemajo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jasen opis predvidenih pozitivnih učinkov na okolje in biotsko raznovrstnost; • prednost bodo imele aktivnosti, ki kapitalizirajo predhodne dobre izkušnje na posameznem področju in/ali s pričakovanimi trajnimi rezultati in možnostmi za nadaljnji razvoj. 	

2.A.6.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

(če je ustrezno)

(sklic: točka (b)(iii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Prednostna naložba	6.d
Ni ustrezno.	

2.A.6.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

(če je ustrezno)

(sklic: točka (b)(iii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Ni predvideno.

2.A.6.5 Kazalniki učinka (po prednostnih naložbah)

(sklic: točka (b)(iv) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Preglednica 4: Skupni kazalniki učinka in kazalniki učinka za posamezni program

ID	Kazalnik učinka	Merska enota	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostnost poročanja
CO23	Površina podprtih habitatov za izboljšanje njihovega stanja ohranjenosti (skupni kazalnik)	Hektarji	6.000	Spremljanje programa	Letno
3.2.1	Orodja in storitve, razviti za vrednotenje in oglaševanje ekosistemskih storitev	Število	7	Spremljanje programa	Letno
3.2.2	Čezmejne pilotne aktivnosti za podporo biotske raznovrstnosti	Število	48	Spremljanje programa	Letno
3.2.3	Udeleženci izobraževalnih in informativnih dogodkov	Število	8.500	Spremljanje programa	Letno

2.A.4 Prednostna naložba 6.f

(sklic: točka (b)(i) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Prednostna naložba	<i>6.f Spodbujanje inovativnih tehnologij za izboljšanje varstva okolja in učinkovitejšo rabo virov v sektorju odpadkov, vodnem sektorju in v povezavi s tlemi ali za zmanjšanje onesnaženosti zraka</i>
--------------------	--

2.A.5 Posebni cilj 3.3, ki ustreza prednostni naložbi in pričakovanim rezultatom

(sklic: točki (b)(i) in (ii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

ID	3.3
Specifični cilj	<i>Razvoj in preizkušanje inovativnih okolju prijaznih tehnologij za izboljšanje upravljanja voda in ravnanja z odpadki</i>
Rezultati, ki naj bi jih države članice dosegle s podporo Unije	<p>Rast zelenega gospodarstva je priložnost za spopadanje z okoljskimi izzivi, ki jih prinašajo podnebne spremembe. Istočasno pa lahko ta rast zagotovi tudi nove gospodarske priložnosti za razvoj programskega območja.</p> <p>Najpomembnejši pričakovani rezultat je izboljšati kakovost okolja in zagotoviti učinkovito upravljanje odpadkov in voda z razvojem in širjenjem zelenih tehnologij ter inovativnih upravljaljskih orodij, modelov in storitev.</p> <p>Čezmejni pristop zagotavlja oblikovanje skladnega okvira za spremljanje in upravljanje okoljskih ciklov. Kot orodje za povečanje učinkovitosti virov omogoča analizo življenjskega cikla izdelkov in storitev; hkrati omogoča tudi izmenjavo skupnih praks med obema državama med posamezniki in organizacijami, in sicer v zvezi s trajnostno uporabo odpadkov, energije in materialov.</p> <p>Upravljanje odpadkovnega cikla, ki temelji na pričakovani hierarhiji (preprečevanje nastajanja odpadkov, njihova ponovna uporaba, recikliranje, predelava in odlaganje), omogoča povezovanje učinkovitih ukrepov za upravljanje virov z delovno intenzivnimi industrijskimi politikami.</p> <p>Strategija upravljanja, ki lahko prispeva k zmanjšanju deleža odpadkov odloženih ob koncu trajanja izdelkov, prav tako ustvari inovativni pristop k upravljanju odpadkov. Zagotavlja tudi pozitiven gospodarski učinek zaradi zmanjšanja stroškov, ustvarjanja novih zaposlitvenih možnosti in zmanjševanja emisij TGP.</p> <p>Primer tega poda regulativni okvir na področju upravljanja odpadkov in sistemov sledljivosti, ki pomembno vpliva na čezmejno stvarnost. S tega vidika je sprejemanje celostnih ukrepov z upoštevanjem predpisov in operativnih postopkov na zadevnem območju odločilni dejavnik.</p> <p>Drugo pomembno področje je upravljanje vodnih virov, kjer lahko inovativne in nove tehnologije prispevajo k zmanjšanju neučinkovitosti in izgub ter k izboljšanju dostopnosti vode in njene kakovosti.</p> <p>Povečanje števila prebivalcev, ki imajo dostop do kakovostnega javnega omrežja pitne vode, in zmanjšanje onesnaževanja vodnih virov sta strateška cilja. Pričakovani rezultati so zatorej usmerjeni h kakovosti in količini vode, razpoložljive v čezmejnem prostoru, in k</p>

	<p>izboljšanju kakovosti javnih storitev ter zagotoviti učinkovitih upravljavskih in gospodarskih modelov.</p> <p>Pričakovani rezultati <i>Okrepljena inovativnost na področju upravljanja voda in ravnanja z odpadki skozi preizkušanje in uporabo zelenih tehnologij.</i></p>
--	--

Preglednica 3: Kazalniki rezultatov za posamezni program (po Specifičnih ciljih)

(sklic: točka (b)(ii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost ⁸ (2023)	Vir podatkov	Pogostnost poročanja
3.3	Stopnja čezmejne uporabe zelenih tehnologij ali postopkov	Skupno število vlog	5,76	2014	6,09	Eurostat	2018-2020-2023

---

⁸ Ciljne vrednosti so lahko kvalitativne ali kvantitativne.

2.A.6 Ukrepi, ki jim je namenjena podpora v okviru prednostne naložbe (po prednostnih naložbah)

2.A.6.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora in njihov pričakovan doprinos k specifičnim ciljem, vključujoč, kjer je primerno, določitev glavnih ciljnih skupin, specifičnih ciljnih območij in vrst upravičencev

(sklic: točka (b)(iii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Prednostna naložba	6.f
<p>V skladu s PC 3.3 v okviru PN 6(f) bodo sredstva namenjena izvajanju naslednjih vrst in primerov ukrepov.</p> <p><u>Vrste ukrepov</u></p> <p>1. Razvoj, prikaz in izvajanje manjših inovativnih in okolju prijaznih tehnoloških naložb - pilotni projekti</p> <p><u>Primeri ukrepov</u></p> <p>V nadaljevanju navedeni seznam ukrepov ni dokončen. Mogoče ga je dopolniti z dodatnimi ukrepi, ki prispevajo k doseganju ciljev in rezultatov.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Razvoj in preizkušanje inovativnih tehnologij za upravljanje z odpadki (npr. preprečevanje, ponovna uporaba, recikliranje, predelava itd.) v skladu z načeli industrijske simbioze in krožnega gospodarstva • Spodbujanje skupnih inovativnih rešitev za zaščito in učinkovito rabo vodnih virov, kot je kapljično namakanje • Pilotne aktivnosti za uporabo tehnologij, namenjenih omejevanju morskih odpadkov oziroma naplavin (radar, senzorske zaznave, upravljanje večspektralnih podatkov, rešitve za preprečevanje morskih odpadkov) • Prenos znanja in izmenjava izkušenj o inovativnih (zelenih) tehnoloških rešitvah za povečanje prizadevanj različnih akterjev na področju varstva voda, načrtovanje ukrepov ob nepredvidljivih dogodkih in spodbujanje učinkovite rabe virov • Uporaba inovativnih tehnologij, namenjenih izvajanju Okvirne direktive o vodah (2000/60/ES) in Direktive o oceni in obvladovanju poplavne ogroženosti (2007/60/ES) ter doseganje dobrega stanja voda čezmejnih vodnih enot <p><u>Ciljne skupine</u></p> <p>Poleg že opredeljenih upravičencev, so ciljne skupine, na katere bodo vplivale inovacije, ki izhajajo iz naštetih ukrepov, obsežne ter v upravljanje voda in ravnanje z odpadki vključujejo celotno populacijo. Tudi MSP so posebna ciljna skupina, kakor je opredeljeno v okviru horizontalnih ukrepov. Poudariti je mogoče naslednje ciljne skupine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - subjekti, opredeljeni kot upravičenci; - državljani in podjetja, ki proizvajajo smeti in onesnažujejo; - prebivalci lokalnih skupnosti na območjih z moteno oskrbo z vodo in hidrogeološkim tveganjem; - lokalne skupnosti na območjih z visoko stopnjo urbanizacije; - podjetja, MSP, ki delujejo na področju voda, ravnanja z odpadki in energetike. <p><u>Upravičenci</u></p> <p>Seznam v nadaljevanju vsebuje primere možnih upravičencev in ni dokončen. Mogoče je sodelovanje tudi drugih akterjev, katerih aktivnosti so v skladu z zadevnim ciljem.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nacionalni, regionalni in lokalni organi - Javni in zasebni organi, ki se ukvarjajo z okoljem, biotsko raznovrstnostjo, energetiko, upravljanjem odpadkov in voda ter z naravnimi viri 	

Prednostna naložba	6.f
<ul style="list-style-type: none"> - Zaščiteni območja, organizacije, ki upravljajo naravno in kulturno dediščino - Društva in ustanove, specializirani za ozaveščanje ljudi in komunikacijo - Nevladne organizacije, neprofitne organizacije ter druga strokovna in civilna združenja, ki se ukvarjajo z okoljem, energetiko, naravnimi viri, družbenimi in kulturnimi vprašanji - Gospodarske zbornice, poslovne kolektivne organizacije in združenja, inovacijski inkubatorji, zasebna podjetja in grozdi - Univerze in institucije, specializirane za raziskovanje, izobraževanje, usposabljanje in razvoj zmogljivosti 	

2.A.6.2 Vodilna načela za izbiro operacij

(sklic: točka (b)(iii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Prednostna naložba	6.f
<p>Splošne usmeritve za izbiro operacij, ki so skupne vsem PN, so opisane v 5. oddelku.</p> <p>V okviru pričujoče PN je mogoče izvajati strateške in standardne projekte v skladu s sredstvi, navedenimi v poglavju 5.3.g.</p> <p>Specifične usmeritve za izbiro projektov v okviru pričujoče PN lahko zajemajo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osredotočenost na uporabnost in rešitve, ki vključujejo zelene tehnologije; • ponovljivost učinkov na drugih območjih; • skladnost aktivnosti z agendo nacionalne dvostranske komisije za vode. 	

2.A.6.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

(če je ustrezno)

(sklic: točka (b)(iii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Prednostna naložba	6.f
Ni ustrezno.	

2.A.6.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

(če je ustrezno)

(sklic: točka (b)(iii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Ni predvideno.

2.A.6.5 Kazalniki učinka (po prednostnih naložbah)

(sklic: točka (b)(iv) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Preglednica 4: Skupni kazalniki učinka in kazalniki učinka za posamezni program

ID	Kazalnik učinka	Merska enota	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostnost poročanja
CO20	Prebivalci, ki imajo koristi od protipoplavnih ukrepov (skupni kazalnik)	Osebe	1.111	Spremljanje programa	Letno
3.3.1	Število preizkušenih in uporabljenih inovativnih zelenih tehnologij	Število	13	Spremljanje programa	Letno
3.3.2	Število podjetij, ki uporabljajo nove zelene inovativne rešitve	Število	7	Spremljanje programa	Letno

2.A.7 Okvir uspešnosti

(sklic: točka (b)(v) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013 in priloge II k Uredbi (EU) št. 1303/2013)

Preglednica 5: Okvir uspešnosti prednostne osi

Prednostna os	Vrsta kazalnika	ID	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, če je ustrezno	Mejnik za leto 2018	Končna ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Razlaga ustreznosti kazalnika, če je potrebno
PO 3	Finančni		Certificirani izdatki, vključeni v zahtevek za plačilo, predložen EK (prednostna os 3)	EUR	€ 3.342.732,47	€ 32.088.805	Spremljanje programa	Ne ustreza
PO 3	Učinka	CO09	Povečanje pričakovanega števila obiskovpodprtih lokacij kulturne in naravne dediščine ter znamenitosti	Obiskov/leto	5.000	20.000	Spremljanje programa	Ne ustreza

Dodatne kvalitativne informacije o vzpostavitvi okvira uspešnosti
(neobvezno)

Ni ustrezno.

2.A.8 Kategorije intervencij

(sklic: točka (b) (vii) člena 8(2) Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Ustrezne kategorije intervencij glede na vsebino PO po nomenklaturi, ki jo sprejme Komisija, in okvirna razčlenitev podpore Unije.

Preglednice 6-9: Kategorije intervencij

Preglednica 6: Razsežnost 1 - področje intervencije		
Prednostna os	Koda	Znesek (v EUR)
3	017 Ravnanje z gospodinjskimi odpadki (vključno z ukrepi za minimalizacijo, sortiranje in recikliranje)	822.214,31
3	018 Ravnanje z gospodinjskimi odpadki (vključno z mehansko-biološko obdelavo, toplotno obdelavo, sežigom in odlaganjem na deponijah)	822.214,31
3	019 Ravnanje z gospodarskimi, industrijskimi ali nevarnimi odpadki	822.214,31
3	020 Oskrba z vodo za prehrano ljudi (infrastruktura za pridobivanje, čiščenje, shranjevanje in distribucijo)	822.214,30
3	021 Gospodarjenje z vodnimi viri in varstvo pitne vode (vključno z upravljanjem povodij, oskrbo z vodo, posebnimi ukrepi za prilagoditev podnebnim spremembam, okrožnim merjenjem porabe in merjenjem porabe potrošnikov, sistemi obračunavanja in zmanjševanje puščanja)	1.033.333,33
3	022 Čiščenje odpadne vode	822.214,30
3	075 Razvoj in spodbujanje storitev komercialnega turizma v ali za MSP	1.480.449,43
3	077 Razvoj in spodbujanje storitev na področju kulture in ustvarjalnosti v MSP	976.127,20
3	084 Celovito preprečevanje in nadzor onesnaževanja (IPPC)	1.150.000,00
3	085 Varstvo in izboljšanje biotske raznovrstnosti, varstvo narave in zelena infrastruktura	3.064.674,00

3	086 Varstvo, obnova in trajnostno izkoriščanje območij Natura 2000	2.650.000,00
3	090 Kolesarske steze in poti za pešce	1.383.225,09
3	091 Razvoj in spodbujanje turističnega potenciala naravnih območij	2.514.546,46
3	092 Varstvo, razvoj in spodbujanje javnih sredstev na področju turizma	2.514.546,46
3	094 Varstvo, razvoj in spodbujanje javnega kulturnega bogastva in dediščine	3.024.001,21
3	095 Razvoj in spodbujanje javnih storitev na področju kulturnega bogastva in dediščine	3.788.183,29

Preglednica 7: Razsežnost 2 - oblika financiranja

Prednostna os	Koda	Znesek (v EUR)
3	01 Nepovratna sredstva	27.690.158,00

Preglednica 8: Razsežnost 3 - vrsta ozemlja

Prednostna os	Koda	Znesek (v EUR)
3	01 večja mestna območja (gostota naseljenosti >50.000 prebivalcev)	4.250.000
3	07 Ni potrebno	23.440.158,00

Preglednica 9: Razsežnost 6 - Teritorialni mehanizmi izvajanja

Prednostna os	Koda	Znesek (v EUR)
3	03 Celostna teritorialna naložba - drugo	4.250.000,00
3	07- Ni potrebno	23.440.158,00

2.A.9 Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči, vključno, po potrebi, z ukrepi za krepitev administrativne usposobljenosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzoru programov in upravičencev, in, po potrebi, ukrepi za krepitev administrativne usposobljenosti ustreznih partnerjev za sodelovanje pri izvajanju programov (če je ustrezno)

(sklic: točka (b)(vi) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Prednostna os	3
Ni ustrezno.	

2.A.1 Prednostna os 4

ID	<i>Prednostna os 4</i>
Naslov	<i>Izboljšanje krepitve zmogljivosti in čezmejnega upravljanja</i>

☐ Prednostna os se bo v celoti izvajala izključno s finančnimi instrumenti	
☐ Prednostna os se bo v celoti izvajala izključno s finančnimi instrumenti, vzpostavljenimi na ravni Unije	
☐ Prednostna os se bo v celoti izvajala z ukrepi lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost	

2.A.2 Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot en tematski cilj

(sklic: 8.(1) člen Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Ni potrebno.

2.A.3 Sklad in podlaga za izračun podpore Unije

Skład	<i>ESRR</i>
Podlaga za izračun (skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)	15.230.402,00 Skupni upravičeni izdatki

2.A.4 Prednostna naložba 11 ETS

(sklic: točka (b)(i) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Prednostna naložba	<i>11 ETS krepitev institucionalne zmogljivosti javnih organov in zainteresiranih strani ter učinkovita javna uprava s spodbujanjem pravnega in upravnega sodelovanja ter sodelovanja med državljani in institucijami</i>
---------------------------	---

2.A.5 Specifični cilj 4.1, ki ustreza prednostni naložbi in pričakovanim rezultatom

(sklic: točki (b)(i) in (ii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

ID	4.1
Specifični cilj	Okrepiti zmogljivosti institucionalnega sodelovanja s spodbujanjem javnih organov in ključnih akterjev programskega območja k načrtovanju skupnih rešitev za skupne izzive
Rezultati, ki naj bi jih države članice dosegle z podporo Unije	<p>Sodelovanje med različnimi institucijami, ki delujejo na območju, je horizontalno vprašanje, ki zadeva vse PO in omogoča doseganje mnogih posebnih rezultatov. Tesnejše povezovanje in razumevanje zakonodajnega okvira in administrativnih praks v obeh državah sta ključna dejavnika za povečanje konkurenčnosti celotnega območja. TC 11 lahko pokriva različna področja aktivnosti pod pogojem, da je glavni poudarek na krepitvi zmogljivosti. S PC 4.1 se želi program osredotočiti na različna področja, prek katerih lahko ČMS aktivno prispeva k izboljšanju struktur in procesov.</p> <p>Zato Specifični cilj obravnava zlasti potrebo po tesnejšem sodelovanju in večji usklajenosti med obema državama v okviru upravljalnih postopkov, da bi lahko preprečili nastajajoče družbeno razslojevanje, zagotovili učinkovitejše varstvo kulturnih in naravnih virov, preprečili tveganja, povezana s podnebnimi spremembami, in okrepili konkurenčnost na ravni mednarodnih trgov.</p> <p>Aktivnosti se lahko nanašajo na pravne okvire, funkcionalne mreže, skupne strukture, usklajevanje politik in naložb, sporazume, ki opredeljujejo načine ČMS, razvoj skupnih pristopov do skupnih težav, izmenjavo izkušenj.</p> <p>Za programsko območje je značilnih nekaj neravnovesij na različnih območjih, zlasti pri storitvah, ki so povezane s sistemi socialnega vključevanja in socialnega varstva. Proces staranja prebivalstva, ki zajema celotno območje, četudi z različnimi značilnostmi, je dejavnik, ki bo v srednjeročnem obdobju močno vplival na zdravstveno politiko in socialno vključevanje. Ta vidik še dodatno zaostrejuje učinki gospodarske krize, katere posledica je povečanje stopnje nezaposlenosti, tudi med starejšimi delavci. Poseben pričakovani rezultat je okrepitev institucionalne in administrativne zmogljivosti pri izvajanju storitev na področjih socialnega skrbstva in zdravstva ter doseganje socialne kohezivnosti in gospodarske konkurenčnosti z aktivnim staranjem. V ta namen so strateškega pomena aktivnosti, ki vplivajo na človeški kapital, in administrativni procesi, povezani z ustreznim izobraževanjem. To zahteva inovativne postopke in standarde, ki bi lahko segali prek državnih meja.</p> <p>Izziv, ki zahteva nadaljnja prizadevanja pri sodelovanju, je vzpostavitev institucionalne ravni, ki bi bila sposobna obvladovati podnebne spremembe in posledično upravljati naravna tveganja. Skupno preprečevanje tveganj in večja usklajenost sistemov za ukrepanje v izrednih razmerah dejansko zahtevata enotne postopke ravnanja v čezmejnem prostoru, vzpostavitev skupnega informacijskega sistema o poplavnih tveganjih ali drugih naravnih nesrečah itd.</p> <p>Drugi prednosti, ki bi ju bilo mogoče okrepiti s Specifičnim ciljem 4.1, sta visoka raven udeležbe pri programih ETS na obeh straneh programskega območja in sposobnost kapitalizacije izkušenj iz preteklega programskega obdobja. Na podlagi omenjenega je</p>

ID	4.1
Specifični cilj	Okrepiti zmogljivosti institucionalnega sodelovanja s spodbujanjem javnih organov in ključnih akterjev programskega območja k načrtovanju skupnih rešitev za skupne izzive
	<p>mogoče pričakovati dodatne posebne rezultate glede izboljšanja čezmejne institucionalne zmogljivosti tudi na področju upravljanja in izvajanja kohezijskih politik. Posebno pozornost je treba nameniti tudi deležnikom in udeležbi državljanov ter vključevanju v javne razvojne politike.</p> <p>Pričakovani rezultati <i>Večja intenzivnost ČMS med državljani in institucijami programskega območja.</i></p>

Preglednica 3: Kazalniki rezultatov za posamezni program (po Specifičnih ciljih)

(sklic: točka (b)(ii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostnost poročanja
4.1	Zmogljivost javnih organov in drugih deležnikov na področju čezmejnega sodelovanja in upravljanja	Rezultat	0,78	2016	0,86 (+10 %)	Raziskava	2018-2019-2023

2.A.6 Ukrepi, ki jim je namenjena podpora v okviru prednostne naložbe (po prednostnih naložbah)

2.A.6.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora in njihov pričakovan doprinos k specifičnim ciljem, vključujoč, kjer je primerno, določitev glavnih ciljnih skupin, specifičnih ciljnih območij in vrst upravičencev

(sklic: točka (b)(iii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Prednostna naložba	11 ETS
<p>V skladu s PC 4.1 bodo v okviru PN 11 (uredba o ETS) izvajane naslednje vrste ukrepov. Seznam ukrepov ni dokončen in ga je mogoče dopolniti z dodatnimi ukrepi, ki lahko prispevajo k doseganju izbranih ciljev in rezultatov.</p>	
<p><u>Vrste ukrepov</u></p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Operacije za krepitev institucionalnih zmogljivosti z namenom oblikovanja struktur, sistemov in orodij 2. Operacije, ki rešujejo vprašanja človeškega potenciala in potreb 	
<p><u>Primeri ukrepov</u></p>	
<p><u>V nadaljevanju navedeni seznam ukrepov ni dokončen.</u> Mogoče ga je dopolniti z dodatnimi ukrepi, ki prispevajo k doseganju izbranih ciljev in rezultatov.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> – Razvoj čezmejnih modelov za oblikovanje, preizkušanje, povečanje, primerjavo in vrednotenje inovacij na področju javne uprave, kot so: upravni postopki, uskladitev predpisov, praks in metodoloških orodij v zvezi s ključnimi vprašanji na programskem območju (npr. uskladitev pravnih okvirov, ki urejajo prosti pretok podjetij in ljudi, standardizacijo luških aktivnosti, sisteme morskega nadzora, prostorsko načrtovanje, okoljevarstvo, varnost pri delu, trajnostne prometne rešitve, trajnostni turizem, načrte za izboljšanje kakovosti zraka itd.) – Vzpostavitev skupnih okvirov in modelov ter pilotnih aktivnosti za sodelovanje na področju izobraževanja, javnega zdravstva, zdravstva in sociale. Sodelovanje na omenjenih področjih mora zagotoviti boljše upravljanje človeških virov in učinkovito upravljanje javnih virov in spodbujati razvoj skupnih zmogljivosti in usklajevati nudenje storitev, na primer na področju domotike in pilotnih aktivnosti za domačo rehabilitacijo – Izdelava skupnih smernic in izmenjava izkušenj pri vzpostavljanju energetskega bilanca in akcijskih načrtov za trajnostno rabo energije (javni in zasebni sektor) – Oblikovanje skupnih smernic in pilotnih aktivnosti na področju okoljskih tveganj in civilne zaščite, da se spodbuja zmanjšanje okoljskih tveganj in skupno upravljanje izrednih razmer (npr. izdelava akcijskih načrtov za prilagajanje podnebnim spremembam, skupni informacijski sistemi za upravljanje s poplavnimi in drugimi tveganji) – Oblikovanje skupnega okvira/modelov/orodij in pilotnih aktivnosti za omilitev vplivov, ki jih povzročajo onesnažena območja – Načrtovanje in organizacija struktur za čezmejno upravljanje porečij v skladu z okvirno direktivo o vodah in direktivo o poplavni ogroženosti – Podpora projektom, ki zadevajo človeški potencial, s spodbujanjem kulturne raznolikosti, vključno z narodnostnimi manjšinami in znanjem jezika sosednje države, z namenom pritegniti širšo javnost k vzpostavitvi čezmejnih partnerstev – Usklajevanje sistemov poklicnega izobraževanja (dualna organizacija poklicnega izobraževanja in na delu temelječe učenje) za zadovoljevanje potreb MSP in skupnega trga dela (npr. vzajemno priznavanje kvalifikacij) 	

Prednostna naložba	11 ETS
<p><u>Ciljne skupine</u> Poleg naštetih upravičencev se bodo ukrepi nanašali na skupine, ki sodelujejo pri krepitvi javnih storitev, kot so:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podjetja in MSP, ki delujejo v sektorjih, ki so najbolj izpostavljeni mednarodni konkurenci in inovacijam; - civilna zaščita in organizacije, ki delujejo na področju obvladovanja tveganj za okolje; - subjekti na območjih, izpostavljenih naravnim nesrečam; - starejši, izpostavljeni tveganju revščine; - subjekti, izpostavljeni visokim zdravstvenim tveganjem; - nosilci aktivnosti na zdravstvenem področju; - nizko kvalificirane brezposelne osebe. <p><u>Upravičenci</u> Seznam v nadaljevanju vsebuje primere možnih upravičencev in ni dokončen. Mogoče je sodelovanje tudi drugih akterjev, katerih aktivnosti so v skladu z zadevnim ciljem.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oblikovalci politik in vodje v javnih institucijah, ponudniki javnih storitev izobraževanja - nacionalni, regionalni in lokalni organi - Regionalne in lokalne razvojne agencije - Zaščitena območja, organizacije, ki upravljajo naravno in kulturno dediščino - Nevladne organizacije, neprofitne organizacije ter druga strokovna in civilna združenja - Univerze, raziskovalna središča, znanstveni in tehnološki parki ter institucije, specializirane za raziskovanje, izobraževanje, usposabljanje in razvoj zmogljivosti - Podjetja, MSP - Javni organi, ki se ukvarjajo z okoljem, naravnimi tveganji, energetiko, zdravjem, socialnim vključevanjem 	

2.A.6.2 Vodilna načela za izbiro operacij

Prednostna naložba	11 ETS
<p>Splošne usmeritve za izbiro operacij, ki so skupne vsem PN, so opisane v 5. oddelku.</p> <p>V okviru pričujoče PN je mogoče izvajati strateške in standardne projekte v skladu s sredstvi, navedenimi v poglavju 5.3.g.</p> <p>Specifične usmeritve za izbiro projektov v okviru pričujoče PN lahko zajemajo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • predvidevanje trajne mreže sodelovanja; • prispevek k povezanemu programskemu območju. 	

Ukrepi se bodo izvajali na celotnem programskem območju.

Pristop, ki upošteva celotno programsko območje, je zlasti učinkovit za več ukrepov te PN zaradi njihovega širokega vpliva.

Treba je upoštevati najbolj izpostavljena območja predvsem pri ukrepih, namenjenih vzpostavljanju institucionalnega sistema, ki omogoča zmanjšanje okoljskih tveganj in preprečevanje nesreč.

V zvezi z ukrepi, ki se nanašajo na vzpostavitev institucionalnega sistema, odzivnega na vprašanja zdravstvene politike in socialne vključenosti, je treba oceniti različne učinke, ki jih je imela dolgotrajna brezposelnost na referenčnih območjih.

2.A.6.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

(če je ustrezno)

(sklic: točka (b)(iii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Prednostna naložba	11 ETS
Možnost priprave in izvajanja finančnih instrumentov bo obravnavana med izvajanjem programa sodelovanja. V primeru pozitivne odločitve organov programa bo OS odobril to možnost.	

2.A.6.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

(če je ustrezno)

(sklic: točka (b)(iii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Ni predvideno.

2.A.6.5 Kazalniki učinka (po prednostnih naložbah)

(sklic: točka (b)(iv) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Preglednica 4: Skupni kazalniki učinka in kazalniki učinka za posamezni program

ID	Kazalnik učinka	Merska enota	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostnost poročanja
4.1.1	Sklenjeni čezmejni sporazumi in protokoli	Število	10	Spremljanje programa	Letno
4.1.2	Skupne rešitve, ki zagotavljajo večjo povezanost, skladnost in usklajenost upravljanja programskega območja (skupne politike, pravni okviri ali predpisi, skupni strateški dokumenti, orodja e-uprave itd.)	Število	11	Spremljanje programa	Letno
4.1.3	Število upravičencev, vključenih v skupne programe usposabljanja	Število	400	Spremljanje programa	Letno
4.1.4	Št. čezmejnih medicinsko-socialnih ekip, ki so v celoti oblikovane in operativne	Število	5	Spremljanje programa	Letno

2.A.7 Okvir uspešnosti

(sklic: točka (b)(v) 8,(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013 in Priloge II k Uredbi (EU) št. 1303/2013)

Preglednica 5: Okvir uspešnosti prednostne osi

Prednostna os	Vrsta kazalnika	ID	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, če je ustrezno	Mejnik za leto 2018	Končna ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Razlaga ustreznosti kazalnika, če je potrebno
Prednostna os 4	Finančni	F4	Certificirani izdatki, vključeni v zahtevek za plačilo, predložen EK	EUR	€ 2.456.351,35	€ 18.336.460,00	Spremljanje programa	Ne ustreza
Prednostna os 4	Učinka	4, 1, 2	Skupne rešitve, ki zagotavljajo večjo povezanost, skladnost in usklajenost upravljanja programskega območja (skupne politike, pravni okviri ali predpisi, skupni strateški dokumenti, orodja e-uprave itd.)	Število	2	11	Spremljanje programa	Ne ustreza

Dodatne kvalitativne informacije o vzpostavitvi okvira uspešnosti

2.A.8 Kategorije intervencij

(sklic: točka (b) (vii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Ustrezne kategorije intervencij glede na vsebino PO po nomenklaturi, ki jo sprejme Komisija, in okvirna razčlenitev podpore Unije.

Preglednice 6-9: Kategorije intervencij

Preglednica 6: Razsežnost 1 - področje intervencije		
Prednostna os	Koda	Znesek (v EUR)
4	53 Zdravstvena infrastruktura	3.896.497,75
4	55 Druga socialna infrastruktura, ki prispeva k regionalnemu in lokalnemu razvoju	779.229,55
4	81 Rešitve IKT za reševanje izziva zdravega in aktivnega staranja ter storitve in programi za e-zdravje (vključno z e-oskrbo in sosedsko pomočjo za samostojno življenje)	1.203.010,10
4	87 Ukrepi za prilagoditev podnebnim spremembam ter preprečevanje in upravljanje podnebnih tveganj, na primer erozije, požarov, poplav, neviht in suše, vključno s povečevanjem ozaveščenosti, civilno zaščito ter sistemi in infrastrukturo za obvladovanje nesreč	779.299,55
4	112 Izboljšanje dostopa do cenovno ugodnih, trajnostnih in visoko kakovostnih storitev, vključno z zdravstvenimi in socialnimi storitvami splošnega interesa	3.896.497,75
4	119 Naložbe v institucionalne zmogljivosti ter učinkovitost javnih uprav in javnih storitev na nacionalni, regionalni in lokalni ravni za reformo, boljšo zakonodajo in dobro upravljanje	2.337.898,65
4	120 Gradnja zmogljivosti za vse zainteresirane strani s področja izobraževanja, vse življenjskega učenja, usposabljanja in zaposlovanja ter socialnih politik, tudi prek sektorskih in ozemeljskih paktov za spodbujanje reform na nacionalni, regionalni in lokalni ravni	2.337.898,65

Preglednica 7: Razsežnost 2 - oblika financiranja		
Prednostna os	Koda	Znesek (v EUR)
4	01 Nepovratna sredstva	15.230.402,00

Preglednica 8: Razsežnost 3 - vrsta ozemlja

Prednostna os	Koda	Znesek (v EUR)
4	01 večja mestna območja (gostota naseljenosti >50.000 prebivalcev)	4.250.00,00
4	07 Ni potrebno	10.980.402,00

Preglednica 9: Razsežnost 6 - Teritorialni mehanizmi izvajanja

Prednostna os	Koda	Znesek (v EUR)
4	03 Celostna teritorialna naložba - drugo	4.250.00,00
4	07 Ni potrebno	10.980.402,00

2.A.9 Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči, vključno, po potrebi, z ukrepi za krepitev administrativne usposobljenosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzoru programov in upravičencev, in, po potrebi, ukrepi za krepitev administrativne usposobljenosti ustreznih partnerjev za njihovo sodelovanje pri izvajanju programov (če je ustrezno)

(sklic: točka (b)(vi) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Prednostna os	4
Ni ustrezno.	

Oddelek 2.B Opis prednostnih osi za tehnično pomoč

2.B.1 Prednostna os 5

ID	<i>Prednostna os 5</i>
Naslov	<i>Tehnična pomoč</i>

2.B.2 Sklad in podlaga za izračun podpore Unije

Skład	<i>ESRR</i>
Podlaga za izračun (skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)	4.675.797,00 Skupni upravičeni izdatki

2.B.3 Specifični cilj in pričakovani rezultati

(sklic: točki (c)(i) in (ii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

ID	5.1
Specifični cilj	<i>Zagotovitev učinkovitega upravljanja in izvajanja programa</i>
Cilji, ki naj bi jih države članice dosegle s podporo Unije	<p>Glavni cilj je zagotoviti zdrav sistem upravljanja in nadzora ter pravočasno in učinkovito izvajanje vseh ključnih korakov v skladu z veljavnimi pravili in postopki.</p> <p>Kot določa vmesno vrednotenje, je treba odpraviti najpomembnejše ovire preteklega programskega obdobja (pomanjkanje človeških virov, zamuda pri objavi prvega razpisa ter dolgotrajni in težavni postopki odločanja za izbiro operacij itd.).</p> <p>Treba si bo prizadevati za poenostavitev, uskladitev in poenotenje upravnih postopkov.</p> <p>To bo mogoče z zagotavljanjem ustrezne podpore in prostorov za strukture, ki so zadolžene za upravljanje programa (glej oddelek 5), z namenom pospešitve in večje učinkovitosti izvajanja njihovih nalog in večje učinkovitosti.</p> <p>Uspešna izvedba programa sodelovanja je odvisna tudi od sposobnosti upravičencev glede priprave in predložitve kakovostnih projektov, ki jih bo mogoče uspešno izvajati in pri tem doseči pričakovane rezultate.</p> <p>Posebna pozornost bo namenjena spodbujanju izbranih in potencialnih upravičencev k aktivni udeležbi v programu ob upoštevanju načel Evropskega kodeksa dobre prakse (Delegirana uredba Komisije (EU) št. 240/2014).</p> <p>Zato bo program spodbujal široko udeležbo ustreznih partnerjev in prispeval h krepitvi njihovih zmogljivosti pri predložitvi in izvajanju projektov. V skladu z zahtevanim (glej oddelek 7) bodo v okviru programa za ta namen uvedeni ukrepi za zmanjšanje upravnih bremen za upravičence.</p>

ID	5.1
Specifični cilj	Zagotovitev učinkovitega upravljanja in izvajanja programa
	<p>Poleg tega bo treba usposobiti organ upravljanja v vrednotenje uspešnosti programa in v razvoj aktivnosti komunikacije, širjenja in kapitalizacije rezultatov.</p> <p>Pričakovani rezultati</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Uspešnejše in učinkovitejše upravljanje programa v obdobju 2014-2020</i> – <i>Okrepljena sposobnost predložitve in učinkovitega izvajanja projektov s strani upravičencev in prijaviteljev v skladu s cilji in rezultati, zastavljenimi v okviru programa</i>

2.B.4 Kazalniki rezultatov

Ni ustrezno.

2.B.5 Ukrepi, ki jim je namenjena podpora, in njihov pričakovani prispevek k Specifičnim ciljem (po prednostni osi)

2.B.5.1 Opis ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihov pričakovani prispevek k Specifičnim ciljem

(sklic: točka (c)(iii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Prednostna os 5	Tehnična pomoč
<p>V skladu s PC 5.1 bodo sredstva namenjena izvajanju naslednjih vrst ukrepov.</p> <p><u>Vrste ukrepov</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ukrepi za izboljšanje uspešnosti in učinkovitosti upravljanja programa sodelovanja 2. Ukrepi za krepitev sposobnosti predložitve in učinkovitega izvajanja projektov s strani upravičencev in prijaviteljev <p>1. Ukrepi za izboljšanje uspešnosti in učinkovitosti upravljanja programa sodelovanja</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vzpostavitev in upravljanje SS, ki je v pomoč organu upravljanja in OS pri izvajanju in sprotnem upravljanju programa – Priprava in izvedba razpisov, vključno s pripravo razpisne dokumentacije in navodili, kjer bodo določeni pogoji za pridobitev sofinanciranja – Priprava in izvedba postopkov za oceno kakovosti, spremljanje in nadzor operacij, ki se izvajajo v okviru programa sodelovanja – Zbiranje podatkov o napredovanju programa pri doseganju zastavljenih ciljev kakor tudi finančnih podatkov ter podatkov o kazalnikih in mejnikih, vključno s poročanjem OS in EK – Priprava in izvedba komunikacijske strategije programa, vključno s pripravo in izvajanjem informacijskih in komunikacijskih ukrepov in orodij, v skladu s 115. členom Uredbe (EU) št. 1303/2013 – Priprava in izvedba načrta za vrednotenje programa ter izvajanje priporočil v skladu z ugotovitvami, navedenimi v neodvisnih poročilih vrednotenja programa – Vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje informacijskega sistema za beleženje in shranjevanje podatkov o posameznih operacijah, ki so potrebni za spremljanje, 	

Prednostna os 5	<i>Tehnična pomoč</i>
<p>vrednotenje, finančno upravljanje, preverjanje in revizijo (vključno s podatki o posameznih udeležencih pri operacijah, kadar je to potrebno, v skladu z zahtevami elektronske izmenjave podatkov, ki jih določajo 122.(3) člen Uredbe (EU) št. 1303/2013 in z njo povezani izvedbeni akti) ter prispevek k zmanjšanju administrativnih bremen za upravičence</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vzpostavitev mreže nacionalnih/regionalnih organov/info točk/finančnih kontrolorjev, katerih delovanje bo usklajeval SS, z namenom izmenjave podatkov in dobrih praks na čezmejni ravni – Vzpostavitev in izvajanje revizij sistema upravljanja in nadzora programa ter revizij operacij <p>2. Ukrepi za krepitev sposobnosti predložitve in učinkovitega izvajanja projektov s strani upravičencev in prijaviteljev</p> <ul style="list-style-type: none"> – Priprava informativnih dokumentov za prijavitelje in upravičence s smernicami za pripravo prijavnice ter o izvedbi, vrednotenju, nadzoru in komunikaciji o odobrenih operacijah – Organizacija posvetov, informativnih dogodkov, usposabljanj in dogodkov za izmenjavo izkušenj z namenom krepitev sposobnosti prijaviteljev za pripravo prijav, ki neposredno prispevajo k PC in doseganju pričakovanih rezultatov v okviru programa – Organizacija izobraževanj v zvezi s specifičnimi vprašanji glede izvajanja, kot so projektno in finančno vodenje, poročanje, kontrola, revizije, komunikacija in mreženje, z namenom krepitev zmogljivosti upravičencev pri izvajanju odobrenih operacij in nove zakonodaje EU o javnem naročanju – Razvoj orodij za obveščanje in izmenjavo podatkov (npr. analitični dokumenti, dvostranska srečanja, ciljni dogodki itd.) ter organizacija čezmejnih in nacionalnih dogodkov za krepitev udeležbe pomembnih partnerjev pri izvajanju programa (tudi z vključevanjem organov, ki sodelujejo pri razvoju ali izvajanju makroregionalnih strategij, skupnih pravnih oseb, ki delujejo na programskem območju, in krovnih organizacij) – Priprava študij, poročil in raziskav o strateških vprašanjih, povezanih s programom, ki lahko prispevajo k trajnosti in prenosu rezultatov in dosežkov v politike, strategije, naložbe javnega interesa, s pomočjo strokovnjakov, če je to potrebno 	

2.B.5.2 Kazalniki učinka, ki naj bi prispevali k rezultatom (po prednostni osi)

(sklic: točka (c)(iv) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Preglednica 11: Kazalniki učinka

ID	Kazalnik	Merska enota	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov
5.1.1	Odstotek zaključenih sofinanciranih projektov	Število	42	Spremljanje programa
5.1.2	Število večjih javnih dogodkov za upravičence in prijavitelje	Število	6	Delovni načrti komunikacijske strategije
5.1.3	Število zaposlenih (zaposlitev za polni delovni čas), katerih plače so sofinancirane iz sredstev tehnične pomoči	Število	7	Spremljanje programa

2.B.6 Kategorije intervencij

Ustrezne kategorije intervencij po nomenklaturi, ki jo sprejme Komisija, in okvirna razčlenitev podpore Unije.

Preglednice 12-14 : Kategorije intervencij

Preglednica 12: Razsežnost 1 - področje intervencije		
Prednostna os	Koda	Znesek (v EUR)
5	121- Priprava, izvajanje, spremljanje in pregled	4.021.158,42
	122 - Ocena in študije	280.547,82
	123 - Obveščanje in komunikacije	374.063,76

Preglednica 13: Razsežnost 2 - oblika financiranja		
Prednostna os	Koda	Znesek (v EUR)
5	01 - Nepovratna sredstva	4.675.797,00

Preglednica 14: Razsežnost 3 - vrsta ozemlja		
Prednostna os	Koda	Znesek (v EUR)
5	07 - Ni potrebno	4.675.797,00

ODDELEK 3 - FINANČNI NAČRT

(sklic: točka (d) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

3.1 Odobrena finančna sredstva iz ESRR (v EUR)

(sklic: točka (d)(i) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Preglednica 15

Sklad	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj
ESRR	0,00	9.509.372,00	8.059.971,00	14.644.918,00	14.937.817,00	15.236.572,00	15.541.304,00	77.929.954,00
Skupaj		9.509.372,00	8.059.971,00	14.644.918,00	14.937.817,00	15.236.572,00	15.541.304,00	77.929.954,00

3.2.A Skupna odobrena finančna sredstva iz ESRR in nacionalno sofinanciranje (v EUR)

(sklic: točka (d)(ii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Preglednica 16: Finančni načrt

Prednostna os	Sklad	Podlaga za izračun podpore Unije (Skupni upravičeni stroški ali javni upravičeni stroški)	Podpora Unije (a)	Ustrezni nacionalni prispevek (b) = (c) + (d)	Okvirna razčlenitev nacionalnega prispevka		Financiranje skupaj (e) = (a) + (b)	Stopnja sofinanciranja (f) = (a)/(e) (2)	Informativno	
					Nacionalno javno financiranje (c)	Nacionalno zasebno financiranje (d)			Prispevki tretjih držav	Prispevki EIB
1	ESRR	Skupni upravičeni stroški	18.671.150,0 0	3.294.909,00	3.104.909,00	190.000,00	21.966.059,00	85%	Ne ustreza	/
2	ESRR	Skupni upravičeni stroški	11.662.447,0 0	2.058.079,00	1.988.079,00	70.000,00	13.720.526,00	85%	Ne ustreza	/
3	ESRR	Skupni upravičeni stroški	27.690.158,0 0	4.886.499,00	4.706.499,00	180.000,00	32.576.657,00	85%	Ne ustreza	
4	ESRR	Skupni upravičeni stroški	15.230.402,0 0	2.687.718,00	2.657.718,00	30.000,00	17.918.120,00	85%	Ne ustreza	

Prednostna os	Sklad	Podlaga za izračun podpore Unije (Skupni upravičeni stroški ali javni upravičeni stroški)	Podpora Unije (a)	Ustrezni nacionalni prispevek (b) = (c) + (d)	Okvirna razčlenitev nacionalnega prispevka		Financiranje skupaj (e) = (a) + (b)	Stopnja sofinanciranja (f) = (a)/(e) (2)	Informativno	
					Nacionalno javno financiranje (c)	Nacionalno zasebno financiranje (d)			Prispevki tretjih držav	Prispevki EIB
5	ESRR	Skupni upravičeni stroški	4.675.797,00	1.731.023,00	1.731.023,00	0,00	6.406.820,00	73%	Ne ustreza	/
Skupaj	ESRR	Skupni upravičeni stroški	77.929.954,00	14.658.228,00	14.188.228,00	470.000,00	92.588.182,00	84%	Ne ustreza	
Velika skupna vsota			77.929.954,00	14.658.228,00	14.188.2278,00	470.000,00	92.588.182,00	84%	Ne ustreza	

3.2.B Razčlenitev po prednostnih oseh in tematskih ciljih

(sklic: točka (d)(ii) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Preglednica 17

Prednostna os	Tematski cilj	Popora Unije (v EUR)	Ustrezni nacionalni prispevek (v EUR)	Financiranje skupaj (v EUR)
1	Krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij	18.671.150,00	3.294.909,00	21.966.059,00
2	Podpora prehoda k nizkoogljičnem gospodarstvu v vseh sektorjih	11.662.447,00	2.058.079,00	13.720.526,00
3	Ohranjanje in zaščita okolja in spodbujanje učinkovite rabe virov	27.690.158,00	4.886.499,00	32.576.657,00
4	Krepitev institucionalnih zmogljivosti javnih organov in zainteresiranih strani ter učinkovita javna uprava	15.230.402,00	2.687.718,00	17.918120,00
Skupaj		73.254.157,00	12.927.205,00	86.181.362,00

Preglednica 18: Okvirni znesek podpore za cilje v zvezi s podnebnimi spremembami

(sklic: 27.(6) člen Uredbe (EU) št. 1303/2013)

Prednostna os	Okvirni znesek podpore za cilje v zvezi s podnebnimi spremembami (v EUR)	Delež skupne dodelitve za program (v %)
1	374.063,78	0,48 %
2	10.029.023,05	12,87 %
3	4.542.428,02	5,83 %
4	779.299,55	1,00 %
Skupaj	15.724.814,40	20,18 %

ODDELEK 4 CELOSTNI PRISTOP K TERITORIALNEMU RAZVOJU

(sklic: 8.(3) člen Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Kot je opisano v oddelku 1, so na območju sodelovanja teritorialni vzorci razvoja, ki so tesno povezani s socialno-ekonomskimi in političnimi značilnostmi zadevnega območja. Tak primer je območje med občinami Gorica (IT), Nova Gorica in Šempeter-Vrtojba (SLO), katerega celotni razvojni model temelji na skupni meji, ki je bila skozi čas bolj ali manj prepustna.

Z vstopom Slovenije v EU in podpisom Schengenskega sporazuma so se priložnosti dejansko povečale, vendar pa so na območju prisotni neposredni izzivi, saj je zelo vezano na obmejno gospodarstvo. Finančna kriza je zmanjšala javna vlaganja v lokalne storitve, zato so potrebni skupni viri in delitev stroškov, če je to le mogoče.

Omenjene občine so se zato odločile, da skupaj pripravijo strategijo teritorialnega razvoja, ki temelji na povezanem pristopu, saj je ta najprimernejši za soočanje z različnimi potrebami in izzivi območja. Hkrati so občine Gorica, Nova Gorica in Šempeter-Vrtojba, da bi lahko v celoti izkoristile možnosti, ki jih ponuja skupni evropski prostor v februarju 2011 ustanovile EZTS (GECT GO/EZTS GO) s sedežem v Gorici, ki zagotavlja izvajanje skupne strategije.

V okviru programa bodo obravnavani naslednji izzivi in potrebe:

- bolj povezana in usklajena promocija naravnih in kulturnih znamenitosti območja;
- iskanje ustreznega odgovora na vedno večjo povpraševanje prebivalcev in podjetij po skupnih storitvah z razvojem novih orodij in mrež, ki bodo povečale sodelovanje in usklajevanje s ciljem boljše teritorialne kohezije območja;
- opredelitev čezmejnih rešitev za boljše upravljanje naravnih in kulturnih virov, spodbujanje njihovega potenciala kot faktorja razvoja in spodbujanje okolju prijaznega vedenja prebivalcev in turistov;
- spodbujanje ČMS na različnih ravneh (institucionalno, politično in administrativno) z namenom usmerjanja pozornosti organov, ki so odgovorni za odločanje, na skupno problematiko.

Novembra 2013 je skupščina GECT GO/EZTS GO potrdila strateški načrt s tremi pilotnimi ukrepi. Povezani pristop, ki ga bo koordiniralo GECT GO/EZTS GO, bo dosežen z izvajanjem v okviru programa dveh od omenjenih pilotnih ukrepov, z vzpostavitvijo širokega partnerstva iz obeh držav ter z vključitvijo upravljanja na več ravneh in civilne družbe.

Pilotna aktivnost »Isonzo-Soča« bo prispevala k doseganju PC 3.1 »Ohranjanje, varstvo, obnavljanje in razvoj naravne in kulturne dediščine«, in sicer z vrednotenjem pomembnih čezmejnih naravnih znamenitosti na področju trajnostnega turizma, okoljevarstva in zelenega razvoja.

Pilotna aktivnost »Zdravje« bo prispevala k doseganju PC 4.1 »Okrepiti zmogljivosti institucionalnega sodelovanja s spodbujanjem javnih organov in ključnih akterjev programskega območja k oblikovanju skupnih rešitev za skupne izzive«, in sicer s tesnejšim povezovanjem in razumevanjem zakonskega okvira in administrativnih praks v obeh državah, hkrati pa utiralo pot skupni uporabi zdravstvenih storitev na zadevnem območju, ki bi se lahko razširila na celotno območje sodelovanja in ga tudi preseгла.

4.1 Lokalni razvoj, ki ga vodi Skupnost (kjer primerno)

Ni ustrezno.

4.2 Celostni ukrepi za trajnostni urbani razvoj (kjer primerno)

(sklic: točka (b) 8.(3) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Ni relevantno.

Preglednica 19: Celostni ukrepi za trajnostni urbani razvoj - okvirni znesek ESRR

Okvirni znesek ESRR (v EUR)
0,00

4.3 Celostne teritorialne naložbe (CTN) (kjer primerno)

(sklic: točka (c) člena 8.(3) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Program sodelovanja Slovenija-Italija bo uporabil pristop, ki je naveden v 36. členu Uredbe (EU) št. 1303/2013. CTN bodo pomembno izvedbeno orodje za območje občin Gorica (IT), Nova Gorica in Šempeter-Vrtojba (SLO).

Veliko sestavin potrjuje usklajenost aktivnosti izvedenih pod vodenjem GECT GO/EZTS GO v okviru CTN s splošno strategijo programa, in sicer:

- GECT GO/EZTS GO je najvišja priznana oblika čezmejnega teritorialnega sodelovanja, ki širi svoj potencial s podpiranjem skupnega upravljanja in modernizacije na področjih zdravstva, okolja in infrastrukture ter pobud na področju mestnega prometa, logistike, energije in gospodarskega razvoja.
- Skupek pilotnih aktivnosti, vključenih v strategijo razvoja GECT GO/EZTS GO, so deležniki programskega območja prepoznali kot najbolj primeren odgovor na priložnosti in izzive, poudarjene v 1. oddelku tega programa.
- Vključitev odločevalcev v zgodnji proces razvoja (predstavitvev in odobritev strategije razvoja GECT GO/EZTS GO s strani predsednika Avtonomne Dežele Furlanije Julijske krajine in s strani predsednika Republike Slovenije 6. decembra 2015 - skupni podpis izjave slovenske in italijanske vlade 27. maja), bo zagotovila trajnost rezultatov CTN.
- Opazna je jasna povezava med predstavljenimi pilotnimi aktivnostmi in številom strateških operacij preteklega programskega obdobja ČMS Slovenija-Italija 2007-2013, katerih rezultati so bili uspešni in vredni kapitalizacije s ciljem povečanja učinka.
- Doseženi rezultati bodo imeli učinke na širše območje, saj jih je mogoče ponoviti na drugih delih programskega območja.

CTN se bodo izvajale s podporo enega sklada in za več osi, saj strateško načrtovanje na območju GECT GO/EZTS GO potrebuje posege, zajete v različnih TC in PN, da bi lahko odgovorili na prihodnje skupne izzive gospodarske in socialne rasti.

CTN bodo glavni instrument za izvajanje teritorialne razvojne strategije na zadevnem območju in bodo temeljile na treh glavnih stebrih:

- kapitalizacija izkušenj in rezultatov prejšnjih programov sodelovanja med Slovenijo in Italijo za čim večjo učinkovitost in uspešnost javnih investicij;
- revitalizacija »obmejnega« gospodarstva in sočasna podpora njegovemu preoblikovanju na podlagi določenih prednosti in dobrin;
- izboljšanje kakovosti življenja prebivalcev na tem območju s spodbujanjem skupnih čezmejnih storitev.

CTN bo vodila in izvajala služba posredniškega organa (SPO), ločena in funkcionalno neodvisna enota GECT GO/EZTS GO, ki bo delovala v vlogi posredniškega organa v skladu z 11. členom Uredbe o ETS (EU) št. 1299/2013. Pravila in odgovornosti sodelujočih strani bodo podrobno določeni v posebnem sporazumu med SPO GECT GO/EZTS GO in organom upravljanja ter v opisu sistema upravljanja in nadzora (OSUN), ki bo sprejet v skladu s 124. členom Uredbe (EU) št. 1303/2013. Sporazum bo obravnaval podrobne naloge v kot navedeno v 125. členu Uredbe (EU) št. 1303/2013, ki jih bo OU dodelil SPO GECT GO/EZTS GO glede obveščanja OS, izbire operacij, finančnega upravljanja in kontrol pri izvajanju CTN.

Celotna sredstva, namenjena financiranju aktivnosti CTN, znašajo 10 milijonov evrov.

Preglednica 20: Okvirna finančna dodelitev za instrument CTN, razen tistih iz točke 4.2 (skupna vrednost)

Prednostna os	Okvirna finančna dodelitev (podpora Unije) (v EUR)
1 Spodbujanje inovativnih zmogljivosti za bolj konkurenčno območje	0,00
2 Sodelovanje za izvajanje nizkoogljičnih strategij in akcijskih načrtov	0,00
3 Zaščita in promoviranje naravnih in kulturnih virov	4.250.000,00
4 Krepitev zmogljivosti in čezmejnega upravljanja	4.250.000,00
Skupaj	8.500.000,00

4.4 Prispevek načrtovanih posegov k makroregionalnim in strategijam za morske bazene, glede na potrebe programskega območja, kot je določeno s strani pomembnih držav članic, vključno, po potrebi, s strateško pomembnimi projekti, ki so določeni v teh strategijah (kjer primerno)

(sklic: točka (d) 8.(3) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Celotno upravičeno območje programa je zajeto v dveh makroregionalnih strategijah: **EUSAIR** in **EUSALP**, ki je še v postopku priprave.

Poleg tega velja omeniti, da tretja makroregionalna strategija - **EUSDR** vpliva na programsko območje, četudi ne zajema celotnega programskega območja, saj ne zajema italijanskega dela programskega območja.

Presečišče območij dveh makroregionalnih strategij je zato velik izziv za program Interreg V-A Italija-Slovenija.

V skladu z navedbami poročila EK o upravljanju makroregionalnih strategij⁹ bo program prispeval k izvajanju makroregionalnih strategij s:

⁹ COM(2014) 284 final

- stalno koordinacijo in dobrim pretokom informacij z nacionalnimi kontaktnimi točkami v Sloveniji in Italiji;
- posebnimi aktivnostmi spremljanja, poročanja in vrednotenja z namenom preverjanja konkretnega prispevka k strategijam;
- vključitvijo aktivnosti informiranja in obveščanja deležnikov v okviru komunikacijske strategije programa.

Jadransko-jonska strategija EU (EUSAIR)

Evropski svet je 13. in 14. decembra 2012 zaprosil EK, da do konca leta 2014 predstavi novo jadransko-jonsko strategijo za to regijo.

Izidi številnih posvetovanj z deležniki in javnega posvetovanja, ki ga je organiziral Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko, so prispevali k oblikovanju strategije. 17. junija 2014 je EK sprejela obvestilo o EUSAIR (COM(2014) 357 final), skupaj z akcijskim načrtom, ki jo je Svet potrdil oktobra 2014¹⁰.

Jadransko-jonska regija zajema 4 DČ EU (Hrvaško, Grčijo, Italijo in Slovenijo) in 4 države, ki niso članice EU (Albanijo, Bosno in Hercegovino, Črno goro, Srbijo).

Glavni cilj nove strategije je:

»Spodbujanje trajnostne gospodarske in socialne blaginje regije z rastjo in ustvarjanjem delovnih mest, povečanjem njene privlačnosti, konkurenčnosti in povezanosti ter sočasnim ohranjanjem okolja in zagotavljanjem zdravega in uravnoveženega morskega in obalnega ekosistema.«

Programska strategija jasno prikazuje skladnost z izvajanjem akcijskega načrta EUSAIR. TC programa so jasno povezani s 4 stebri, ki so bili določeni:

1. Modra rast: PC 1.1 in PC 4.1 bosta prispevala k uresničevanju raziskovalnih aktivnosti in prenosa znanja v okviru EUSAIR, tudi na področjih, povezanih z modro rastjo in z boljším sodelovanjem med pomorskim in morskim upravljanjem in storitvami - na primer standardizacija postopkov v pristaniščih in pomorski sistemi spremljanja.
2. Povezovanje regije (področja pomorskega prometa, intermodalnosti in energetskega omrežja): PC 2.1 bo, čeprav z manjšimi posegi, vplival na spodbujanje nizkoogljičnih razvojnih modelov, ki bodo pripomogli k trajnostni energetiki in prometu; PC 4.1 bo prispeval k vzpostavitvi skupnih upravljaljskih instrumentov.
3. Kakovost okolja: še posebej PC 3.2 in tudi PC 3.3 in PC 3.4 bodo prispevali k izvajanju EUSAIR z izboljšanjem upravljanja in okoljevarstvenih ukrepov z namenom zmanjšanja nevarnosti na dragocenih zaščitnih območjih in za rečne/morske ekosisteme, prav tako pa z nudenjem ekosistemskih storitev in spodbujanjem boljše ohranjenosti lokalne biotske raznolikosti. Okoljevarstveni cilj bo dosežen tudi z izvajanjem novih zelenih tehnologij, tudi tistih, ki zadevajo morske naplavine.
4. Trajnostni turizem: tesna povezava s PC 3.1 in PC 3.3, ki bosta spodbujala trajnostno uporabo naravnih in kulturnih virov, ovrednotila njihov razvojni potencial in ponudila informacije o posrednih in neposrednih vplivih trajnostnega turizma ter spodbudila preprečevanje negativnih vplivov človeške dejavnosti na biotsko raznolikost in kulturno dediščino.

Poleg tega sta »krepitev R&D, inovacij in MSP« ter »krepitev zmogljivosti, vključno s komunikacijo« dva horizontalna vidika EUSAIR, ki veljata za programsko območje. Zgoraj opisano je v skladu z odločitvijo o vključevanju horizontalnih načel v strategijo programa, skladno z drugimi strateškimi aktivnostmi (IKT, izobraževanje in MSP), s spodbujanjem sinergijskih ukrepov, ki krepijo zgoraj navedene cilje.

¹⁰ Odobritev EUSAIR, Evropski svet, Bruselj, 23. in 24. oktober 2014, in zaključki Sveta glede EUSAIR, srečanje Sveta za splošne zadeve, Bruselj 29. september 2014

Alpska strategija EU (EUSALP)

Alpska strategija EU vključuje 7 držav: Avstrijo, Francijo, Nemčijo, Italijo, Lihtenštajn, Slovenijo in Švico. Glavna dodana vrednost alpske strategije bo novo opredeljen odnos med mestnim, podgorskim in gorskim območjem.

V skladu s politično odločitvijo, ki so jo sprejeli predstavniki 7 alpskih držav in 15 alpskih regij v Grenoblu oktobra 2013, se bo nova strategija osredotočala na 3 prednostne tematike⁹.

EK je 28. julija 2015 sprejela Komunikacijski in akcijski načrt EUSAPL¹⁰.

Strategija bo temeljila na treh temeljnih akcijsko usmerjenih stebrih:

1. steber: rast in inovacije;
2. steber: mobilnost in povezljivost;
3. steber: okolje in energija.

Strategija bo ob upoštevanju zgoraj navedenih ciljev ustrezno vključena v program. Bistvene so povezave s PC 1.1 in PC 3.4 (1. steber), ki prispevata k prenosu inovacij in uvedbi zelenih tehnologij, s PC 2.1 (2. steber), ki spodbuja okolju prijazne načine prevoza, in s prednostnimi osmi 2, 3 in 4 (3. steber), ki vključujejo nizkoogljične ukrepe, varovanje in upravljanje naravnih in kulturnih virov ter aktivnosti prilagajanja podnebnim spremembam. Pomemben vpliv bodo imele tudi aktivnosti horizontalnih tematik, kot so MSP (1. steber), izobraževanje (1. steber) in IKT (1. in 2. steber).

---

⁹ 1. Zagotavljanje trajnostne rasti in spodbujanje polne zaposlenosti, konkurenčnosti ter inovacije z utrjevanjem in povečevanjem raznolikosti specifičnih gospodarskih dejavnosti, ob hkratni krepitevi solidarnosti med gorskimi in mestnimi območji; 2. spodbujanje teritorialnega razvoja, ki je usmerjen v okolju prijazno mobilnost, boljše akademsko sodelovanje, razvoj politik za storitvene, prevozne in komunikacijske infrastrukture; 3. spodbujanje trajnostnega upravljanja energetske, naravnih in kulturnih virov ter varovanja okolja in ohranjanja biotske raznolikosti ter naravnih območij.

¹⁰ COM (2015) 366 final

ODDELEK 5 IZVEDBENE DOLOČBE ZA PROGRAM SODELOVANJA

(sklic: 8.(4) člen Uredbe (EU) št. 1299/2013)

5.1 Ustrezni organi

(sklic: 8.(4) člen Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Preglednica 21: Pristojni organi

(sklic: točka (a)(i) 8.(4) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Organ	Ime organa in oddelka ali enote	Vodja organa (položaj ali delovno mesto)
Organ upravljanja	Avtonomna dežela Furlanija Julijska krajina Glavna direkcija za finance, premoženjske zadeve, vodenje in načrtovanje ekonomskih politik in politik EU, Služba za ETS, državne pomoči in splošne zadeve	Vodja organizacijske enote
Organ za potrjevanje	Avtonomna dežela Furlanija Julijska krajina Glavna direkcija za finance, premoženjske zadeve, vodenje in načrtovanje ekonomskih politik in politik EU, Služba za dajatve in prispevke, kontrolo kadrovskih listin in porabo sredstev v okviru načrtovanja EU	Direktor službe
Revizijski organ	Avtonomna dežela Furlanija Julijska krajina Predsedstvo dežele Glavna direkcija Revizijska služba	Direktor službe

EK izplača sredstva naslednjemu organu:

(sklic: točka (b) 8.(4) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Organ upravljanja

Organ za potrjevanje

Preglednica 22: Organ ali organi, ki izvaja ali izvajajo kontrolne in revizijske naloge

(sklic: točka (a)(ii) in (iii) 8.(4) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Organ	Ime organa in oddelka ali enote	Vodja organa (položaj ali delovno mesto)
Organ ali organi, določeni za izvajanje nalog kontrole	REPUBLIKA ITALIJA: Avtonomna dežela Furlanija Julijska krajina/ Prvostopenjska kontrolna enota za evropske strukturne sklade	Vodja organizacijske enote
	REPUBLIKA SLOVENIJA: Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (SVRK) Sektor za kontrolo - programi ETS, IPA in MFM	Vodja organizacijske enote
Organ ali organi, določeni za izvajanje revizijskih nalog	Avtonomna dežela Furlanija Julijska krajina/ Predsedstvo dežele Glavna direkcija/Revizijska služba	Direktor službe
	Republika Slovenija, Ministrstvo za finance Republike Slovenije, Urad RS za nadzor proračuna	Direktor službe

5.2 Postopek ustanovitve skupnega sekretariata

(sklic: točka (a)(iv) 8.(4) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

V skladu s 23.(2) členom Uredbe (EU) št. 1299/2013 organ upravljanja (OU) po posvetovanju s sodelujočimi DČ ustanovi skupni sekretariat (SS), ki nudi pomoč in podporo OU in odboru za spremljanje (OS) pri izvajanju nalog v njuni pristojnosti.

SS je odgovoren OU. Pri sestavi SS mora OU upoštevati načela enakovredne obravnave, enakosti moških in žensk ter nediskriminacije. Osebe v sestavi SS bo zaposlila Avtonomna dežela Furlanija Julijska krajina v skladu z italijanskimi nacionalnimi in deželnimi predpisi za polni delovni čas pod pogoji, ki veljajo za italijansko javno upravo. SS mora sestavljati ustrezno osebo (vključno z vodjo) in bo gostovalo v prostorih OU, ki so v stavbi sedeža Avtonomne dežele Furlanije Julijske krajine v Trstu (Italija).

Postopki za izbiro članov SS bodo odprti za vse državljane EU z znanjem obeh nacionalnih jezikov ter angleščine na primerni ravni.

SS bo začel polno delovati takoj, ko bo program sodelovanja odobrila EK.

5.3 Kratak opis ureditve upravljanja in nadzora

(sklic: točka (a)(v) 8.(4) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

5.3.1 Programski organi in službe

V primerjavi s programskim obdobjem 2007-2013 in v skladu z Uredbo (EU) št. 1303/2013 ni bistvenih sprememb glede funkcij organov programa. Osrednji organi programa ostajajo enaki in tako zagotavljajo institucionalno stabilnost in neoviran prehod.

V skladu z 21.-25. členom Uredbe (EU) št. 1299/2013 so bili za upravljanje in nadzor izvajanja programa imenovani naslednji organi in službe:

- OU: odgovoren EK za upravljanje in izvajanje programa;
- OzP: odgovoren za certificiranje izkazov o izdatkih in zahtevkov za plačilo pred predložitvijo EK;
- RO: odgovoren za preverjanje učinkovitega delovanja sistemov upravljanja in nadzora. RO pri delu pomaga skupina revizorjev, ki jo sestavljajo predstavniki obeh DČ, ki sodelujeta v programu;
- OS: odgovoren za nadzor in spremljanje izvajanja programa ter izbiro operacij;
- PO: odgovoren za upravljanje in izvajanje CTN. Vloga in naloge SPO EZTS GO/GECT GO so opisane v oddelku 4;
- SS: pomaga OU in OS pri izvajanju nalog v njuni pristojnosti;
- predstavniki DČ: nacionalne/regionalne oblasti.

Na podlagi pozitivne izkušnje iz obdobja 2007-2013 bosta slovenska Info točka in deželne podporne službe v Italiji nudile informacije potencialnim upravičencem na ozemljih v njihovi pristojnosti. Podrobnejša določila v zvezi z aktivnostmi upravljanja in nadzora bodo v skladu s 124. členom Uredbe (EU) št. 1303/2013 vključena v OSUN in programske dokumente, ki jih bo sprejel OS.

5.3.1.a Organ upravljanja

OU je ob podpori SS odgovoren za upravljanje programa sodelovanja v skladu z načelom dobrega finančnega poslovanja, kot določajo 125. in 132. člen Uredbe (EU) št. 1303/2013 ter 23. člen Uredbe (EU) št. 1299/2013. Zagotavlja neovirano interakcijo med različnimi organi in službami programa. Vlogo in naloge OU opravlja posebna organizacijska enota, ki je funkcionalno neodvisna in ločena od drugih organov, ter prvostopenjske kontrolne enote v deželi Furlaniji Julijski krajini.

5.3.1.b Organ za potrjevanje

OzP bo izvajal svoje naloge v skladu s 126. členom Uredbe (EU) št. 1303/2013.

OzP bo prejemal plačila od EK (predplačila, vmesna plačila in končna plačila) v skladu s 77.(2) členom Uredbe (EU) št. 1303/2013 in izvajal izplačila vodilnim upravičencem v skladu z 21.(2) členom Uredbe (EU) št. 1299/2013.

5.3.1.c Revizijski organ

RO bo izvajal svoje naloge v skladu z določbami 72., 122., 124., 127. in 128. člena Uredbe (EU) št. 1303/2013 in 20., 21. in 25. člena Uredbe (EU) št. 1299/2013.

RO bo zagotavljal izvajanje revizij o pravilnem delovanju sistemov upravljanja in nadzora ter revizij ustreznega vzorca projektov v sklad s 127. členom Uredbe (EU) št. 1303/2013.

V skladu s 25.(2) členom Uredbe (EU) št. 1299/2013 DČ soglašajo, da RO nima pooblastil za neposredno izvajanje revizijskih nalog na celotnem območju izvajanja programa.

Vsaka DČ mora, na svojem ozemlju s pomočjo svojih revizorjev, zagotoviti izvajanje revizij in biti odgovorna zanje. Prav tako je odgovorna za dokazila o izdatkih na svojem ozemlju, ki jih zahteva RO za izvedbo revizije. RO bo pomagala SR, ki vključuje predstavnike DČ, ki sodelujeta v

programu. Skupina revizorjev izvaja svoje naloge v skladu z določbami 127. člena Uredbe (EU) št. 1303/2013.

Skupina revizorjev

V skladu s 25.(2) členom Uredbe (EU) št. 1299/2013 bo RO pomagala SR, ki jo sestavljajo predstavniki DČ, ki sodelujeta v programu, in bo izvajala naloge, določene v 127. členu Uredbe (EU) št. 1303/2013. Na podlagi 25.(3) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013 bodo revizorji delovali neodvisno od kontrolorjev, ki izvajajo kontrole v skladu s 23. členom Uredbe (EU) št. 1299/2013. Skupina revizorjev se ustanovi najpozneje v treh mesecih od sklepa o odobritvi programa sodelovanja. Sama oblikuje svoj poslovnik, predseduje pa ji RO programa. Če se DČ odločijo, da bodo revizije operacij ter sistemov upravljanja in nadzora izvajale druge službe, in ne RO, mora RO zagotoviti, da bodo te službe delovale neodvisno, kot določajo predpisi EU. Na podlagi 72.(f) in 127.(2) člena Uredbe (EU) št. 1303/2013 odločitev o organu, ki bo izvajal sistemske revizije in revizije izdatkov, sprejme RO po posvetu s SR, in sicer med postopkom oblikovanja programske revizijske strategije.

5.3.1.d Odbor za spremljanje

V skladu s 47. členom Uredbe (EU) št. 1303/2013 morata v treh mesecih od dneva obvestila EK o sprejemu programa obe DČ, ki sodelujeta v programu, v dogovoru z OU ustanoviti skupni OS.

Obe DČ soglašata, da bo v OS imenovano enako število članov z in brez volilne pravice. Imenovanje mora temeljiti na načelu preglednosti. Pri imenovanju članov bo zagotovljeno spoštovanje načela partnerstva iz 5. člena Uredbe (EU) št. 1303/2013. DČ si bosta prizadevali spodbujati enako zastopanost spolov in enake možnosti. Predstavniki EK bodo člani OS s svetovalno vlogo.

Podrobna operativna določila bo vseboval poslovnik OS, ki bo sprejet na prvem zasedanju. Praviloma ima vsaka DČ en glas na podlagi načela »ena država en glas«, odločitve se sprejemajo s konsenzom. OS bo sklepčen, ko bo na seji navzočih 50 % + 1 član z glasovalno pravico iz posamezne DČ. Srečanja OS bodo potekala letno pod vodstvom predsedujočega, ki bo imenovan po rotacijskem načelu/izmenično za posamezno DČ.

Zaradi zakonitosti in preglednosti postopkov OS ter ohranjanja zaupnosti dela in izogibanja nasprotja interesov v procesu sprejemanja odločitev bo OU zaprosil člane OS, da podpišejo izjavo o seznanitvi z njihovimi obvezami.

Partnerji na področju podnebnih sprememb bodo vabljeni na seje OS in bodo neposredno vključeni v določitev postopka izbire projektov.

Glavne naloge OS so opisane in navedene v 49. in 110. členu Uredbe (EU) št. 1303/2013. Med drugim mora OS preučiti in odobriti metodologijo in merila za izbiro operacij in izbrati projekte, ki se financirajo v okviru programa, v skladu z 12. členom Uredbe (EU) št. 1299/2013.

OS lahko ustanovi skupino za vodenje programa kot dvostransko tehnično delovno skupino, ki bo poenostavila postopek sprejemanja odločitev.

5.3.1.e Posredniški organ

V skladu z 11. členom Uredbe (EU) št. 1299/2013 bo posredniški organ za vodenje in izvajanje CTN, kot je določeno v 36.(3) členu Uredbe (EU) št. 1303/2013, SPO, posebna enota, funkcionalno neodvisna v okviru EZTS, z imenom »GECT GO/EZTS GO«. Aktivnosti in naloge te enote bodo navedene v posebnem sporazumu o upravljanju, ki jo bosta podpisala OU in SPO GECT GO/EZTS GO.

SPO GECT GO/EZTS GO bo:

- pri izvajanju CTN uporabljala ustrezne postopke in merila za izbiro, ki jih bo odobril OS;
- podpirala delovanje OS v zvezi z določbami 47. člena Uredbe (EU) št. 1303/2013 in mu poslala natančne podatke o celotnem napredovanju CTN;
- zagotavljala, da bodo upravičenci prejeli dokument, v katerem bodo določeni pogoji za dodelitev podpore posameznim operacijam, vključno s posebnimi zahtevami za izdelke ali storitve, ki bodo pripravljene v okviru operacije, finančnim načrtom in časovnim okvirom izvedbe;
- zagotavljala zbiranje, vnos in shranjevanje podatkov v sistem spremljanja;

e) pomagala OU pri pripravi letnih in končnega poročila o izvajanju v skladu s 50. členom Uredbe (EU) št. 1303/2013.

5.3.1.f Skupni sekretariat

Glavna naloga SS je tesno sodelovanje z OU pri izvajanju programa in nudenje učinkovite podpore OS in OzP pri izvajanju njihovih nalog. SS zagotavlja vsakodnevno izvajanje programa in sporoča informacije potencialnim upravičencem glede možnosti sofinanciranja v okviru programa ter pomaga upravičencem pri izvajanju operacij.

Glavne naloge/aktivnosti v pristojnosti delovanja SS bodo podrobneje opisane v posebnem priročniku.

5.3.1.g Predstavniki DČ: nacionalne/regionalne oblasti

DČ sodelujeta v programu z nacionalnimi/regionalnimi organi (Info točka, postavijo sistem prvostopenjske kontrole), ki zastopajo DČ in sodelujejo v OS in pri izvajanju programa.

V skladu z izkušnjami iz obdobja 2007-2013 bo **slovenska Info točka** v Štanjelu (Slovenija), ki jo je ustanovil državni organ (SVRK) in bo pomagala OU pri širjenju informacij o poteku izvajanja programa na slovenskem ozemlju. Osebe Info točke bo v tesnem sodelovanju s SS izvajalo naslednje naloge:

1. prva »kontaktna točka« za potencialne upravičence, ki upravičencem na slovenskem ozemlju daje informacije in svetuje;
2. pomoč OU pri izvajanju komunikacijskih aktivnosti (vključno z organizacijo dogodkov, informativnih dni in izvajanjem komunikacijske strategije);
3. svetovanje in pomoč upravičencem, ki sodelujejo pri izvajanju odobrenih operacij;
4. obveščanje deležnikov o dosežkih programa;
5. pomoč pri upravljanju programa.

V Italiji bosta OU pri širjenju informacij o poteku izvajanja programa pomagali **Avtonomna dežela Furlanija Julijska krajina** in **dežela Veneto**, vsaka na svojem ozemlju.

Naloge, ki jih je treba na lokalni ravni izvajati v obeh regijah, vključujejo pripravo projektov in pomoč pri oblikovanju partnerstev, ki sta ključnega pomena. Pristojna služba za izvajanje omenjenih aktivnosti v Furlaniji-Julijski krajini bo funkcionalno ločena od organa upravljanja. Dežela Veneto bo ob upoštevanju geografske oddaljenosti od kopenske meje prav tako odgovorna za razvoj učinkovitih strateških pristopov za širše vključevanje ključnih akterjev na območju Benetk, ki bodo pripomogli k doseganju skupnega programskega cilja večje povezanosti območja sodelovanja, in sicer z informacijskimi, komunikacijskimi in široko razširjenimi promocijskimi aktivnostmi, namenjenimi potencialnim novim lokalnim upravičencem, in regionalnim partnerstvom v programu ter prispevali k predvidenim postopkom sodelovanja (pod vodstvom SS). Zaradi izvajanja zgoraj omenjenih nalog bodo slovenska info točka in italijanski deželi neposredno upravljali ustrezni del sredstev TP.

5.3.2 Projektni cikel in postopki

5.3.2.a Priprava in vrste projektov

Na podlagi ugotovitev, navedenih v poročilih vrednotenja za programsko obdobje 2007-2013 in ob upoštevanju novega, manjšega obsega programskega območja, bodo projekti krepili povezanosti in prispevali k pametni, trajnostni in vključujoči rasti, kar je cilj strategije Evropa 2020.

Operacije, sofinancirane v okviru programa, bodo praviloma upoštevale načelo vodilnega upravičenca iz 13. člena Uredbe (EU) št. 1299/2013. V primeru EZTS, ki vključuje italijanske in slovenske organizacije, se lahko GETC GO/EZTS GO prijavi tudi kot edini upravičenec, in sicer v vlogi strukture, ki je funkcionalno neodvisna od SPO.

V skladu s pozitivno izkušnjo iz obdobja 2007-2013 bodo pristojni organi in službe programa še naprej dajali informacije in zagotavljali podporo potencialnim prijaviteljem projektov, tudi pri iskanju čezmejnih projektnih partnerjev. Glede pravil javnega naročanja (nova Direktiva 2014/24/EU) bodo na voljo obširne informacije. Možna orodja bi lahko bila: a) sklicevanje v javnih razpisih na evropske smernice o izvajanju javnih naročil; b) stalno usposabljanje določenih posameznikov v OU; c) objava ključnih točk smernic na spletni strani programa; d) kontaktna oseba, pristojna za odgovarjanje na vprašanja upravičencev glede izvajanja smernic s področja javnih naročil.

S tem namenom bodo na programskem območju organizirane tematske delavnice in seminarji. Program bo podprl 3 vrste projektov, in sicer:

1) Strateške projekte, ki so pomembni za izvajanje evropskih in programskih strategij in so usmerjeni v krepitev kohezije novega upravičenega območja programa. S koncentracijo večjega obsega sredstev na posamične TC bodo strateški projekti skušali ustvariti pozitivne in dolgotrajne učinke na celotnem območju sodelovanja ter povečati možnosti za sodelovanje in spodbuditi skupno raziskovanje in uvajanje novosti. Ti projekti zahtevajo posebne in obsežnejše institucionalne in strokovne kompetence, ki bodo omogočile večji vpliv in koristi za celotno območje sodelovanja.

Omejeno število strateških projektov bo izvajano po načelu od zgoraj navzdol po PO 1, 2, 3 in 4. Za strateške projekte je namenjenih skupaj 27.000.000 EUR (ESRR) po naslednjem ključu:

- PO 1 (TC 1, PN 1b): 6 mio EUR za 2 projekta;
- PO 2 (TC 4, PN 4e): 6 mio EUR za 2 projekta;
- PO 3 (TC 6, PN 6c): 7,5 mio EUR za 3 projekte;
- PO 3 (TC 6, PN 6d): 2,5 mio EUR za 1 projekt;
- PO 3 (TC 6, PN 6f): 2,5 mio EUR za 1 projekt;
- PO 4 (TC 11): 2,5 mio EUR za 1 projekt, ki se osredotoča na civilno zaščito.

Strateški projekti bodo temeljili na načelu **uravnoveženega partnerstva**, tj. vsak projekt bo vključeval najmanj dva italijanska partnerja (enega iz dežele Furlanije Julijske krajine in enega iz dežele Veneto) in dva slovenska partnerja. Načelo se uporablja le za to vrsto projektov. Glede na njihov strateški pomen se bodo strateški projekti izbirali na podlagi institucionalnega pristopa **od zgoraj navzdol**, pri čemer se bodo upoštevale **glavne tematike** z namenom spodbujanja pričakovanih učinkov in prispevka k celotni strategiji programa. Posamezni strateški projekt bo deležen finančne podpore od 1,5 do 4 mio EUR.

2) Standardne projekte s sredstvi v višini približno 37.000.000 EUR (ESRR), ki se bodo izvajali po načelu od spodaj navzgor po PO 1, 2, 3, 4, **na podlagi javnih razpisov**.

Ocenjevanje kakovosti bo temeljilo na podlagi standardiziranih obrazcev in točkovanja, ki bo zagotovilo preglednost, enakovredno obravnavo in objektivno uporabo izbirnih meril.

Pretekle izkušnje in navedbe v poročilu vrednotenja za prejšnje programsko obdobje kažejo, da so obširna partnerstva povzročila tako težave pri vodenju na ravni projektov kot tudi administrativne stroške pri vodenju programa. Na podlagi te ugotovitve bo število projektnih partnerjev v okviru programa omejeno na 6, večja partnerstva pa bodo dovoljena samo v zelo upravičenih primerih. Predvidena višina finančnih sredstev za posamezni standardni projekt bo od 1 do 1,5 mio EUR.

3) Projekte za izvajanje CTN v okviru ciljev PO 3 in 4 v skupni višini 8.500.000 EUR (ESRR). Načeloma bodo načela priprave projektov in postopki v okviru CTN določeni v dogovoru med SPO, neodvisne enota znotraj GECT GO/EZTS GO, in OU v skladu z določili točke 5.3.1.e. Načeloma bi lahko projekte v okviru CTN izvajal tudi »GECT GO/EZTS GO« kot upravičenec, ki je funkcionalno neodvisen od SPO.

5.3.2.b Prijava projektov

OU bo ob pomoči SS objavil uradne razpise v ustreznih virih obveščanja.

Razpisna dokumentacija bo vključevala potrebna navodila, ki bodo partnerstvom v pomoč pri pripravi njihovih prijav (vključno z merili za izbiro in postopkom ocenjevanja).

Dokumentacija bo upravičencem vedno na voljo v italijanski in slovenski različici.

Projekte CTN bo vodil SPO GECT GO/EZTS GO v skladu s pogodbo, ki jo bo sklenil z OU.

Postopek prijave se bo izvedel prek spletnega programa, ki bo spodbujal uporabo orodij za usklajeno izvajanje programa oziroma HIT.

5.3.2.c Izbira in ocenjevanje strateških in standardnih projektov

Izbira prijavljenih projektov bo potekala v sklad z določbami 12. člena Uredbe (EU) št. 1299/2013 po vnaprej določenem postopku ocenjevanja za vsako posamezno vrsto projektov, ki bo temeljilo na jasnih, objektivnih in preglednih merilih v skladu z 18. členom Uredbe o ETS in Uredbe št. 481/2014.

Izbirna merila za ocenjevanje strateških in standardnih projektov bo potrdil OS v čim zgodnejši fazi izvajanja programa.

Cilj izbirnega postopka je izbira projektov, ki čim bolj prispevajo k uresničevanju programskih ciljev. Ta postopek se začne s predložitvijo prijavnice in konča z izbiro projektov. Prijavnico za projekt v elektronski obliki vodilni upravičenec predloži SS, ki bo zagotovil preglednost in sledljivost celotnega postopka.

Izbirni postopek za strateške in standardne projekte bo vključeval štiri faze:

1. razpis in zbiranje projektnih vlog;
2. postopek ocenjevanja v dveh glavnih korakih:
  - a. preverjanje administrativnih meril in upravičenosti,
  - b. ocena kakovosti;
3. odločitev in potrditev prednostne lestvice projektov s strani OS;
4. sklenitev pogodbe z izbranimi projekti.

Celotni postopek bo trajal 8 mesecev od dneva zaključka roka za oddajo projektnih vlog do odobritve končne prednostne lestvice projektov in sklenitve pogodbe z OU.

SS bo vsako projektno vlogo najprej ocenil glede **administrativnih meril in upravičenosti** in na ta način ugotovil, ali je projektna vloga v skladu z zahtevami razpisa. Administrativna merila in merila upravičenosti bo določil in odobril OS in bodo preverjena v okviru postopka preverjanja formalne ustreznosti oddane projektne vloge. Postopek bo zajemal preverjanje:

- ali je bila vloga oddana v roku;
- ali je vloga popolna;
- ali vloga izpolnjuje zahteve v zvezi s partnerstvom in geografsko upravičenostjo;
- skladnosti vloge s programskimi cilji in kazalniki;
- izpolnjevanja zahtev v zvezi z obsegom proračuna in trajanjem projekta;
- finančne sposobnosti projektnih partnerjev;
- morebitnega dvojnega financiranja aktivnosti.

Oceno kakovosti lahko opravijo zunanji strokovnjaki. Na podlagi meril o kakovosti se bodo ocenile projektne vloge, ki bodo uspešno prestale preverjanje administrativnih meril in upravičenosti. Tovrstno ocenjevanje bo temeljilo na nekaterih skupnih splošnih merilih, in sicer:

1. Strateška merila ocenjevanja:

- čezmejni vpliv;
- skladnost z zadevnimi regionalnimi, nacionalnimi in evropskimi strateškimi in zakonodajnimi okviri;
- razumljiva logika intervencije, še zlasti glede izbire projektnih ciljev in predvidenih aktivnosti ter zastavljenih ciljev glede na ciljne skupine;
- vključujoč pristop, ki prispeva h krepitvi povezovanja celotnega programskega območja in s tem utrjevanja zadevne politike EU,
- morebitno dopolnjevanje s projekti, financiranimi v okviru programa LIFE 2014-20;
- pozitivni in trajni učinki na razvoj programskega območja;
- konkretni učinki in merljivi trajnostni rezultati;
- skladnost z načelom trajnostnega razvoja, kakor to določa 8. člen Uredbe o skupnih določbah.

2. Operativna merila:

- skladnost z načeli dobrega upravljanja financ, še posebej vrednost za denar, učinkovitosti stroškov in gospodarske koristnosti;
- pomen, velikost in skladnost partnerstva v smislu komplementarnih kompetenc partnerjev in njihov pomen glede na cilje projekta;
- osredotočenost na merljive rezultate;
- če gre za študije/strategije/analize ali koncepte mora biti utemeljena potreba zanje, verjetnost za njihovo dejansko izvedbo pa mora biti visoka;
- dobra komunikacijska strategija in orodja.

Poleg tega je treba upoštevati **tri horizontalna načela**: trajnostni razvoj, enake možnosti in preprečevanje diskriminacije ter tudi enakost med spoloma. Omenjena načela je treba upoštevati ter jih aktivno vključiti v pripravo in izvajanje vsakega projekta. Prednost ima zeleno javno naročanje, če je ustrezno. Glede pravil javnega naročanja (nova Direktiva 2014/24/EU) bodo na voljo obširne informacije.

Po zaključeni fazi ocenjevanja kakovosti projektov bo pripravljen predlog prednostne lestvice. Program bo upošteval tudi pravno podlago v zvezi z državnimi pomočmi (kot sta na primer GBER in pravilo »*de minimis*«). SS bo tehnično preveril doslednost podatkov o projektih, ki se bodo uvrstili na prednostno lestvico, in na njihovi podlagi pripravil seznam projektnih vlog, ki so dosegle najvišji rezultat. Slednji bodo ocenjeni tudi na podlagi predpisov, ki veljajo za državne pomoči.

Nato bo SS zaključil pripravo predloga prednostne lestvice projektov, ki bo predložena v odobritev OS kot temelj za pridobitev sofinanciranja iz ESRR.

Za zagotovitev ustreznega časovnega okvira za vse izbirne postopke si bo OS prizadeval odobriti zadevne prednostne lestvice v zahtevanem časovnem okviru, ki bo dogovorjen ob njihovi prvi predstavitvi.

Vodilni upravičenci odobrenih in zavrženih projektov bodo prejeli uradno obvestilo o rezultatih izbirnega postopka, ki bo navajal tudi postopek za vložitev pritožbe na sprejeto odločitev.

V tem odstavku so opisani splošne metode in načela za ocenjevanje in izbiro projektov, posebne usmeritve so navedene v opisu posameznih PN v 2. oddelku.

5.3.2.d Pogodba o sofinanciranju iz ESRR

Po odločitvi o odobritvi projektov bo OU uporabljal standardizirano obliko pogodbe o dotaciji sofinanciranja, ki jo potrdi OS, v kateri bodo podrobneje določene odgovornosti in obveznosti upravičencev. Pogodbo o dotaciji sofinanciranja podpiše OU in je naslovljena na vodilnega upravičenca projekta (v nadaljnjem besedilu vodilni partner).

Zaradi zagotavljanja trdne pravne podlage, ki bo omogočala ustrezno izvajanje projekta in njegovo skladnost z nacionalnimi in evropskimi predpisi, bo OU projektnim partnerjem poslal vzorec partnerskega sporazuma, ki ga bo odobril OS. Predložen podpisani partnerski sporazum, ki ga vodilni upravičenec sklene s svojimi projektnimi partnerji, je za OU predpogoj za pripravo pogodbe o dotaciji sofinanciranja.

Pogodba o dotaciji sofinanciranja iz ESRR ureja najmanj:

- pravno podlago za dodelitev sofinanciranja;
- pogoje posamičnega projekta (višina sredstev ESRR, proračun projekta, začetek projekta, zaključek projekta);
- pogoje glede upravičenosti izdatkov;
- zahteve v zvezi s spremembami izdatkov;
- roke za poročanje in izplačilo sredstev;
- predvideno letno porabo in določila za prejetje sredstev;
- vračilo neupravičeno izplačanih zneskov;
- zahteve glede spremljanja (pravno obvezujoči del, poraba sredstev, kazalniki);
- določila glede informiranja in obveščanja;
- skladnost s komunikacijsko strategijo programa.

Vsakemu upravičencu, ki sodeluje v projektu, bo posamezna DČ zagotovila tudi nacionalno sofinanciranje v višini do 15 %, odvisno od pravne narave posameznega upravičenca in pravil v OSUN.

5.3.2.e Reševanje pritožb

Pritožbe v zvezi s postopkom izbire in ocenjevanja

Za končno odločitev o izbiri in oceni projektov je odgovoren OS. Vodilni upravičenec oziroma prijavitelji projektov bodo uradno obveščeni o razlogih, zaradi katerih vloaga ni bila ocenjena kot upravičena oziroma ni bila odobrena.

Vse pritožbe v zvezi z odločitvami OU/SS v času izvajanja projekta na podlagi pogodbe o sofinanciranju ali odločitve OS mora vodilni upravičenec poslati OU/SS. Slednji bo pritožbo preučil in nanjo odgovoril (po potrebi v sodelovanju z OS).

Pritožbe v zvezi z nacionalnim kontrolnim sistemom

Vodilni upravičenec ali drugi upravičenci, ki imajo pritožbe v zvezi s sistemom nacionalne kontrole, vzpostavljene na podlagi 23.(4) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013, lahko pritožbo pošljejo instituciji, ki je odgovorna za finančno kontrolo v posamezni DČ, v skladu z nacionalno/deželno zakonodajo in 74.(3) členom Uredbe (EU) št. 1303/2013. Hkrati je treba o tem obvestiti tudi OU.

Druge pritožbe

Druge pritožbe (npr. splošne pritožbe državljanov, nevladnih organizacij, organizacij civilne družbe itd.) bodo prav tako obravnavane v skladu z njihovo vsebino.

Nadaljnje informacije o postopku vlaganja pritožb bodo navedene v programski dokumentaciji, o kateri bodo prijavitelji, upravičenci in širša javnost ustrezno obveščeni.

5.3.3 Finančni nadzor upravičencev, prvostopenjska kontrola

V skladu z določbami 23.(4) člena Uredbe (EU) št. 1303/2013 in glede na to, da OU ne izvaja preverjanj po 125.(4)(a) členu Uredbe (EU) št. 1303/2013 na celotnem območju izvajanja programa, vsaka DČ imenuje odgovorne organe za izvajanje preverjanj upravičencev na ozemlju v njihovi pristojnosti (prvostopenjski kontrolorji).

Vsaka DČ vzpostavi sistem nadzora, ki omogoča preverjanje dejanske izvedbe sofinanciranih izdelkov in storitev, resničnosti zahtevanih izdatkov operacije ali delov operacije, ki se izvajajo na ozemlju v njihovi pristojnosti, ter skladnost izdatkov in operacij ali delov operacij z evropskimi in nacionalnimi predpisi.

Za ta namen vsaka DČ imenuje kontrolorje, ki so odgovorni za preverjanje zakonitosti in pravilnosti zahtevanih izdatkov s strani vsakega upravičenca, ki sodeluje pri izvajanju operacij. Če se dejanska izvedba sofinanciranih izdelkov ali storitev lahko preveri samo v okviru celotne operacije, preverjanje opravi kontrolor DČ, kjer ima sedež vodilni upravičenec.

V Republiki Sloveniji je za prvostopenjsko kontrolo odgovorna SVRK, Sektor za kontrolo - programi ETS, IPA in MFM, s sedežem v Ljubljani.

V Italiji bo prvostopenjsko kontrolo izvajala avtonomna dežela Furlanija-Julijska krajina, Prvostopenjska kontrolna enota za evropske strukturne sklade, s sedežem v Trstu, od OU ločena in funkcionalno neodvisna enota.

Prvostopenjsko kontrolo za projekte, ki se financirajo v okviru CTN, izvajajo organi prvostopenjske kontrole, pristojni za ozemlje, kjer imajo sedež njihovi upravičenci.

Zgoraj omenjeni prvostopenjski kontrolni bosta odgovorni za pripravo in izvajanje sistema kontrole izdatkov na regionalni/nacionalni ravni (vključno s prvostopenjsko kontrolo izdatkov na nacionalni ravni in preverjanjem skladnosti operacij z nacionalno zakonodajo in evropskimi predpisi).

Posamezna DČ bo zagotovila, da bodo kontrolorji preverili in potrdili izdatke pravočasno po zaključku vsakega obdobja poročanja in bo na ta način vodilnim upravičencem omogočeno, da OU/SS predložijo poročilo o izvajanju projekta do dneva, ki je naveden v pogodbi o sofinanciranju. OzP bo tako lahko v rednem roku zahteval izplačilo vračila stroškov od EK.

V zvezi z izplačili za tehnično pomoč, ki jih prejme OU/SS, mora OU zagotoviti, da bodo izdatki potrjeni v skladu s sistemom kontrole, ki ga je sprejela DČ, v kateri ima sedež OU.

Za učinkovito izvajanje programa bo OU organiziral občasna srečanja OU, SS, OzP in po potrebi RO, predstavnikov DČ in nacionalnih kontrolorjev.

Podrobnejše informacije o sistemu kontrole bodo navedene v OSUN.

5.3.4 Postopek poročanja in povračila stroškov upravičencem

V skladu z določbami Uredbe (EU) št. 1303/2013 je OU odgovoren za pravilno izvajanje in spremljanje programa. S tem ciljem bodo upravičenci predložili OU posebne tehnične in finančne podatke o specifičnem projektu tekom izvajanja in končno poročilo, in sicer prek spletnega sistema poročanja, ki je opisan v odstavku 5.3.n programa sodelovanja.

Vodilni upravičenec bo poslal poročila v imenu celotnega partnerstva in bo navedel najmanj podatke o upravljanju projekta, vključenosti partnerjev, napredovanju delovnih sklopov, časovnem okviru, doseženih ciljnih skupinah ter glavnih učinkih in rezultatih projekta. OS lahko v času izvajanja programa določi dodatne teme v skladu z zahtevami programskega vrednotenja.

Glede povračila stroškov bo način poročanja o izdatkih projekta določen s pogodbo o sofinanciranju. Zahtevki za izplačilo morajo vključevati podatke o metodologiji izračuna sredstev v okviru sofinanciranja ter specifikacije v zvezi z izdatki in njihovo porazdelitvijo med partnerji. V skladu s 132. členom Uredbe (EU) št. 1303/2013 morajo biti vsi izdatki upravičeni in potrjeni na podlagi ustreznih dokazil.

OU bo ob podpori SS upravičencem zagotovil vse potrebne informacije v zvezi s postopkom poročanja in izplačili. Dokumentacija, potrebna za izvajanje projekta, bo objavljena na spletni strani programa.

5.3.5 Letna in končna poročila o izvajanju

V skladu s 14. členom Uredbe (EU) št. 1299/2013 bo OU EK predložil poročila o izvajanju, kot določa 50. člen Uredbe (EU) št. 1303/2013. OS bo pred predložitvijo poročil o izvajanju EK ta potrdil. Končno poročilo o izvajanju je treba predložiti EK do 31. decembra 2023.

Zaključek programa v skladu s 141. členom Uredbe (EU) št. 1303/2013 izvede pristojni organ za programsko obdobje 2014-2020. Program se bo zaključil najpozneje v obdobju, ki velja za programsko obdobje 2014-2020, na ta način pa se bo omejilo aktivnosti zaključevanja in izdatkov, ki bi bili financirani s strani DČ, ali kasneje iz programa 2021-2027.

5.3.6 Vrednotenje programa

Neodvisno predhodno vrednotenje programa je bilo izvedeno z namenom izboljšanja celotne kakovosti programa in optimizacije dodeljevanja sredstev ter kvantifikacije ciljnih vrednosti učinkov. V skladu s 56. in 114. členom Uredbe (EU) št. 1303/2013 bo OU pripravil načrt vrednotenja programa. Načrt vrednotenja bo predstavljen na prvem srečanju OS.

Eno ali več vrednotenj bo namenjenih presoji uspešnosti, učinkovitosti in vplivov programa glede na načrt vrednotenja. OS bo pregledal vsa poročila o vrednotenju in jih poslal EK.

OU bo do 31. decembra 2020 EK predložil poročilo s povzetkom ugotovitev, ki izhajajo iz postopkov vrednotenja, izvedenih v času izvajanja programa, vključno z vrednotenjem glavnih učinkov in rezultatov programa.

5.3.7 Elektronska izmenjava podatkov in spremljanje programa

Delovanje računalniških sistemov za vodenje in spremljanje programa in podatkov o projektih bo vzpostavljeno v času objave prvega razpisa, v vsakem primeru pa do 31. decembra 2015. Sistem spletnega poročanja za projekte bo vzpostavljen v skladu z zahtevami iz 122.(3) člena Uredbe (EU) št. 1303/2013. Ti sistemi bodo omogočali elektronsko izmenjavo podatkov med upravičenci in OU, OzP, RO ter prvostopenjsko kontrolno enoto. Sistem bo olajšal interno operativnost in upravičencem omogočil le enkratno pošiljanje podatkov, kot je navedeno v omenjenem 122.(3) členu.

Pri razvoju računalniških programskih sistemov se bodo upoštevale podatkovne zbirke in spletne funkcije, ki so bile že vzpostavljene v okviru programskega obdobja 2007-2013, pri čemer bodo vse funkcije posodobljene tako, da bodo ustrezale zahtevam e-kohezije in usklajevanja s HIT orodji.

5.3.8 Tehnična pomoč, ki jo financira DČ

Tehnično pomoč (TP) skupaj financirata DČ, ki sodelujeta v programu. V skladu s 17. členom Uredbe (EU) št. 1299/2013 je višina sredstev, namenjenih za TP, največ 6 % celotnih sredstev ESRR, dodeljenih programu. TP sofinancirata DČ, ki sodelujeta v programu. Podrobnejše informacije o proračunu TP so navedene v oddelku 3.

Višina sredstev, ki jih DČ prispeva k proračunu TP, bo zagotovljena na podlagi sporazuma o določitvi višine sredstev, ki ga bosta DČ podpisali v skladu z 8.(9) členom Uredbe EU št. 1299/2013, in bo podrobno opredeljena v projektih TP. Tehnične in finančne podrobnosti glede izdatkov TP bodo opredeljene v posebnem priročniku za TP.

5.3.9 Informiranje in obveščanje

Komunikacijska strategija bo v skladu s 115. in 116. členom Uredbe (EU) št. 1303/2013 oblikovana in poslana OS najpozneje v 6 mesecih od sprejetja programa. Zagotavljala bo preglednost in informacije partnerjem programa in drugim deležnikom.

V strategiji bodo določeni specifični cilji komunikacije, ciljne javnosti, sporočila ter metode in orodja v podporo doseganju ciljev programa. Upoštevala bo določila 115. člena in priloge XII k Uredbi (EU) št. 1303/2013. Strategija bo veljavna za celotno programsko obdobje, dopolni pa se z letnimi delovnimi načrti. Vsa komunikacija v okviru programa in operacij mora biti v skladu s sestavinami prostovoljno uvedene celostne grafične podobe programa.

DČ bodo podpirale OU pri učinkovitem izvajanju zahtev za obveščanje in informiranje, in sicer z ustreznimi aktivnostmi, namenjenimi informiranju in obveščanju na ozemlju v njihovi pristojnosti. Zato bodo slovenska Info točka in italijanski deželni upravičenci nudile podporo pri izpolnjevanju komunikacijskih obveznosti in določil strategije.

Prvi korak k izvajanju komunikacijske strategije je odločitev delovne skupine za pripravo programa, da sprejme pobudo programa INTERACT glede skupne grafične podobe.

Delovni jezik, ki se večinoma uporablja med organi programa, je angleški. Vsa odobrena programska dokumentacija bo za upravičence na voljo v slovenskem in italijanskem jeziku.

5.3.10 Ukrepi za preprečevanje goljufij

V zvezi z učinkovitimi in ustreznimi ukrepi za preprečevanje goljufij bo OU v skladu s točko c četrtega odstavka 125. člena Uredbe (EU) št. 1303/2013 izvajal periodične ocene tveganja goljufije, pri čemer bo upošteval kompleksnost programa.

Ukrepi bodo še posebej upoštevali celotno vrednost programskih sredstev, vrednost posameznih PN, vrsto upravičenca, pogostost in namen izvedenih kontrol na kraju samem, rezultate prvostopenjske in drugostopenjske kontrole.

Na podlagi ocene tveganja goljufije bo OU izvedel številne učinkovite in ustrezne ukrepe za zmanjšanje tveganja na sprejemljivo raven, in sicer v okviru strukturiranega pristopa k boju proti goljufijam na podlagi štirih ključnih delov ciklusa (tj. preprečevanje, ugotavljanje, popraviljanje in preganjanje goljufije). Dodatne podrobnosti bodo vključene v OSUN.

5.4 Porazdelitev odgovornosti med sodelujoče države članice pri finančnih popravkih, ki jih naloži organ upravljanja ali Komisija

OU bo zagotovil, da vodilni upravičenec vrne vse neupravičeno izplačane zneske, pri čemer se odgovornost DČ za ugotavljanje nepravilnosti in popravke ter vračanje neupravičeno izplačanih zneskov v skladu s 122.(2) členom Uredbe (EU) št. 1303/2013 ne spremeni. V skladu s 27. členom Uredbe (EU) št. 1299/2013 morajo projektni partnerji vodilnemu partnerju vrniti vse neupravičeno izplačane zneske.

Če vodilni upravičenec ne uspe zagotoviti vračila sredstev projektnega partnerja ali če OU ne uspe zagotoviti vračila sredstev vodilnega upravičenca, mora DČ na ozemlju, kjer ima sedež zadevni partner, OU vrniti neupravičeno izplačani znesek v skladu s 27.(3) členom Uredbe (EU) št.

1299/2013. OU je odgovoren za nakazilo vrnjenih zneskov v proračun EU v skladu s porazdelitvijo odgovornosti med sodelujočimi DČ, kot navedeno v nadaljevanju. OU poskrbi za vračilo sredstev EU po pridobitvi neupravičeno izplačanih zneskov vodilnih partnerjev/projektnih partnerjev/DČ. Če ima OU kakršnekoli pravne stroške, ki so nastali v postopku vračila, o katerem se mora predhodno posvetovati in dogovoriti z zadevno DČ, mu nastale stroške, tudi če postopek ni uspešen, povrne DČ, na ozemlju katere ima sedež upravičenec, proti kateremu je bil sprožen postopek.

DČ so v celoti odgovorne za sredstva iz ESRR, dodeljena vodilnim upravičencem in projektnim upravičencem, ki imajo sedež na njihovem ozemlju, zato morajo zagotoviti pred certificiranjem izdatkov zavarovanje vseh zahtevanih finančnih popravkov in vračilo vseh neupravičeno izplačanih zneskov, ki so posledica nepravilnosti s strani upravičenca s sedežem na njihovem ozemlju. Po potrebi lahko DČ v skladu s svojo zakonodajo in Direktivo 2011/7/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 zaračuna zamudne obresti.

V skladu s 122.(2) členom Uredbe (EU) št. 1303/2013 mora o nepravilnostih poročati DČ, v kateri je vodilni partner ali projektni partner, ki izvaja projekt, plačal nastali izdatek. DČ mora o tem hkrati obvestiti OU in RO. Posebni postopki v zvezi s tem bodo določeni v OSUN.

DČ nosijo odgovornost za porabo sredstev v okviru sofinanciranja iz ESRR, in sicer:

- posamezna DČ je odgovorna za morebitne finančne posledice nepravilnosti, ki jih povzročijo vodilni partnerji ali projektni partnerji s sedežem na njihovem ozemlju;
- za sistemske nepravilnosti ali finančne popravke na programski ravni, ki jih ni mogoče pripisati določeni DČ, velja skupna odgovornost DČ v razmerju glede na sredstva ESRR, prijavljena EK za obdobje, na katerega se nanaša finančni popravek;
- glede izdatkov tehnične pomoči, ki jih ima OU, je za administrativne nepravilnosti odgovoren OU;
- glede izdatkov tehnične pomoči, ki jih imata DČ, je za administrativne nepravilnosti odgovorna zadevna DČ.

Zaradi zagotavljanja izvajanja programa in čim večje učinkovitosti ter na podlagi izkušenj iz obdobja 2007-2013 bo OS potrdil stroga pravila upravljanja z namenom preprečitve morebitnega prenehanja obveznosti na ravni programa.

5.5 Raba evra (če je ustrezno)

Ni ustrezno.

5.6 Vključitev partnerjev

Posvetovanje je bilo izvedeno v skladu s splošnimi načeli Evropskega kodeksa dobre prakse za partnerstvo (Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 240/2014). Na ta način je program zagotovil izvajanje načel preglednosti in odgovornosti, učinkovitosti in skladnosti pri posvetovanju z deležniki.

Zaradi večje proaktivne vključenosti pomembnih partnerjev v fazi načrtovanja programa je bilo izvedeno javno posvetovanje za potencialne deležnike, namenjeno določitvi nove strategije programa.

Javno posvetovanje je bilo izjemna priložnost za preverjanje izzivov in potreb, zbiranje ugotovitev glede okoliščin in zelenih sprememb na območju ČMS kakor tudi predlogov in strateških priporočil, ki naj bi bila vključena v program.

Posvetovanje je potekalo v naslednji korakih:

1. srečanje »kick-off« o procesu posvetovanja in z namenom deliti metodologijo posvetovanja z deležniki in potrditi časovni okvir aktivnosti;
2. posvetovanje programskih partnerjev na dopisni seji *ad hoc*, ki je bila zaključena maja 2014;
3. spletno posvetovanje z vprašalnikom, objavljenim na posebni spletni strani, s ciljem spodbujanja proaktivnega vključevanja potencialnih deležnikov v proces oblikovanja nove programske strategije v zgodnji fazi procesa.

Navodila *ad hoc* so vsebovala povzetek TC in PN za oblikovanje strategije in logike intervencij v okviru programa sodelovanja.

Vprašalnik je bil objavljen 18. junija in ga je bilo mogoče izpolniti do 3. julija 2014. Obvestilo o objavi vprašalnika je bilo z elektronsko pošto poslano na 964 naslovov.

264 prejemnikov je izpolnilo vprašalnik, kar je 28 % vseh partnerjev, vključenih v posvetovanje. Obravnavanih je bilo več kot 1500 posamičnih komentarjev.

Tudi partnerji na področju podnebnih sprememb so bili vključeni v posvetovanje z deležniki (glej prilogo 6).

Partnerji so bili naprošeni, da izpolnijo vprašalnik, ki je bil sestavljen iz dveh glavnih delov:

- izbira in vrednotenje - stopnje pomembnosti (visoka, srednja, nizka) - 11 TC in 36 PN, kot jih določa uredbeni paket, z možnostjo posamičnih komentarjev, ki utemeljujejo izbiro;
- predlogi za izboljšave novega programa sodelovanja (v zvezi z glavnimi razvojnimi spremembami, potrebami, ki morajo biti izpolnjene, ukrepi, ki morajo biti izvedeni in vključenimi deležniki).

Pred začetkom načrtovanja programa so pristojni organi obeh držav ustanovili delovno skupino za pripravo programa INTERREG V-A Italija-Slovenija 2014-2020 in za nadzor postopkov načrtovanja programa.

Prvo uradno srečanje delovne skupine je potekalo 31. maja 2013 v Trstu, nato pa je bilo nadaljnjih 12 srečanj pred uradno predložitvijo programa sodelovanja EK. Delovno skupino sestavljajo predstavniki državnih in regionalnih oblasti obeh DČ. Predstavniki EK so bili redno vabljeni in so sodelovali na srečanjih skupine kot svetovalno telo. Prav tako, so bile, z namenom nudenja pomoči delovni skupini na področju določenih vprašanj, ustanovljene ožje skupine, ki so se sestale 10-krat in so hkrati sooblikovale nove predloge in izboljšave programa.

V času načrtovanja programa so na več srečanjih sodelovali zunanji izvajalec tehnične pomoči in izvajalci predhodnega vrednotenja programa. Na začetku postopka sta bili pripravljene in obravnavani podatkovna analiza in analiza politik programskega območja in analiza rezultatov projektov programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013. Rezultati teh dveh analiz so bili temelj za analizo SWOT za programsko območje.

Poročila o predhodnem vrednotenju in strateška PVO so bili pripravljena vzporedno s postopkom načrtovanja, kar je omogočilo upoštevanje vseh priporočil pri končni pripravi programa.

Opisani partnerski pristop se bo nadaljeval med izvajanjem, spremljanjem in vrednotenjem programa.

Načelo partnerstva bo ustrezno vključeno v postopek izvajanja, spremljanja in vrednotenja programa. Na ravni programa sodelovanja bo partnersko sodelovanje pri spremljanju in vrednotenju omogočeno prek članstva v OS. Veliko partnerjev, ki sodeluje pri pripravi programa sodelovanja, bo v prihodnosti vključenih v OS.

ODDELEK 6 USKLAJEVANJE

V skladu z 10. členom in prilogo I k Uredbi (EU) št. 1303/2013 si je treba prizadevati za usklajevanje in sodelovanje z drugimi ESI ter drugimi primernimi politikami, strategijami in instrumenti EU, vključno s tistimi o zunanjem delovanju EU.

Mehanizmi in organi, ustanovljeni v DČ za zagotavljanje učinkovitega usklajevanja v Italiji in Sloveniji, so opisani v nadaljevanju.

6.1 Usklajevanje v Sloveniji

V Sloveniji¹¹ je za usklajevanje razvojnih dokumentov in spremljanje izvajanja razvojnih politik in programov odgovorna SVRK. Odgovorna je tudi za usklajevanje dokumentov, ki se nanašajo na načrtovanje razvoja, ter skladnost med nacionalnimi dokumenti razvojnega načrtovanja in razvojnimi dokumenti EU in drugih mednarodnih organizacij. Urad za ETS in finančne mehanizme, Sektor za ETS, deluje pod okriljem Službe Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko. Preko ETS čezmejnih programov bo Slovenija podpirala skupne razvojne strategije.

Vsebine, ki so skupne vsem čezmejnimi in transnacionalnim programom, se večinoma uvrščajo med ukrepe prihodnjih makroregij, in sicer podonavske, jadransko-jonske in alpske makroregije.

Usklajevanje priprave partnerskega sporazuma, operativnega programa kohezijskega sklada in programov ČMS zagotavlja ena ustanova, ki preverja dopolnjevanje in sodelovanje med različnimi skladi tako v fazi priprave dokumentacije kakor tudi v izvedbeni fazi na nacionalni in regionalni ravni. Na ravni SKTE 3 Slovenija pripravlja regionalne razvojne programe v skladu z zakonodajo, ki spodbuja regionalno uravnoteženi razvoj in ureja investicije iz različnih virov financiranja na ključnih razvojnih področjih, ki temeljijo na izzivih in priložnostih območja.

Usklajevanje priprave makroregionalnih strategij je v pristojnosti Ministrstva za zunanje zadeve, medtem ko sta koordinacija in izvajanje posameznih delov strategij in priprava projektov v pristojnosti posameznih ministrstev.

V skladu s partnerskim sporazumom med Slovenijo in EK za obdobje 2014-2020 (30. 10. 2014) bo **medresorski odbor za usklajevanje** zagotavljal usklajevanje med sredstvi ESI, ki se izvajajo posredno, in drugimi finančnimi instrumenti EU ter tudi drugimi nacionalnimi instrumenti financiranja ter EIB. Članstvo medresorskega odbora za usklajevanje sestavljajo organi upravljanja vseh skladov in sodelujočih ministrstev.

6.2 Usklajevanje v Italiji

Glede izvajanja kohezijske politike na nacionalni ravni bo Italija zagotovila koordinacijo v skladu s predpisi, navedenimi v nadaljevanju.

Na podlagi 10. člena Zakonskega odloka št. 101/2013 s spremembami, potrjenimi z zakonom št. 125/2013, je bila za namene doseganja ciljev, ki so določeni v 5. odstavku 119. člena Ustave Republike Italije, ter izboljšanja načrtovanja, usklajevanja, spremljanja in podpore kohezijski politiki, ustanovljena Agencija za teritorialno kohezijo pod nadzorom predsedstva ministrskega sveta. Izvajanje nalog s področja kohezijske politike je porazdeljeno med predsedstvom ministrskega sveta in agencijo.

Na nacionalni ravni je italijanski partnerski sporazum, ki ga je EK sprejela dne 29. oktobra 2014, potrdil strateško skupino za usklajevanje ETS (ustanovljeno z odlokom vodje Oddelka za razvoj in gospodarsko kohezijo (DPS) št. 33 z dne 27. aprila 2010, spremenjenim z odlokom št. 9 z dne 12. aprila 2011) in ustanovitev nacionalnih odborov, ki bodo spremljali sodelovanje Italije v programih teritorialnega sodelovanja, in sicer enega za posamezni program čeznacionalnega in medregionalnega sodelovanja, v katerem sodeluje Italija, in enega za program ČMS Italija-Hrvaška, zaradi razsežnosti območja sodelovanja in števila upravičenih italijanskih dežel.

¹¹ Vir podatkov o usklajevanju v Sloveniji so naslednji dokumenti: »Partnerski sporazum med Slovenijo in Evropsko komisijo za obdobje 2014-2020« (30. 10. 2014) in »Odgovornosti vladne službe za razvoj in evropsko kohezijsko politiko«, ki sta objavljena na spletni strani: http://www.svrk.gov.si/en/about_the_office/responsibilities/.

6.3 Usklajevanje med izvajanjem programa

V nadaljevanju navedene aktivnosti, ki so se in se bodo izvajale v okviru programa, zagotavljajo usklajevanje z drugimi programi, ki se financirajo iz ESI.

- Ob predložitvi projektov bodo prijavitelji prevzeli odgovornost za to, da se predlagani projekt ne sofinancira iz naslova drugih programov v okviru ESI, hkrati pa bodo opisali, ali in kako je projekt povezan z drugimi evropskimi, nacionalnimi in regionalnimi programi ter politikami.
- V postopku ocenjevanja projekta se bodo preverjali sodelovanje in morebitna prekrivanja predloženih predlogov projektov z drugimi projekti in programi. Organi programa bodo obveščali in širili rezultate in izdelke projektov, ki se sofinancirajo iz programa sodelovanja, kot bo določeno v komunikacijski strategiji. Organi programa bodo pogosto v stiku s predstavniki drugih programov ETS na območju sodelovanja ter s predstavniki programa INTERACT in bodo tako zagotovili aktivno izmenjavo informacij in izkušenj v zvezi z različnimi projekti in pobudami. Makroregionalne strategije, ki bodo vzpostavljene za programsko območje bodo prav tako prispevale k boljšemu usklajevanju programa z drugimi programi, financiranimi iz ESI.
- Glede EKSRP in ESPR velja poudariti, da program ne razvija pomembnejših aktivnosti na področju kmetijstva ali ribištva; kljub navedenemu so cilji trajnostnega razvoja, varovanja naravnega okolja, konflikt glede izrabe tal ali morja, ukrepi, ki zadevajo pristanišča in pomorske aktivnosti, ali večja raznolikost turizma pomembna vsebina projektov, ki se izvajajo v okviru programa. Upoštevajoč dejstvo, da program ni posebej namenjen izvajanju prednostnih nalog ESS, bo usklajevanje s programi ESS manj sistematično in se bo v glavnem osredotočalo na določene aktivnosti, povezane s socialno vključenostjo, izobraževanjem, poklicnim usposabljanjem in čezmejnimi trgov deli.
- Programski partnerji bodo sprejeli ustrezne ukrepe za usklajevanje aktivnosti, ki se bodo izvajale v okviru programa sodelovanja, z drugimi programi, ki se financirajo iz ESI na območju v njihovi pristojnosti.

6.4 Usklajevanje z drugimi instrumenti EU

Pri izvajanju projektov bo treba upoštevati, ali je njihova vsebina v skladu z vsebino programov Horizon 2020, COSME in Instrumenta EU za MSP. Treba bo posebej nadzorovati usklajenost glede tematik, kot so raziskave, inovativnost in konkurenčnost MSP (PO 1). Tudi projekti, povezani z zaščito biotske raznovrstnosti, območno geologijo, varovanjem in ohranjanjem okolja in podnebja (PO 1, 3 in 4), bodo ocenjeni glede skladnosti s programom LIFE in z vključenimi projekti LIFE.

V Sloveniji bo izvajanje programa Horizon 2020 zagotavljalo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, za program LIFE pa Ministrstvo za kmetijstvo in okolje.

V Italiji bo Agencija za promocijo evropskih raziskav zagotavljala svetovanje, podporo in pomoč pri sodelovanju v nacionalnih in evropskih programih s posebnim poudarkom na programu Horizon 2020, in sicer v tesnem sodelovanju z italijanskim Ministrstvom za šolstvo, univerze in raziskave (MIUR). Ministrstvo za okolje in varstvo kopnega in morja (MATTM) pa bo odgovorna za izvajanje programa LIFE.

Ob prijavi projektne predloga bodo morali prijavitelji opisati skladnost in dopolnjevanje projekta z drugimi evropskimi instrumenti, ustreznimi za tematiko, na katero se osredotoča projekt.

Usklajevanje in dopolnjevanje bo na programski ravni zagotovila jasna komunikacija, zlasti v okviru pravil in specifikacij, prav tako pa se bo v fazi ocenjevanja projektov upoštevalo, da program ne dopolnjuje zgoraj omenjenih programov, temveč podpira projekte, ki dajejo posameznim problematikam čezmejno razsežnost.

6.5 Usklajevanje z nacionalnimi in regionalnimi instrumenti financiranja

Projekti, ki jih program podpira, lahko prispevajo k izboljšanju nacionalnih, regionalnih in lokalnih politik ter pripadajočih instrumentov financiranja. Program si bo prizadeval za usklajevanje z nacionalnimi in regionalnimi instrumenti financiranja po načelu proporcionalnosti in v okviru danih omejitev.

DČ bodo sprejele ustrezne ukrepe za usklajevanje aktivnosti, ki se bodo izvajale v okviru programa, z nacionalnimi in regionalnimi instrumenti financiranja na območju v njihovi pristojnosti.

Za zagotovitev skladnosti in dopolnjevanja z nacionalnimi in regionalnimi politikami v fazi ocenjevanja projektov bodo uporabljena ustrezna merila za izbiro, in sicer za namene preverjanja skladnosti z določbami nacionalnih in regionalnih dokumentov razvojnega načrtovanja. Pri Furlaniji Julijski krajini se bo ocenjevala skladnost: z *deželno SPS* (sprejeto s sklepom deželne vlade št. 708 z dne 17. aprila 2015) ter njenimi prednostnimi nalogami in tehnološkimi usmeritvami v povezavi s PO 1; z določbami *načrta za krepitev upravnih zmogljivosti*, ki ga je deželna uprava sprejela 30. decembra 2014 (in ki še vedno poteka) v povezavi z osjo 4; s šestimi strateškimi prednostnimi nalogami *načrta regionalne uspešnosti* (sklep št. 1332 z dne 11. julija 2014) za vse štiri PO programa ter z nacionalnimi in regionalnimi strategijami za notranja območja (t. i. *notranja regionalna območja CTN*).

V zvezi z ukrepi, ki se izvajajo za zagotovitev skladnosti med nacionalno, regionalno in lokalno ravno, je deželna uprava Furlanije Julijske krajine sprejela celostni medsektorski pristop za načrtovanje s ciljem okrepiti sodelovanje, ki izhaja iz povezovanja z drugimi programi in dopolnjevanja med ESI skladi in zagotavlja orodja upravljanja na več ravneh okrepiti dopolnjevanje med ESI. To bo zagotovilo instrumente za upravljanje na več ravneh.

Oddelek za združeno načrtovanje je v okviru dežele Veneto zadolžen za usklajevanje in celostno načrtovanje porabe sredstev iz ESI v skladu s strategijo Evropa 2020 in evropskimi uredbami. Oddelek zagotavlja tudi vsa splošna posvetovanja s partnerji, ki so odgovorni za medsektorske teme, in operativno strokovno podporo pri razpravah in pogajanjih v skladu z kodeksom ravnanja glede partnerstva.

Poleg omenjenega bodo organizirana redna srečanja z organi upravljanja sosedskih programov Interreg V-A, v okviru katerih bi lahko sodelovali OU programov Avstrija-Italija, Italija-Hrvaška, Slovenija-Madžarska in Slovenija-Avstrija. Obravnavali bi lahko izvajanje programa, skupne postopke upravljanja in izvajanje projektov z namenom vzpostavljanja sodelovanja in preprečevanja dvojnega financiranja.

ODDELEK 7 ZMANJŠANJE ADMINISTRATIVNEGA BREMENA ZA UPRAVIČENCE

V skladu z reformo kohezijske politike EK spodbuja poenostavitev upravljanja skladov ESI in se pri tem osredotoča na zmanjšanje administrativnega bremena za upravičence ter zahteva, da se v programe vključi priložnostne ukrepe.

Da bi izpolnil ta cilj, bo program začel izvajati ustrezne ukrepe ob upoštevanju glavnih administrativnih ovir, ugotovljenih v preteklih programskih obdobjih.

Kot navaja poročilo EK v poglavju »*Merjenje vpliva spreminjajočih se zakonskih zahtev na administrativne stroške in administrativno breme, ki nastane pri upravljanju strukturnih skladov EU (ESRR in kohezijski skladi)*«, k splošnim bremenom na evropski ravni najbolj prispevata priprava in predložitev prijavnice. Znotraj izvajanih aktivnosti za projektno administracijo pa so največje breme finančno upravljanje in spremljanje sledijo pa jim aktivnosti, povezane z zahtevami po medijski pozornosti, hranjenjem evidenc in nadzorom/revizijami.

Pomanjkanje usklajenosti je bilo med pravili upravičenosti, ki so povzročala neenakopravno obravnavo projektnih partnerjev, v programskem obdobju 2007-2013 administrativno breme za upravičence. Poleg tega je neusklanjena določitev proračunskih postavk omejevala upravičence, ki so sodelovali v več kot enem programu ETS, in sicer zaradi zelo različnih pristopov posameznih programov.

V okviru sprotne vrednotenja Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013 so bile ugotovljene glavne administrativne zahteve, ki jih morajo izpolnjevati upravičenci pri izvajanju programa. Tudi deležniki so v postopku posvetovanja poudarili bistvene težave, s katerimi so se srečevali, in sicer:

- dolgotrajni postopki izbire;
- številne spremembe predpisov v času izvajanja;
- potreba po širšem in enotnejšem obveščanju ter komunikaciji;
- pomanjkanje spletnih orodij;
- znaten odstotek neupravičenih projektnih predlogov predvsem zaradi neizpolnjevanja meril upravičenosti;
- sistem spremljanja ni bil redno osvežen.

Manj pravil in enostavnejši administrativni postopki so predpogoj za učinkovitost programa pri doseganju pričakovanih sprememb na programskem območju. Zato je zmanjšanje administrativnega bremena ključni cilj.

Zahteve v zvezi z upravljanjem in nadzorom, ki veljajo za strukturne sklade, zahtevajo skrbno ravnanje pri procesu porabe javnih sredstev in ustrezno ravnovesje med poenostavitvijo in nadzorom, ki ga je mogoče doseči z:

- učenjem iz predhodnih izkušenj, še posebej v zvezi s poenostavitvijo in standardizacijo postopkov izbire;
- uporabo HIT in drugih projektov, ki so bili razviti v okviru programa INTERACT v sodelovanju s programi ETS, zaradi poenostavitve in lažjega skupnega izvajanja programov;
- največji možni obseg uporabe poenostavljenih stroškovnih kategorij, ki so na voljo za obdobje 2014-2020;
- uporaba načel elektronskega povezovanja (e-kohezija) v vseh programskih postopkih;
- poenostavitev sistema spremljanja, postopkov prijavljanja in poročanja.

Učenje iz preteklih izkušenj

V skladu z izkušnjami, pridobljenimi v programskem obdobju 2007-2013, bo program za pospešitev administrativnih postopkov skušal doseči:

- čimprejšnjo odobritev poslovnika OS (predhodni dogovor na ravni delovne skupine za pripravo programa sodelovanja (TF)). Poslovník mora vključevati jasna določila za hitrejše izvajanje postopkov in zagotavljanje zakonitosti pri sprejemanju odločitev ter tudi stroga finančna pravila in pravila izvajanja na projektni ravni;

- predhodni dogovor na ravni TF glede meril za izbiro projektov in indikativnega akcijskega načrta za večletni načrt izvajanja javnih razpisov, še preden EK potrdi program sodelovanja, ki ga mora formalno odobriti OS na svoji prvi seji;
- vzpostavitev in sklic OS v enem mesecu od dneva ko DČ prejme obvestilo, da je EK odobrila program;
- vzpostavitev skupine za vodenje programa za enostavnejše izvajanje postopkov sprejemanja odločitev;
- stalno izvajanje nalog s strani programskih struktur, kot sta info točka v Sloveniji in deželna podpora v Italiji, pri nudenju pomoči upravičencem;
- povečanje sodelovanja med italijansko in slovensko enoto za prvostopenjsko kontrolo, izmenjava podatkov in oblikovanje skupnih rešitev za skupne težave;
- organizacija posebnih srečanj z vodilnimi upravičenci z namenom povečanja usposobljenosti in praktičnega izvajanja postopkov programa;
- različni svežnji poenostavitvenih ukrepov bodo izdani in se bodo uporabljali v okviru trajanja programa (tj. uporaba, izvedba, vračilo sredstev, zaključek itd.).

Orodja za usklajeno izvajanje programa (HIT)

HIT, ki jih uporablja in promovira program INTERACT, zajemajo več poenostavitvenih ukrepov za zmanjšanje administrativnega bremena tako na strani upravičencev kot tudi na strani struktur upravljanja programa.

HIT INTERACT (prijavni obrazec, obrazci za poročanje, administrativna merila in merila upravičenosti itd.) bodo omogočila osredotočenost dokumentacije na bistvene sestavine, potrebne za dober projekt sodelovanja.

Poleg tega bo uporaba enakega pristopa s HIT s strani številnih programov še posebej koristila prijaviteljem, ki bodo zaprosili za sofinanciranje iz različnih programov ETS. HIT se bodo upoštevala pri pripravi razpisov in zadevne prijavnne dokumentacije.

Poenostavitev stroškovnih kategorij

Enostavna pravila in enostavni postopki so predpogoj za učinkovito izvajanje programa. Uporaba poenostavljenih stroškovnih kategorij, ki temeljijo na Uredbi o ESI, bo z upoštevanjem izkušenj iz programskega obdobja 2007-2013 prispevala k pravilnemu črpanju sredstev z zmanjšanjem časa in količine dela, namenjenega postopkom preverjanja in nadzora.

Z namenom boljše seznanjenosti upravičencev s poenostavitvami bo OU v sodelovanju s prvostopenjskima kontrolnima enotama in drugimi pristojnimi organi ter v skladu z Delegirano uredbo Komisije št. 481/2014 oblikoval smernice o upravičenosti izdatkov, ki bodo vključevale upravičene stroškovne postavke, stroške za osebje in administrativne stroške, kakor tudi uporabo 19. člena Uredbe (EU) št. 1299/2013.

E-kohezija

Z namenom zmanjšanja administrativnega bremena bodo na voljo elektronski sistemi izmenjave podatkov v skladu z zahtevami e-kohezije, ki bodo omogočali elektronsko izmenjavo podatkov med upravičenci in organi programa.

Ker je OU leta 2013 razvil interaktivno spletno funkcijo, ki omogoča poročanje in spremljanje na projektni in programski ravni, se bo to dopolnilo z novimi funkcijami tako, da bo v skladu z novimi zahtevami EK (kot so načelo enkratnega pošiljanja podatkov, interoperabilnost, skladnost elektronske revizijske sledi, integriteta in zaupnost podatkov ter avtentikacija pošiljatelja in shranjevanje v skladu s pravili arhiviranja).

Sistem elektronskega podpisovanja, ki ga bodo v formalni komunikaciji uporabljala OU in SS, je že pripravljen in je na voljo za obdobje 2014-2020 v skladu z Direktivo 1999/93/ES.

ODDELEK 8 HORIZONTALNA NAČELA

8.1 Trajnostni razvoj

Trajnostni razvoj ter varovanje in zaščita okolja niso omejeni na poseben ukrep, temveč se upoštevajo horizontalno in so celostno zajeti v program sodelovanja.

V okviru TC se bodo zato poleg doseganja njihovih lastnih določenih pričakovanih rezultatov zagotavljali tudi ustrezna raven varovanja okolja, učinkovitost uporabe virov, omilitev in prilagoditev podnebnim razmeram, biotska raznolikost, odpornost proti nesrečam ter preprečevanje in upravljanje tveganj, vse v skladu z 8. členom Uredbe (EU) št. 1303/2013.

Posebna pozornost bo namenjena sektorjem z bistvenim vplivom na okolje, kot sta turizem in promet, katerih učinki zahtevajo posebno pozornost v okviru strategij za omilitev vplivov na okolje ter bolj učinkovito rabo naravnih virov.

PO 2 in 3 imata neposreden vpliv na trajnostni razvoj območja, PO 1 in 4 pa imata bistven vpliv na pričakovane rezultate in predvidene ukrepe.

Izbira TC 4 »Podpiranje prehoda na nizkoogljično gospodarstvo v vseh sektorjih« je posledica zavedanja, da je potrebno čezmejno povezovanje posebnih politik, ki vplivajo na trajnostne značilnosti človekovih dejavnosti ter izboljšajo okolju prijazne storitve in prakse (še posebno v javni upravi).

V zvezi s tem bodo imeli ukrepi v okviru PN 4.e usmerjeni v spodbujanje načrtovanja energetske učinkovitosti in trajnostne mobilnosti, nedvomno pozitivne učinke, tudi dolgoročne, na širšo prisotnost nizkoogljično usmerjenih javnih politik.

Koncentracija največjega obsega sredstev na TC 6 »Ohranjanje in varstvo okolja ter spodbujanje učinkovite uporabe virov« kaže na posebni pristop strategije, in sicer čim bolj prispevati k cilju trajnostnega rasti.

Obstoječe potrebe na čezmejnem območju zahtevajo razmislek glede trajnosti sektorjev, ki bistveno vplivajo na naravno okolje in pomenijo visoke stroške zaradi osiromašenja virov. Namen programske strategije je, na eni strani spodbuditi varstvo okolja ter bolj trajnostno in učinkovito rabo virov in, na drugi strani, spodbuditi zeleni rast in tehnologije ter vrednotenje naravnega premoženja kot gonilo za razvoj in konkurenčnost.

Izbira PN v okviru TC 6 - 6.c, 6.d in 6.f upošteva navedeno logiko.

Izbira usmeritve TC 11 v trajnost kot v enega primarnih gonil ukrepa je bila sprejeta ob upoštevanju pomembnosti, ki ga imata za javno upravo soočanje z izzivi podnebnih sprememb ter dodana vrednost ČMS pri upravljanju okolja. Program je prepoznal pomembnost čezmejnega spodbujanja učinkovitosti javnih ukrepov v zvezi s preprečevanjem in upravljanjem naravnih tveganj, in sicer z usklajenimi postopki in zakonodajo ter upravljanjem skupnih naravnih območij in ekosistemov (tj. porečij in morja itd.). S tega stališča so bistvene naložbe v čezmejno usklajevanje in sodelovanje, saj bo tako doseženo boljše razumevanje učinkovitosti praks in politik, ki jih uvajajo oblasti, pri zagotavljanju okoljske trajnosti.

V zvezi s TC 1 »Krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij« bodo posebni ukrepi namenjeni izboljšanju raziskovalnih aktivnosti in prenosu tehnologij v poslovni sektor na različnih področjih uporabe in s posebnim poudarkom na trajnostnem razvoju, kot so na primer: kmetijsko-živilsko področje, področje gradnje in trajnostne gradnje, avtomobilsko in področje proizvodnje vozil, pametnih materialov, biosektorji, trajnostno življenje in domotika, pametno pomorsko gospodarstvo ter električni in energetski sistemi.

Medsektorske tematike (IKT, izobraževanje, MSP, socialna vključenost, zaposlovanje) bodo celostno dopolnile zgoraj omenjene prednostne naloge in pospešile uporabo orodij IKT na področju okoljskega spremljanja, ustvarjanja zelenih delovnih mest in zmanjševanja okoljskega odtisa proizvodnih procesov.

Predlagani ukrepi bodo usmerjeni v večji vpliv programa glede okoljske trajnosti, zahvaljujoč posebnim omejitvam (izbirna merila, prijavnici obrazci, postopki spremljanja itd.) v izvedbeni fazi, ki bodo upoštevale predloge s posvetovanja o strateški PVO.

Ne nazadnje bodo upravitelji programa sprejeli posebne postopke za zagotavljanje in spodbujanje uvajanja trajnostnega pristopa pri upravičencih in organih programa, kot so postopki dematerializacije dokumentacije in komuniciranja, organizacija ekološko prijaznih vrst dogodkov in srečanj (konferenčni klici, videokonference, uporaba nizkoogljičnega prevoza do kraja dogodka

itd.). Načelo trajnostnega razvoja bo upoštevano pri izvajanju politike trajnostnega razvoja, in sicer v vseh fazah programa sodelovanja: načrtovanje, vodenje, spremljanje in vrednotenje operacij. OU bo sodeloval s pristojnimi okoljskimi organi in tako zagotavljal pravilno izvajanje evropske, nacionalne in regionalne okoljske zakonodaje.

V skladu z italijanskim partnerskim sporazumom¹² bo OU vključen v delo italijanske okoljske in kohezijske mreže, in sicer z namenom opredelitve ciljev, meril in kazalnikov trajnostnega razvoja.

8.2 Enake možnosti moških in žensk in nediskriminacija

Načelo enakih možnosti in nediskriminacije zahteva celostni ukrep, namenjen ranljivim skupinam ali skupinam z visokim tveganjem diskriminacije, ki sodelujejo bodisi kot udeleženci/upravičenci v posebni operaciji, bodisi kot osebe, na katere program posredno vpliva. Strategija sodelovanja bo spoštovala načelo enakih možnosti iz 7. člena Uredbe (EU) št. 1303/2013 in se borila proti vzrokom za diskriminacijo, ki so navedeni v členu 19 Pogodbe o delovanju EU (»boj proti diskriminaciji na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti.«). Pristop upošteva družbeno-gospodarsko neenakost, etnične/verske/jezikovne manjšine in posebne potrebe specifičnih ciljnih skupin tako pri opredelitvi kot pri izvajanju strategije.

Pomembno je dodati, da je analiza konteksta v fazi načrtovanja omogočila opredelitev posebnih potreb in izzivov v zvezi s socialno vključenostjo in lažjim dostopom do enakih možnosti za različne skupine prebivalstva. Staranje prebivalstva je nov izziv pri oblikovanju socialnega sistema, ki se bo ustrezno odzival na vedno večje potrebe starejših glede samostojnosti in aktivne starosti, kot navaja odstavek 5.5 priloge I k Uredbi (EU) št. 1303/2013. V tej smeri lahko ukrepi, predvideni v okviru PO 4, neposredno vplivajo na spodbujanje enakih možnosti, na primer boljšega sodelovanja na področju javnega zdravstva in zdravstvene oskrbe ter na področju poklicnega usposabljanja in vseživljenjskega učenja.

Izvajanje PO 2 in 3 ter velik poudarek na zmanjšanju emisij TGP ter varstvu in ohranjanju okoljskega premoženja imata prav tako neposreden vpliv na zdravo življenje najbolj izpostavljenih ciljnih skupin.

Gospodarska kriza zadnjih let, ki je zajela tudi programsko območje, je bistveno povečala izpostavljenost prebivalcev tveganju revščine in socialne izključenosti, še posebej nekaterih ranljivih ciljnih skupin (mladi NEET, dolgotrajno nezaposleni, priseljenci, ženske itd.). Naložbe v okviru PO 1 se bodo osredotočale na povečanje konkurenčnosti in priložnosti za nove zaposlitve, ki temeljijo na nediskriminatorni rasti in imajo neposreden vpliv na načelo nediskriminacije in enakih možnosti. PO 4 bo namesto tega spodbujala usklajevanje poklicnih izobraževalnih sistemov in skupnih trgov dela, ob upoštevanju posebnih potreb, ki omogočajo zagotavljanje enakih možnosti.

Poleg tega se bodo medsektorske tematike (IKT, izobraževanje, MSP, socialno vključevanje, zaposlovanje) osredotočale na oblikovanje osnovnih pogojev za ustvarjanje delovnih mest in omogočanje dostopa do izobrazbe brez diskriminacije.

Za invalidne osebe bodo v skladu z določbami skupnega strateškega okvira (priloga I, Uredba (EU) št. 1303/2013, 5.3 Dostopnost) sprejeti ustrezni ukrepi za preprečevanje kakršnekoli diskriminacije zaradi invalidnosti in za zagotavljanje, da bodo sofinanciranih učinkov deležni vsi prebivalci, vključno z invalidi. Dostopnost do fizičnega prostora, prevoza, IKT z namenom vključenosti ranljivih skupin, vključno z invalidnimi osebami, bo zagotovljena. Posebni ukrepi v okviru PO 2 in 3 bodo prispevali k premostitvi fizičnih ovir za invalidne osebe, tudi z naložbami v boljše mobilnostne storitve in sisteme IKT, boljše dostopnost do naravnih in kulturnih znamenitosti ter drugih turističnih destinacij, v spodbujanje dostopnosti iz oddaljenih in gorskih območij do funkcionalnih urbanih storitev. PO 4 vključuje tudi posebne ukrepe na področju domotike in rehabilitacije na domu za posebne bolezni.

Zaradi demografskih in zgodovinskih značilnosti območja je pozornost namenjena obstoječim manjšinam (vključno z jezikovnimi), saj PO 4 zajema ukrepe, ki spodbujajo kulturno raznolikost, vključno z narodnimi in jezikovnimi manjšinami.

¹² Točka 1.5.3 italijanskega partnerskega sporazuma.

Med izvajanjem bodo določeni posebni kazalniki spremljanja, ki bodo omogočali merjenje vpliva projektov na opredeljene ciljne skupine. Priložnostne evalvacije ali študije bodo namenjene presoji izvajanja načela enakih možnosti in nediskriminacije z namenom predlaganja dodatnih ukrepov.

V fazi izbire operacij bo ocenjevanje vključevalo posebna merila, ki lahko prispevajo k izvajanju načela nediskriminacije. Po potrebi je mogoče od upravičencev zahtevati izpolnjevanje posebnih meril in predložitev informacij ali podatkov glede izvajanja načela nediskriminacije in zagotavljanja, da ukrepi povečujejo enake možnosti pri ranljivih skupinah.

8.3 Enakost moških in žensk

V skladu s 7. členom Uredbe (EU) št. 1303/2013 »Države članice in Komisija zagotovijo, da se med celotno pripravo in izvajanjem programov, vključno v zvezi s spremljanjem, poročanjem in vrednotenjem, upoštevata in spodbujata enakost moških in žensk ter vključevanje vidika enakosti spolov«.

Izvajanje tega načela ne pomeni le odprave neenakosti in spodbujanje enakosti med moškimi in ženskami, temveč tudi vključevanje vidika spolov v celotno strategijo in njeno izvajanje. Vidik spolov upošteva vpliv spola na priložnosti, družbene vloge in interakcijo, ki vplivajo na razvoj družbe. Zato je uspešno doseganje ciljev programa in projektov neposredno odvisno od vpliva spolov.

Poročilo o vmesnem vrednotenju programa Italija-Slovenija 2007-2013 v zvezi z izvajanjem zadevnega horizontalnega načela navaja potrebo po:

- sistemu spremljanja, ki upošteva vpliv sofinanciranih projektov na enakost spolov, enakost in nediskriminacijo;
- merjenju omenjenih vplivov, ki je zavezujoče za vse upravičence.

Osrednje vprašanje spolov bo v programu sodelovanja zajemalo naslednje ukrepe:

- upravljanje: zagotovitev enakosti moških in žensk pri organizaciji in postopkih upravljanja programa;
- postopek izbire: opredelitev posebnih meril izbire za oceno kakovosti projektov in zahteva, da upravičenci v prijavnici opišejo, na kakšen način projekt prispeva k izvajanju tega načela;
- sistem spremljanja: izbira posebnih kazalnikov in zbiranje podatkov v zvezi z vplivom projektov na enakost spolov (tj. število moških in žensk, ki sodelujejo v projektnih aktivnostih);
- vrednotenje: posebne zahteve, ki jih preverja zunanji ocenjevalec ali organi upravljanja s samoocenjevanjem, v zvezi z zadevnim vprašanjem.

Upoštevajoč, da je enakost med moškimi in ženskami horizontalno načelo, ki ga je treba upoštevati v celotnem okviru izvajanja strategije, bo program k temu prispeval na naslednje načine:

- v okviru PO 1 spodbujanje sodelovanja žensk v R&I, prenosu znanja in tehnologij, podjetniških projektih;
- v okviru PO 4 spodbujanje lažjega dostopa do socialnih in zdravstvenih storitev, usklajevanje med poklicnim in družinskim življenjem, priložnosti spolov v kontekstu trga dela in enake udeležbe žensk in moških v vseh sferah javnega in političnega življenja.

ODDELEK 9 LOČENI ELEMENTI

9.1 Veliki projekti, ki se bodo izvajali med programskim obdobjem

(sklic: točka (e) 8.(2) člena Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Preglednica 23: Seznam velikih projektov

Projekt	Načrtovan datum obvestila/predložitve (leto, četrtina)	Načrtovan začetek izvajanja (leto, četrtina)	Načrtovan datum zaključka (leto, četrtina)	Prednostne osi/prednostne naložbe
Ni ustrezno				

9.2 Okvir uspešnosti programa sodelovanja

Preglednica 24: Okvir uspešnosti (preglednica povzetka)

Prednostna os	ID	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	• Merska enota, če je ustrezno	Mejnik za leto 2018	Končna ciljna vrednost (2023)
Prednostna os 1	CO42	Število raziskovalnih ustanov, ki sodelujejo v čezmejnih projektih	Organizacije	5	27
	F1	<ul style="list-style-type: none"> Plačilo, ki je certificirano in prijavljeno EK 	EUR	2.594.680,41	22.003.752,00
Prednostna os 2	2.1.1	Število izvedenih aktivnosti, ki so usmerjene k zmanjšanju letne porabe primarne energije v obstoječih javnih zgradbah	Število	4	25
	F2	<ul style="list-style-type: none"> Plačilo, ki je certificirano in prijavljeno EK 	EUR	1.356.969,35	13.752.345,00
Prednostna os 3	CO09	<ul style="list-style-type: none"> Povečanje pričakovanega števila obiskov iz programa podprtih točk kulturnega in naravnega pomena in znamenitosti 	Obiski/leto	5.000	20.000
	F3	<ul style="list-style-type: none"> Plačilo, ki je certificirano in prijavljeno EK 	EUR	3.342.732,47	32.088.805,00
Prednostna os 4	4.1.2	Skupne restive, ki povečujejo integracijo, koherentnost in uskladitev vodenja programskega območja	Število	2	11

		(skupne politike, zakonski okviri ali predpisi, skupni strateški dokumenti in orodja e-uprave)			
	F4	<ul style="list-style-type: none"> • Plačilo, ki je certificirano in prijavljeno EK 	EUR	2.456.351,35	18.336.460,00

9.3 Ustrezni partnerji, vključeni v pripravo programa sodelovanja

Proces javnega posvetovanja

Deležniki, ki so bili vključeni v partnerski posvet, so pokrivali velik del družbenega okolja. Med njimi so:

- nacionalne in regionalne oblasti;
- lokalne in mestne oblasti;
- lokalne in regionalne razvojne agencije/javni razvojni organi/javni operaterji;
- gospodarske zbornice, trgovske in poslovne organizacije;
- MSP, gospodarski subjekti, mreže in grozdi;
- univerze/raziskovalni centri/tehnološki centri/znanstveni parki/centri za usposabljanje;
- nevladne organizacije in društva;
- zdravstvene organizacije.

Podrobnejši opis vsebujeta prilogi 6 in 7.

9.4 Veljavni pogoji izvajanja programov, ki urejajo finančno upravljanje, načrtovanje, spremljanje, vrednotenje in nadzor udeležbe tretjih držav prek prispevkov IPA ali EIS pri transnacionalnih in medregionalnih programih sodelovanja

Ni ustrezno.

PRILOGE

(v sistem za elektronsko izmenjavo podatkov se naložijo kot ločene datoteke)

1. Osnutek poročila o predhodnem vrednotenju z izvršnim povzetkom (obvezno) (sklic: 55.(2) člen Uredbe (EU) št. 1303/2013) (kot odobreno 15. decembra 2015 s strani Evropske komisije z odločitvijo št. 9285)
2. Pisna potrditev sporazuma o vsebini programa sodelovanja (obvezno) (kot odobreno 15. decembra 2015 s strani Evropske komisije z odločitvijo št. 9285) (sklic: 8.(9) člen Uredbe (EU) št. 1299/2013)
3. Zemljevid območja, ki ga zajema program sodelovanja (kot odobreno 15. decembra 2015 s strani Evropske komisije z odločitvijo št. 9285)
4. Povzetek programa sodelovanja za državljane (kot odobreno 15. decembra 2015 s strani Evropske komisije z odločitvijo št. 9285)
5. Glosar (kot odobreno 15. decembra 2015 s strani Evropske komisije z odločitvijo št. 9285)
6. Seznam najustreznejših deležnikov, vključenih v posvetovanje (kot odobreno 15. decembra 2015 s strani Evropske komisije z odločitvijo št. 9285)
7. Vprašalnik, predložen v okviru postopka posvetovanja (kot odobreno 15. decembra 2015 s strani Evropske komisije z odločitvijo št. 9285)
8. Logični okvir (kot odobreno 15. decembra 2015 s strani Evropske komisije z odločitvijo št. 9285)
9. Pojasnilo o metodologiji izbire kazalnikov rezultatov in učinkov (spremenjeno, kakor je odobril odbor za spremljanje programa 14. Junija 2016 prek drugega pisnega postopka)
10. Celovita presoja vplivov na okolje - OKOLJSKO POROČILO (različica v italijanskem jeziku) (kot odobreno 15. decembra 2015 s strani Evropske komisije z odločitvijo št. 9285)
11. Celovita presoja vplivov na okolje - OKOLJSKO POROČILO (različica v slovenskem jeziku) (kot odobreno 15. Decembra 2015 s strani Evropske komisije z odločitvijo št. 9285)
12. Seznam kratic (kot odobreno 15. Decembra 2015 s strani Evropske komisije z odločitvijo št. 9285)
13. Preglednica povzema prekrivajoča se področja SPS in vrste vključenih aktivnosti (kot odobreno 15. Decembra 2015 s strani Evropske komisije z odločitvijo št. 9285)